

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

- AO

Erillispientalojen korttelialue.
- Lähivirkistysalue.
- Lähivirkistysalue.
Alue on liito-oravan lisääntymis- ja levähdysaluetta, jolla metsiä saa käsitellä vain harvennushakuuna siten, että liito-oravan pesäpuut ja niitä suojaavat puut, mahdolliset ravintopuut sekä liikkumisen kannalta riittävä puusto säilytetään.
- Lähivirkistysalue. Alue on säilytettävä puustoisena.
- 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
- Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
- Osa-alueen raja.
- Ohjeellinen osa-alueen raja.
- Tontin raja.
- 1257

Korttelin numero.
- 13

Tontin numero.
- ÄÄNENI

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
- 450

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
- I

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
- 3/4k I

Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kellarikerroksessa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.
- e =0.25

Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/rakennuspaikan pinta-alaan.
- yv

Ohjeellinen huvi- ja viihdetarkoituksia palvelevien rakennusten rakennusala.
- et

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitteiden rakennusala.
- Istutettava alueen osa.
- hule-3

Hulevesien johtamiseen ja viivyttämiseen varattu alueen osa.
- Puustoisena säilytettävä alueen osa.
- Katu.
- o o o o

Ulkoilureitti.
- Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.
- luo-1

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä.

YLEISMÄÄRÄYKSET

Ympäristö ja rakennustapa

Päärakennuksen etäisyys naapurin rajasta tulee olla vähintään 4 m. Rakennusten ja rakennelmien etäisyys olemassa olevaan rakennuskantaan tulee varmistaa riittäväksi ajantasaisten paloturvallisuusmääräyksiä mukaan.

Rakennukset tulee rakentaa rakennusryhmittäin yhdenmukaisella ja toisiinsa sopeutuvalla tavalla (sijoittuminen, mittasuhteet, kattokaltevuus, väritys).

Katon väri:
-kortteli 1247: punainen
-muut korttelit: musta, ruskea tai tumman harmaa

Alle 30 metriä rannasta rakennettaessa rakennusten harjakorkeus saa olla enintään 4 m.

Asuinrakennusten kattokaltevuuden tulee olla 1:1,5 - 1:2,5.

Asuinrakennusten alimman lattiatason tulee olla vähintään 1 metri ylävesirajaa korkeammalla (+100.90, N60 keitele-järvi / +101.20, N2000).

Alle 30 m2 talousrakennuksia ja -rakennelmia saa rakentaa tontille lukumäärällisesti korkeintaan 1 tontin pinta-alan 400 m2 kohti, kuitenkin enintään 4. Tontille osoitettu rakennusoikeus ei saa ylittyä.

Rakennettaessa viemäriöityjä tiloja padotuskorkeuden alapuolelle tulee jäteveden pumpaus järjestää kiinteistökohtaisesti.

Rakennus ympäristöineen tulee pitää hoidettuna. Tontilla tulee säilyttää tai istuttaa puita ja pensaita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m2 kohti. Rakennuspaikka tulee liittää ympäröivään maisemaan sopivin istutuksin.

Tontille saa rakentaa enintään yhden laiturin. Tontikohtaisen laiturin enimmäispituus on 10 metriä.

Hulevedet

Hulevedet tulee imeyttää tontilla tai muulla viranomaisen hyväksymällä alueella. Tontin pihasuunnittelussa tulee suosia vettä läpäiseviä pinnoitteita. Tontin pih- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakentamisluvan hakemisen yhteydessä.

Autopaikoitus

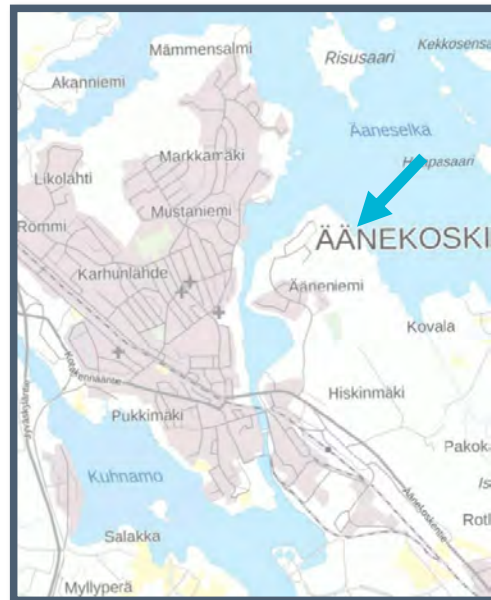
Autopaikoitus tulee järjestää tontin sisällä. Autosuojan edessä tulee olla vähintään 5 m vapaata tilaa omalla tontilla. Tontilla olevat autopaikat tulee erottaa oleskelu-, leikki- ja muusta pih-alueesta istutuksin.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:
-AO-tontin 2 ap/tontti

Viheralueet

Viheralueiden metsänhoidossa tulee noudattaa metsänhoitosuosituksia. Rannat tulee säilyttää puustoisena riittävällä suojavyöhykkeellä. Alueella todettuja luontoarvoja ei saa heikentää.

ÄÄNEKOSKI	Diaarinumero 6/10.02.03/2025
ASEMAKAAVAN MUUTOS ABRAHAMINRANNASTA HERNEVALKAMAAN	Mittakaava 1:2000 LUONNOS
Kaupunginosa: 12. Ääneniemi	
Asemakaavan muutos koskee: 12. kaupunginosan kortteleita , sekä katu- ja viheralueita	
Asemakaavalla muodostuu: 12. kaupunginosan korttelit , katu- ja viheralueita.	
Asemakaava-alueella on erillinen sitova tonttijako.	
Kaavoituksen pohjakartta täyttää asemakaavan pohjakartalle asetut vaatimukset. 15.9.2025 Maanmittausinsinööri Jarmo Penttinen	
KÄSITELYT Vireilletulo kh 13.1.10252 MRA 30 § nähtävilläolo MRA 27 § nähtävilläolo Hyväksyminen Voimaantulo	Päiväys 15.9.2025 Maankäyttöpalvelut - Kaavoitus Kaavasunnittelija Carita Kosonen Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi
Tämä kaavakartta on Äänekosken kaupungin _____, 202_ § hyväksymän päätöksen mukainen.	Asemakaavatunnus 992 12/22
Äänekoskella _____, 202_ Hallintosihteeri Tuula Ruuska	

ASEMAKAAVAN MUUTOS ABRAHAMINRANNASTA HERNEVALKAMAAN

KAAVASELOSTUS

LUONNOS 15.9.2025

KAUPUNGINVALTUUSTO HYVÄKSYNYT: __. __. 202__

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 15. PÄIVÄNÄ SYYSKUUTA 2025
PÄIVÄTTYÄ KARTTAA.

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1. Tunnistetiedot

Asemakaavan muutos koskee:

12. kaupunginosan kortteleita 1247, 1256 -1259, 1271 ja 1272 sekä niihin liittyviä katu- ja viheralueita.

Asemakaavan muutoksella muodostuu:

12. kaupunginosan korttelit 1247, 1256, 1257, 1271 ja 1272 sekä niihin liittyviä katu- ja viheralueita.

Asemakaava-alueella on erillinen sitova tonttijako.

Kaavan nimi	Asemakaavan muutos Abrahaminrannasta Hernevalkamaan
Kaavan päiväys	15.9.2025
Kaavan laatija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi Kaavasuunnittelija Carita Kosonen Äänekosken kaupunki Kaavoituspalvelut Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski
Vireilletulo	Kaupunginhallitus 13.1.2025 Ilmoitus vireilletulosta 22.1.2025 (Kaupungin virallinen ilmoitustaulu, <i>Pikkukaupunkilainen</i> ja <i>Äänekosken kaupunkisanomat</i> Äks)
Nähtävillä	Kaavaluonnos __. __. - __. __. 2025 (MRA 30 §) Kaavaehdotus __. __. - __. __. 202_ (MRA 27 §)
Hyväksyminen	Kaupunginvaltuusto __. __. 202_

1.2. Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijoittuu Ääneniemen koillispuolelle kytkeytyen pohjoisosastaan rakennettuun pientaloasutukseen. Suunnittelualue rajautuu *Keitele* -vesistöön ja sisältää ranta-alueet Ääneniemen pohjoiskärjestä Hernevalkamaan saakka.

Suunnittelualueen sijainti ja rajausta on esitetty kansilehdellä.

1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus

Asemakaavan nimi on *Asemakaavan muutos Abrahaminrannasta Hernevalkamaan*.

Suunnittelun kohteena on noin 23 hehtaarin alue, jolla on voimassa asemakaava vuodelta 2016. Asemakaavan muutoksella tarkastellaan uudelleen Ääneniemen koillisrannan rakentamismahdollisuuksia. Hankkeen tavoitteena on saada alueelle muodostettua kokonaisuus, jolla kaupungin keskustan läheisyydessä olevia alueita voitaisiin hyödyntää laadukkaaseen asumiseen kunnallistekniikan toteuttamisen kannalta taroituksenmukaisella tavalla. Alueen aiempi asemakaavaratkaisu ei ole lähtenyt toteutumaan muun muassa kalliiden katurakentamiskustannusten vuoksi. Kysyntää rantarakentamiselle kuitenkin on Äänekosken rannoilla ollut. Kaavahankkeella pyritään löytämään ratkaisu, jossa rantarakentamista voitaisiin nykyistä ratkaisua edullisemmin toteuttaa alueen muut arvot huomioiden.

SISÄLLYSLUETTELO

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	1
1.1. Tunnistetiedot.....	1
1.2. Kaava-alueen sijainti	1
1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus.....	1
1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista	3
1.5. Luettelo kaavaa koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista.....	3
2. TIIVISTELMÄ	4
2.1. Asemakaava	4
2.2. Kaavaprosessin vaiheet	4
2.3. Asemakaavan toteuttaminen.....	4
3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	5
3.1. Alueen yleiskuvaus	5
3.2. Luonnonympäristö.....	5
3.3. Rakennettu ympäristö	14
3.4. Maanomistus.....	17
4. SUUNNITTELUTILANNE.....	18
4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	18
4.2. Maakuntakaava.....	18
4.3. Yleiskaava.....	19
4.4. Asemakaava	20
4.5. Muut suunnitelmat ja selvitykset.....	20
5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	21
5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve	21
5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	21
5.3. Osallistuminen ja yhteistyö.....	21
5.3.1. Osalliset.....	21
5.3.2. Vireilletulo.....	21
5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt.....	22
5.3.1. Viranomaisyhteistyö	23
5.4. Asemakaavan tavoitteet.....	23
5.4.1. Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet.....	23
5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen	23
5.5. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu.....	23
6. ASEMAKAAVAN KUVAUS	29
6.1. Kaavan rakenne	29
6.1.1. Mitoitus.....	29
6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	30
6.3. Aluevaraukset	31
6.4. Yleismääräykset.....	32
6.5. Nimistö	33
7. KAAVAN VAIKUTUKSET.....	33
7.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön.....	33
7.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne	33
7.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö.....	35
7.4. Liikenne.....	36

7.5.	Sosiaaliset vaikutukset.....	36
7.6.	Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen.....	37
7.7.	Taloudelliset vaikutukset	37
8.	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	37

1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Asemakaavan seurantalomake
3. Asemakaavan muutoksen luontoselvitys (Latvasilmu 2024)
4. Vuorovaikutusraportti
5. Tonttijakokartat (ehdotusvaiheessa)

1.5. Luettelo kaavaa koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista

- 1) Hiskinmäen asemakaava-alueen liito-oravaselvitys, Ramboll 2020
- 2) Äänekosken asemakaava-alueen hulevesiselvitys, Ramboll 2020
- 3) Asemakaavan luontoselvitys, Ääneniemen koillisrannan asemakaava, Tmi Pohjanmaan luontotieto 2014
- 4) Ääneniemen koillisrannan asemakaava ja asemakaavan muutos, Liite 7, Valuma-alueet ja -suunnat
- 5) Äänekoski 2030 osayleiskaavan lähtöaineisto
- 6) Äänekosken ja Suolahden taajamien laajennusalueiden luontoselvitys, Skoy 2006
- 7) Taajamien Laajennusalueiden maisemaselvitys 2006, Äänekosken kaupunki, A-K Aalto
- 8) Äänekosken Rakenneyleiskaavan 2016 luontoselvitys, Skoy 2006
- 9) Rakenneyleiskaava Äänekoski 2016 Maisemaselvitys, A-K Aalto 2006
- 10) Ääneniemen Mörtin ja Myllyrinteen-Kannelsuon asemakavoitettavien alueiden muinaisjäännösinventointi 2005
- 11) Itäosan rantojen luonto- ja maisemaselvitys, Tuikka 1992

2. TIIVISTELMÄ

2.1. Asemakaava

Asemakaava koskee Ääneniemen koillisrannan rakentamattomia ranta-alueita. Alueella on voimassa kaava, jonka toteuttaminen on viivästynyt kunnallistekniikan korkeiden kustannusten vuoksi. Asemakaavan muutoshankkeen tavoitteena on tarkastella rantarakentamisen mahdollistamista kohtuullistamalla siihen tarvittavaa katuinfran määrää alueen nykytilaan nähden. Suunnittelualue on kooltaan noin 23 hehtaaria. Suunnittelualueen maanomistus on yhtä pientalotonttia lukuun ottamatta kaupungin.

Kaavaratkaisu tarjoaa mahdollisuuksia erillispientaloasumiseen rannalla ja rannan tuntumassa järvinäköaloin. Ratkaisu mahdollistaa rantarakentamista lähellä nykyistä katuinfraa, joka tekee näiltä osin katuinfran rakentamisesta voimassa olevaa kaavaa edullisemman. Ratkaisu sijoittelee rantarakentamisen mahdollisuudet uudelleen, eivätkä kokonaisuutena lisää rakennetun rantaviivan määrää voimassa olevaan kaavaan nähden.

Rakentamiseen varattuja korttelialueita on osoitettu yhteensä noin 8,5 ha, joka on kokonaisuudessaan varattu asuinrakentamiselle (AO). Lisäksi lähivirkistysaluetta (VL, VL-1, VL-7) on osoitettu noin 13 ha ja katualuetta noin 1,2 ha. Erillispientalojen tontteja muodostuu 34 kpl, jotka yhtä lukuun ottamatta ovat rakentamattomia. Rantatontteja tonteista on 10 kpl. Rakennusoikeudet suunnittelualueella on osoitettu vaihdellen kerrosneliöillä ja tonttitehokkuudella $e=0.20$... $e=0.25$. Kerroskorkeudet vaihtelevat välillä $3/4$ k I – II. Rakentamista kaava mahdollistaa yhteensä 12879 k-m^2 , mikä on 1669 k-m^2 vähemmän kuin voimassa olevassa kaavassa.

2.2. Kaavaprosessin vaiheet

Kaavahanke on käynnistetty ja saatettu vireille kaupunginhallituksen päätöksellä 13.1.2025 § 4. Vireilletulosta kuulutettiin 22.1.2025 kaupungin virallisella ilmoitustaululla sekä 29.1.2025 *Pikkukaupunkilainen ja Äänekosken kaupunkisanomat* ÄKS-lehdissä. Vireilletulon yhteydessä julkaistiin hanketta kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidettiin nähtävillä kaupungintalon ala-aulassa ja kotisivuilla 22.1. – 21.2.2025 välinen aika, jolloin siitä oli mahdollista antaa palautetta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan kaavahankkeen edetessä.

Kaupunginhallitus päätti __.__.2025 § __ asemakaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavan luonnosaineisto asetettiin julkisesti nähtäville __.__. – __.__.2025 väliseksi ajaksi kaupungin kotisivuille sekä kaupungintalon aulaan.

Kaupunginhallitus päätti __.__.202_ § __ asemakaavan ehdotusaineiston nähtäville asettamisesta. Kaavaehdotusaineisto pidettiin julkisesti nähtävillä __.__. – __.__.202_ välisen ajan Äänekosken kaupungin kotisivuilla ja kaupungintalon aulaan.

Kaupunginhallitus päätti esittää asemakaavan hyväksymistä kaupunginvaltuustolle kokouksessaan __.__.202_ § __. Äänekosken kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan __.__.202_ § __.

2.3. Asemakaavan toteuttaminen

Kaavan toteuttaminen voi käynnistyä kaavan saatua lainvoiman. Alueelle laaditaan erillinen sitova tonttijako kaavan yhteydessä. Alueelle ei ole laadittu erillisiä rakentamistapaohjeita. Rakentamistapaa koskevia tarkentavia määräyksiä on annettu kaavaratkaisun yleismääräyksissä.

3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

3.1. Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijoittuu Ääneniemen koillispuolelle kytkeytyen pohjoisosastaan rakennettuun pientalo-asutukseen. Suunnittelualue sisältää ranta-alueet Ääneniemen pohjoiskärjestä Hernevalkamaan asti. Suunnittelualueen koko on noin 23 hehtaaria, joka kaupungin maanomistuksessa yhtä pientalotonttia lukuun ottamatta. Äänekosken keskusta on alueelta noin 3 kilometriä.

Alueen maasto on rinteinen ja osin jyrkästikin laskevaa kohti Keiteleen rantaa. Keiteleen vesimaisemasta Ääneniemi ja kallioselänne erottuvat hyvin. Maisemalle on ominaista peitteinen mänty- tai kuusimetsä. Rannat ovat valtaosin kivikkorantaa, jossa kasvaa niukasti vesikasveja.

Suunnittelualueen laidalle ulottuu nykyisin kolme rakennettua katuyhteyttä alueen pohjoispuolelta ja yksi rakentamaton katuyhteys alueen eteläpuolelta. Suunnittelualueen läheisyydessä on pientaloasutusta ja metsäalueita. Äänemäen laskettelurinteet sijaitsevat vajaan puolen kilometrin päässä suunnittelualueen lounaispuolella.

Kuva. Peruskartalla näkyy suunnittelualueen lähialueiden rakennettua ympäristöä. Suunnittelualue on pääosin rakentamatonta metsämaastoa (Peruskartta, Maanmittauslaitos).

3.2. Luonnonympäristö

Ääneniemi on drumliini: pitkänomainen jäätikön liikesuuntaan moreeniaineksista kasautunut kohouma, joka on syntynyt mannerjäätikön sulamisvaiheessa. Ääneniemen lakialue kohoaa korkeimmillaan noin 145 metriä meren pinnan tasosta. Selänteellä kallio paljastuu useista kohdista ja moreenipeite on alle metrin. Maaperä on kalliota, moreenia, hienoa hietaa ja hiesua. Keitele – järven pinnankorkeus on +99,5 mpy.

Selvitysalue koostuu Ääneniemen koilliseen viettävästä rinnealueesta (Latvasilmu 2024). Alue on kokonaisuudessaan metsätalousmaata ja varsin puustoinen. Paikoin rinne on louhikkoista. Tyypillisiä ovat varttuneet havupuuvaltaiset kasvatusmetsät. Metsiä on hoidettu aktiivisesti ja harvennettu, eikä erityisen runsaasti lahoppua esiinny. Vallitseva kasvupaikka on tuore kangas. Rinteen yläosissa on kuivahkoa kangasta. Laikuittain on pääosin pienialaisia rehevämpiä kasvupaikkoja. Alueella on Äänekosken alueelle tyypillisesti myös vaateliaampaa lehtolajistoa siellä täällä kangasmetsien peruslajiston joukossa.

Selvitysalue melko jyrkästi ja korkealle nousevana alueena Ääneselän maisemassa selvästi erottuva rantajakso (Latvasilmu 2024). Maisemallisia arvoja on etenkin niemen selvitysalueen pohjoisosan osin kallioisella rannalla. Tämä rantaosuus sijoittuu ilmakuvassa selvästi näkyvästä hakkuuaukosta pohjoiseen.

Alueelta ei ole tiedossa aiempia havaintoja huomionarvoisista kasvilajeista tai metsälain erityisistä elinympäristöistä. Hernevalkaman alueelta on tunnistettu aiemmissa selvityksissä lehto- ja norokohde. Suunnittelualueella ei sijaitse Natura 2000 –verkostoon kuuluvia kohteita tai luonnonsuojelulain mukaisia suojelualueita.

Alueelle on vuosien aikana tehty useampia luontoselvityksiä eri hankkeiden yhteydessä. Luontoselvityksiä on vuosilta 1992, 2006, 2014 ja 2024. Lisäksi alue on kuulunut vuoden 2022 (Ramboll) liito-oravaselvityksen selvitysalueeseen. Selvityksen yhteydessä alueelta ei löytynyt havaintoja liito-oravista.

Seuraavassa osiossa kuvataan ensin lyhyesti keskeisimmät havainnot yli 10 vuotta vanhojen luontoselvitysten osalta. Sen jälkeen pureudutaan nykytilannetta parhaiten vastaavaan selvitykseen vuodelta 2024.

Luontoselvitykset

Vuoden 1992 (Tuikka) yleiskaavatasoisessa luontoselvityksessä alueella on katsottu olevan maisemallisesti merkittävää arvoa. Pohjoisosan kasvillisuuden on katsottu kestävän kulutusta huonosti. Vuoden 2006 (Skoy) luontoselvityksessä havaittiin suunnittelualueen laidalle sijoittuva Hernevalkaman lehto.

Asemakaavatasoisessa luontoselvityksessä 2014 (Tmi Pohjanmaan Luontotieto) nostettiin alueelta esille kahdeksan (8) huomionarvoista luontokohteita. Näistä kohteet 5-8 sijoittuvat kokonaisuudessaan suunnittelualueelle. Kohteet 4 ja vähäisesti kohde 3 sijoittuvat suunnittelualueelle osittain.

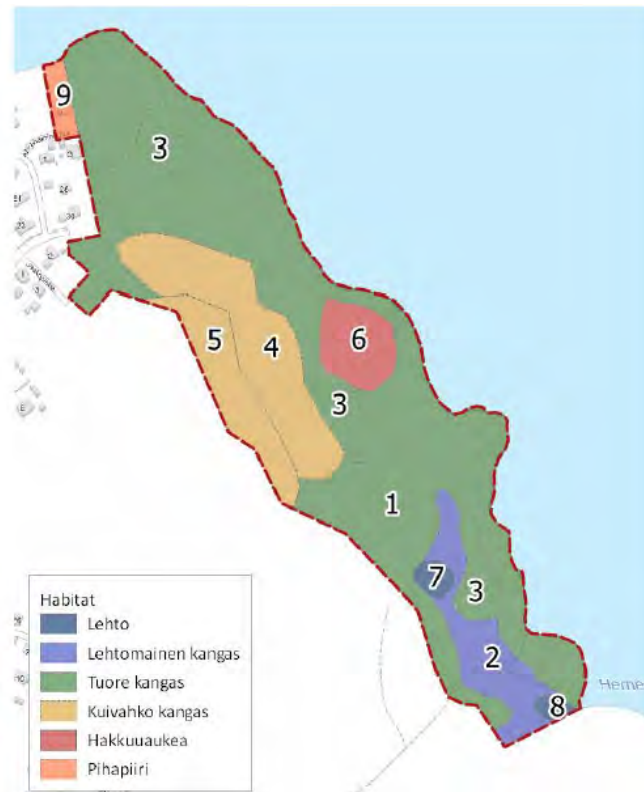
Luontoselvityksessä 2014 esitellyt huomionarvoiset luontokohteet, jotka ulottuvat suunnittelualueelle sekä annettu suunnittelusuositus:

3. Runsasravinteista nuokkuhalmikkä-linnunhernetyypin kuivaa lehtometsää. Lehtotyyppi on luokiteltu EteläSuomessa erittäin uhanalaiseksi. Kasvillisuuden valtalajit ovat kevätlinnunherne, metsävirna, kielo ja lillukka. Puusto on mäntyvaltaista ja avointa. Kohde ei sovi rakentamiseen ja tientekoa sen läpi on vältettävä.

4. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka. Kohteesta on säilytettävä tiheäpuustoinen metsäinen yhteys jollekin laajemmalle metsäalueelle. Kohteen ympäristöä ei saa käsitellä kauttaaltaan puuttomaksi tai harvapuustoiseksi.
5. Vesilain suojelema kausikuiva noro, jonka ympäristössä on hiirenportaan, isoalvejuuren ja muitten saniaisten muodostamaa saniaislehtoa.
6. Yli 100 -vuotiaita järeäöksaisia rantamäntyjä kannattaa säilyttää mahdollisuuksien mukaan.
7. Hernevalkaman hiekkainen poukama kannattaa säilyttää yleisenä retkipaikkana.
8. Hyvin uimiseen sopiva hiekkapohjainen poukama

Luontoselvitys 2024 (Latvasilmu)

Latvasilmun vuoden 2024 yhteydessä on kuvattu suunnittelualueelle nykyisin sijoittuvat luontotyytit kuvioittain.

Kuva. Alueen kasvupaikat kuvioittain (Latvasilmu 2024).

Kuvio 1. Pääosan alueesta muodostava varttuneen ja varttuvan havupuuvaltaisen metsäalue. Kasvupaikka on valtaosin tuoretta kangasta (MT) vaihtuen välillä kuivahkoksi kankaaksi (VT). Mänty on puuston valtalajina, mutta kuviolla on myös kuusivaltaisia laikkuja. Haapaa on melko niukalti, vain muutamain paikoin. Tyypilajistoa ovat mustikka, puolukka ja metsätähti. Keskiosassa ylärinteessä on laikuittain myös kuvien lehtojen piirteitä ja lajistossa esimerkiksi kieloa, kevätlinnunhernettä, lillukkaa ja kultapiiskua.

Kuvio 2. Selvitysalueen eteläosan varttuneen ja varttuvan metsän alue. Kasvupaikka on pääosin lehtomaista kangasta (OMT). Puusto on melko monotonista ja talousmetsänä hoidettua kuusikkoa. Tyypilajistoa ovat mustikka, oravanmarja, käenkaali, ahomansikka ja harvakseltaan myös mustakonnanmarja. Kuvion pohjoisosassa on harvempaa ja puustossa on myös mäntyä ja koivua.

Kuvio 3. Kolmessa osassa sijaitsevia tiheitä nuorempia kuusivaltaisia taimikoita ja nuoria kasvatusmetsiä. Kasvupaikka on pääosin tuoretta kangasta (MT) ja lehtomaista kangasta (OMT). Kasvillisuudessa tyypillisiä ovat metsäalvejuuri, käenkaali, oravanmarja ja metsäimarre.

Kuvio 4. Ylärinteeseen sijoittuva varttuneen männikön kuivahkon kankaan (VT) kuvio. Metsäpohjassa runsaita ovat mustikka ja puolukka, muu lajisto on niukkaa. Alikasvoksena on kuusta ja katajaa.

Kuvio 5. Puustoltaan nuori ja tiheä kuivahkon kankaan (VT) mänty- ja koivuvaltainen kuvio ylärinteessä.

Kuvio 6. Melko tuoreeltaan avohakattu lähinnä lehtomaista kangasta (OMT) oleva taimikkokuvio. Metsäpohjassa on kostetutta ja soistumaa, mutta alue on vaurioitunut hakkuussa pahoin. Metsäpohjassa on syviä ajouria ja uusia ojituksia. Alue on nuorta koivutaimikkoa.

Kuvio 7. Keskirinteessä sijaitseva ympäröivästä talousmetsästä rehevällä kasvillisuudeltaan selvästi erottuva osin kivinen lehtolaikku. Ilmeisesti alueella on heikkoa pohjaveden tai muun maaveden purkautumista. Selkeää lähdeä ei selvityshetkellä kuitenkaan ollut löydettävissä. Pienellä alalla lajistossa runsaita ovat esimerkiksi kevätlinnunherne, valkolehdokki, metsäkurjenpolvi, metsävirna, lillukka, nuokkuhelmikkä, sudenmarja, mustakannonmarja, leskenlehti, huopahdake, niittyhumala, kielo, rätvänä, oravanmarja, metsäimarre, ahomansikka ja paikoin myös nykyään harvinainen tähtitalvikki. Puusto on harvennettuna talousmetsää.

Kuvio 8. Selvitysalueen etelärajalle sijoittuva aiemmissa selvityksissä tunnistettu noro- ja lehtoalue. Alueella on heikohko tihkulähde ja tästä alkava luonnontilaisen kaltainen noro. Noroa on todennäköisesti perattu jossain vaiheessa. Lisäksi alueen maaperä on vaurioitunut metsäkoneen ajourista. Kasvupaikka kohteella on lähinnä saniaislehtoa. Puusto on varttunutta kuusen ja koivun muodostamaa sekametsää. Alispuina on pihlajaa, raitaa, harmaaleppää ja nuorempia kuusia. Lahopuuta on kohtalaisesti. Alueen lajistoa ovat okarahkasammal, isoalvejuuri, hiirenporras, korpi-imarre, metsäalvejuuri, metsäkorte ja suo-orvokki. Muuta lajistoa ovat esimerkiksi mustaherukka ja oravanmarja ja käenkaali.

Kuvio 9. Pohjoisreunan rakennettu tonttialue.

Arvokkaat luontokohteet

Alueella rajattiin luontotyyppien perusteella kolme aluetta, jotka ovat luontotyyppien ja lajistonsa puolesta monimuotoisuutta turvaavia. Lähdeympäristöt ovat lisäksi vesilain suojaamia.

Kuva. Arvokkaiksi tunnistettujen kohteiden sijainti.

1. Hernevalkaman noro ja lehto

Kuviona 8 kuvattu lähteikkö- ja norokohta, joka on tunnistettu myös aiemmissa luontoselvityksissä (Ala-Risku 2014, SKOY 2006). Kohde kuuluu vesilailla suojeltuihin kohteisiin. Lajistoltaan kohde on melko vaatimaton, alueella havaittiin kuitenkin hömötiainen, joka uhanalaisluokituksestaan on uhanalainen.

2. Rinnelehto

Kuviona 7 kuvattu hyvin rehevä lehtolaikku. Kasvillisuuden perusteella laikon ydinalue on runsasravinteista lehtoa. Kohde vaihtuu osin epäselvärajaisesti keskirasvinteisten lehdon ja kuivan

lehdon kautta ympäröivään lehtomaisen kankaan talousmetsään. Kuvio kuuluu arvoluokaltaan monimuotoisuutta turvaaviin kohteisiin.

Lajistossa esiintyvät huopaohdake ja leskenlehti viittaavat lähteisyyteen tai ainakin pohjavesivaikutukseen. Kohteen edustavuutta vähentää pienilaisuus ja toisaalta metsänhoito. Puusto alueella on harvennettu.

3. Hernevalkaman lähde

Selvitysalueen eteläosassa aivan rannan tuntumassa sijaitseva luonnontilainen lähde. Pohjavesi purkautuu suurehkon siirtolohkareen alta lyhyenä kohtalaisesti virtaavana lähtenorona. Kohde kuuluu vesilailla suojeltuihin kohteisiin.

Putkilokasvilajisto on melko vaatimatonta. Lähteen ympäristössä esiintyy käenkaalia, metsäkortetta, liillukkaa, metsäimarretta, huopaohdaketta, kultapiiskua ja lehväsammalia. Puustossa on harmaaleppää. Muuten lähdettä ympäröi varttunut kuusen ja männyn muodostama puusto. Osa männyistä on hyvin järeitä. Alueella havaittiin töyhtötiainen, joka uhanalaisluokitukseltaan on vaaraantunut.

Kuvia. Vasemmalla ylhäällä Hernevalkaman tihkulähteikön aluetta, oikealla rinnelehdon runsasta lajistoa pohjavesivaikutteisella laikulla. Alapuolella Hernevalkaman lähteen purkautumiskohta (Latvasilmu 2024).

Liito-orava

Selvitysalueelta ei tehty havaintoja liito-oravan papanoista. Aiemmissa selvityksissä on havainto ydinalueesta vuoden 2014 selvityksestä (Ala-Risku 2014) Hernevalkamaan johtavan uran varresta

sijoittuen nyt selvitetyn alueen rajalle, osin sen ulkopuolelle. Tältä alueelta ei tehty nyt papanahavaintoja. Havaintoja papanoista ei ole myöskään 2020 tehdyssä selvityksessä (Ramboll 2020).

Selvitysalueen eteläosa on kuitenkin edelleen potentiaalista liito-oravan elinympäristöä.

Viitasammakko, sudenkorennot ja lepakot

Maastoselvityksen perusteella alueelle ei sijoitu viitasammakoille tai direktiivin sudenkorentolajeille soveltuvia elinympäristöjä kuten pienkosteikoita tai reheviä rantaluhtia.

Selvitysalueelta ei paikannettu lepakoiden lisääntymis- tai päivehtimispaikoiksi erityisen hyvin sopivia kohteita kuten hylättyjä rakennuksia, kallioliuolia tai metsäkuvia, joilla on runsaasti kolopuita. Alueella ei sijaitse myöskään lepakoille erityisen tärkeitä ruokailualueita.

Linnusto

Alue on metsäinen ja linnusto on maantieteelliselle alueella tavanomaista metsälajistoa. Alue sijoittuu taajama-asutuksen laidalle, mikä vähentää aremman ja vaateliaamman metsälajiston esiintymistodennäköisyyttä. Havaittu lajisto on esitetty taulukossa 1. Maalinnuston tiheys alueella oli tavanomainen ilman selviä keskittymiä.

Uhanalaisen lajiston määrä oli alueella melko vähäinen painottuen eteläosan arvokkaina tunnistetuille kohteille. Hömötiäisen (EN) todennäköinen pesintä sijoittuu Hernevalkaman lehdon alueelle. Ilmeisesti saman reviirin lintu havaittiin myös lähteen alueella. Lähteen alueella oli myös töyhtötiäisen (VU) reviiri. Silmälläpidettäviä lajeja olivat närhi ja rannoilla viihtyvä västäräkki.

Vesi- ja rantalinnusto karulla rantaosuudella oli niukka. Rannan tuntumassa havaittiin kuikkapari reviirillä, mutta pesäpaikka sijainnee etäämpänä Niiransaarten alueella. Rannan tuntumassa havaittiin myös kaksi vaihtopukuista tukkakoskelokoirasta. Havainnon perusteella on vaikea arvioida lajin pesimäpaikkaa, mutta pesintä selvitysalueen rantalouhikoissa on mahdollista. Lisäksi havaittiin yksi telkkäpoikue, kalalokkipari ja rantasipireviiri.

Johtopäätökset ja suositukset

Selvitysalue on nykyisellään pientaloasutuksen reuna-aluetta ja metsätalousmaata. Alueen metsiä on hoidettu eikä alueella ole merkittäviä luonnontilaisia metsäalueita.

Selvitysalueelta rajattiin arvokkaina luontotyyppinä kolme aluetta painottuen selvitysalueen eteläosaan. Kohteet suositellaan säilytettävän luonnontilaisina. Lähdekohteet ovat vesilain suojaamia. Pienialaisten kohteiden turvaaminen voi edellyttää myös rajoituksia myös niiden lähialueilla. Etenkin lähteiden vesitalous voi vaarantua rakentamisesta niiden yläpuolisille alueille. Eteläosa selvitysalueesta suositellaan merkittävän virkistysalueeksi.

Selvitysalueelta ei tunnistettu luontodirektiivin lajien suojeltuja lisääntymis- tai levähdyspaikkoja.

Alueen linnustossa ei havaittu huomattavia arvoja. Muutamat havainnot uhanalaisista lajeista sijoittuvat eteläosan arvokkaiksi arvioituille kohteille.

Luontoselvitys on kokonaisuudessaan kaavaselostuksen liitteenä (Liite 3).

Maisemarakenne ja maisemakuva

Suomen maisemamaakuntaluokituksen mukaan suunnittelualue kuuluu Keski-Suomen järvisuuteen. Suunnittelualuetta laajemmin tarkastellessa maisemaa leimaa erityisesti ympäristön asuinrakentaminen, puustoiset viheralueet sekä vesistön ja laskettelurinteiden läheisyys. Alue on kokonaisuudessaan vaihdellen enemmän tai vähemmän jyrkkää rinnemaastoa, jonka katurakenteet kaarrellen seurailevat maaston muotoja. Keiteleen vesimaisemasta Ääneniemi ja kallioselänne erottuvat hyvin.

Suunnittelualue itsessään on rakentamatonta talousmetsäaluetta ja rinteinen suunnittelualuetta ympäröivien alueiden tapaan. Valtapuulajeina ovat mänty ja kuusi. Näkyvyydet suunnittelualueella vaihtelevat alueen puuston tiheyden mukaan. Rantojen läheisyydessä ja harvennettujen metsäosuuksien kohdalla pääsee ihastelemaan Keiteleen hienoa järvimaisemaa. Rannat ovat valtaosin kivikkorantaa, jossa kasvaa niukasti vesikasveja.

Suunnittelualueelle on tehty vuonna 2006 maisemaselvitys Äänekoski 2030 osayleiskaavan laatimista varten. Aiemmassa vuoden 1992 selvityksessä alueella oli katsottu olevan maisemallisia arvoja. Uudemmassa selvityksessä on suositeltu Ääneniemen korkeimpien lakialueiden jättämistä puustoisiksi. Ranta-alueet on katsottu soveltuvan rakentamiseen lukuun ottamatta aivan suunnittelualueen eteläosia. Viheryhteyttä on ehdotettu kehitettävän Ääneniemeä kiertäväksi.

	Rakentamiseen soveltuva alue.		Tärkeä näkymä.
	Alue, jolle ei suositella rakentamista.		Arvokas rakennus tai rakennus kokonaisuus.
	Erityisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue.		Suosittelu viheryhteys; oleva - kehitettävä
	Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue.		Tarkastelualueen raja.

Kuva. Alueelle tehdyn maisemaselvityksen suositukset vuodelta 2006 (Aalto 2006).

Kuvia. Ilmakuva 2010-luvun puolivälistä. Etuosassa näkyvät Ääneniemen koillisrannan metsäiset alueet. Oikealla etuosassa on Ääneniemen osin vielä rakentumassa ollutta uudempaa pientaloaluetta. Taustalla vasemmalla näkyy tehdasalue ja oikealla Äänejärven rannasta alkava keskusta-alue.

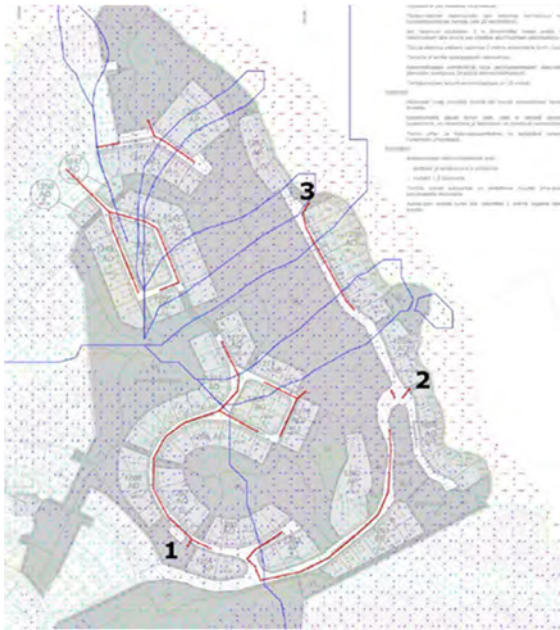
Kuva. Näkymiä suunnittelualueelta (Latvasilmu 2024).

Hulevedet

Alueella on voimassa olevassa kaavassa annettu hulevesiä koskevia määräyksiä. Määräysten mukaan hulevedet tulee imeyttää tontilla tai muulla viranomaisen hyväksymällä alueella. Lisäksi rakentamatta jäävät tontin osat, joita ei käytetä ajoteinä eikä pysäköintiin, on istutettava ja hoidettava tai pidettävä luonnontilaisena. Tontin piha- ja hulevesisuunnitelma on myös esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Suunnittelualueella ei ole nykyisin järjestettyä hulevesien keräystä tai ohjausta. Hulevesien huomioimiseksi kaava-alueilla on huleveden pääreitit mahdollisuuksien mukaan hyvä pitää avonaisina uomina. Avouomat toimivat huleveden virtausta tasaavina ja eroosiosuojattuina (nurmetettuina) myös huleveden laatua parantavina elementteinä. Uusilla kaava-alueilla tulisi ainakin huleveden keskeisten pääreittien osuuksille tehdä riittävät aluevaraukset huomioiden uomien riittävän loivat luiskaukset. Lähtökohtaisesti hulevesien viivyttäminen tulee tapahtua tonttialueella.

Äänekosken keskusta-alueelle on valmistunut erillinen hulevesiselvitys vuonna 2020 (Ramboll), joka kattaa myös koillisrannan asemakaava-alueen. Koillisrannan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen yhteydessä on lisäksi tarkemmin arvioitu välttämättömät ja tärkeimmät hulevesien purkautumispaikat (Kuva alla, purkautumispaikat kohdissa 1-3).

Kuva. Ote voimassa olevan asemakaavan kaavaselistuksessa arvioituista välttämättömistä ja tärkeimmistä hulevesien purkautumispaikoista. Kaava-aineisto vuodelta 2016.

Hulevesiselvitys 2020

Suunnittelualue sijoittuu selvityksessä Ääneniemen koillisrannan valunta-alueeseen. Ääneniemen koillisrannan reilu 50 ha kokoinen valunta-alue koostuu useasta pienehköstä Ala-Keiteleeseen Ääneselälle laskevasta alueesta. Ääneniemen koillisrannan nykyinen asemakaava-alue noudattelee suurelta osin valunta-alueen rajoja. Muutosalue on tätä pienempi. Vielä rakentamattomalle asemakaava-alueelle on suunniteltu omakoti- ja pientaloasumista. Alue on maisemallisesti ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue. Voimassa olevassa kaavassa on huomioitu luontokohteet, paikallisesti arvokkaat luonnonkohteet ja liito-oravan asuinalueet. Luontoarvoista erityisesti Hernevalkaman noro, voi häiriintyä hulevesien hallinnan vaikutuksesta.

Valunta-alueelle esitetyt toimenpiteet: Voimassa olevassa Koillisrannan asemakaavassa annettujen aluevarausten, määräysten ja ohjeiden noudattaminen. Tulvareittien säilyttäminen tai uudelleen ohjaus. Luonnonkohteiden huomioiminen suunnittelussa ja rakentamisessa. Rakentamisen aikaisen hulevesien hallinnan huomiointi.

Kuva. Hulevesiselvityksessä (Ramboll, 2020) esitetty Ääneniemen koillisrannan valunta-alueen rajaus.

Vesistöt

Suunnittelualue sijoittuu *Keitele*-vesistön rantaan.

Pohjavesialueet

Suunnittelualueelle ei sijoitu pohjavesialueita. Lähin pohjavesialue on Kovalanniemen pohjavesialue noin kilometrin päässä idässä.

Ympäristön häiriötekijät

Suunnittelualueella ei sijaitse ympäristönsuojelun kohteita eikä pilaantuneita maa-alueita. Alueelle on kaavoitettu melulle herkkiä toimintojen alueita, kuten asumisen alueita.

Melu

Suunnittelualueen lähellä ei ole merkittäviä melulähteitä. Alueelle voi kantautua taajamaliikenteen ja vesiliikenteen aiheuttamaa melua. Alueen suunnittelua melun osalta ohjaa valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista.

Taulukko. Melun keskiäänitaso eri maankäyttöalueilla.

	Melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso) L_{Aeq}/ enintään	
Ulkona	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Asumiseen käytettävät alueet	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	-
Loma-asumiseen käytettävät alueet ja leirintäalueet	45 dB	50 dB
Virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Sisällä	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

3.3. Rakennettu ympäristö

Suunnittelualue on pääosin rakentamatonta metsäistä ympäristöä. Pohjoislaidalla suunnittelualuetta sijaitsee yksi 2010-luvun loppupuolella rakennettu omakotitalo. Pohjoislaidalta alkava pientaloasumisen alue on rakentunut pääosin 2010-luvulla. Viimeisimmät asuinrakennukset ovat valmistuneet 2010- ja 2020-lukujen taitteessa. Rajoittuvalle asuinalueelle on laadittu rakentamisohteet. Alueen katot ovat tiilenpunaisia ja julkisivuvärikyt vaaleita (vaalean keltainen, beige, vihertävän harmaa, vaalea siniharmaa).

Kuvia. Kuvissa Ääneniemen asutusta suunnittelualueen läheisyydessä. Ylimmässä kuvassa oikealla oleva asuinrakennus sijoittuu suunnittelualueelle.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueella ei ole rakennetun kulttuuriympäristön kohteita.

Muinaisjäännökset

Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse tunnettuja muinaisjäännöksiä. Lähin kohde on noin kilometrin päässä suunnittelualueesta sijaitseva Niiranhiekan kivikautinen asuinpaikka (992010001).

Palvelut, työpaikat ja väestö

Alue on kokonaisuudessaan rakentamatonta talousmetsää. Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu Äänemäen laskettelurinteet ja pientaloasutusta. Alueelta on noin 2 km matka kävellen ja 3 km matka autolla Äänekosken keskustan palveluihin. Keskustan palvelut ovat hyvin saavutettavissa niin autolla kuin kevyen liikenteen reittejä pitkin.

Liikenne

Suunnittelualueelle johtaa kolme katuyshteyttä: Jaakopintie, Ääneniementie ja Abrahaminranta. Lisäksi alueelle on kaavoitettu johtavaksi Äänemäentie-niminen katu. Äänemäentien yhteys alueelle ei ole toteutunut. Nykyisin Äänemäentie on toteutettu Äänemäen laskettelukeskukselle asti.

Katuyshteyksistä Ääneniementie kokoo lähiympäristön katujen liikenteen ja toimii yhteytenä Äänekoskentielle ja keskustaan. Alueella ei ole nykyisin moottoriajoneuvoliikennettä lukuun ottamatta alueella sijaitsevan rakennetun omakotitalon tonttiliikennettä.

Kuva. Ääneniementie päättyy nykyisin lähelle Johannanrannan ja Ääneniementien itäpuolista risteystä.

Ääneniemessä kevyen liikenteen väyliä on toteutettu Ääneniementien ja Äänemäentien varteen. Lähimmät julkisen liikenteen pysäkit suunnittelualueelta sijoittuvat 2-3 kilometrin päähän Äänekoskentien varteen.

Kuva. Kevyen liikenteen väyliä suunnittelualueen ympäristössä. Sinisellä on esitetty olemassa olevat väylät ja vihreällä kaavaratkaisun toteuttamisen mukaiset uudet yhteydet. Uusien yhteyksien sijainnit viitteellisiä ja tarkentuvat katusuunnittelun yhteydessä.

Kunnallistekniikka

Kaava-alue sijoittuu kunnallisen sähkö-, viemäri- ja vesijohtoverkoston laidalle. Verkostoja hallinnoi Äänekosken Energia Oy.

Kaava-alueen pohjoislaidalle ulottuu Äänekosken Energia Oy:n kaukolämpöverkko.

3.4. Maanomistus

Suunnittelualan maa-alueet on yhtä pientalotonttia lukuun ottamatta Äänekosken kaupungin omistuksessa.

4. SUUNNITTELUTILANNE

4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

4.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen maakuntakaava perustuu Keski-Suomen maakuntastrategian Auerakenne 2040 -suunnitelmaan. Kaavassa painottuvat maakunnan strategiset tavoitteet. Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018 ja saanut lainvoiman 28.1.2020. Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Lisäksi koko Äänekosken ja Suolahden taajama-alueet sijoittuvat *kulttuuriympäristön veto-voima-alueelle* (ruskea vinoviivarasteri), jonka suunnittelumääräys; *Alueen kehittämisessä tulee hyödyntää kulttuuriympäristön monimuotoisuutta. Alueidenkäytön suunnittelussa edistetään kulttuuriympäristöjen kestävää käyttöä ja hoitoa. Alueilla metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.*

Suunnittelualan kohdalle ei ole osoitettu muita maakuntakaavatasoisia merkintöjä. Suunnitteluala rajoittuu *seudullisesti merkittävä tiivistettävä taajama* -merkinnällä osoitettuihin alueisiin (ruskea ruudukko), jonka suunnittelumääräys; *Taajamaa ylläpidetään ja kehitetään seudullisesti kattavien palvelujen keskuksena. Kehittämisessä hyödynnetään olemassa olevaa rakennetta kiinnittäen huomiota viihtyisyyteen ja esteettömyyteen. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen tarpeet sekä turvattava maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja luonnonsuojelun kohteet.*

Kuva. Ote Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualan likimääräinen sijainti on osoitettu punaisella nuolella.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

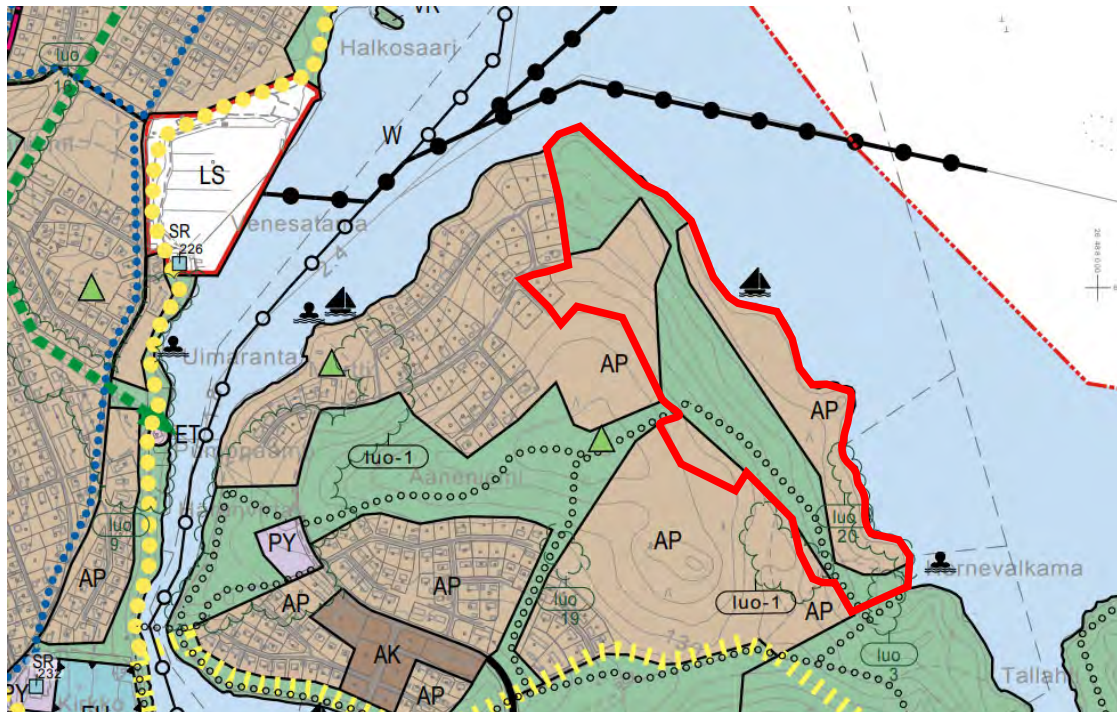
Keski-Suomen liitto käynnisti maakuntakaavan päivityksen loppuvuodesta 2020. Päivitys koskee ko-ko Keski-Suomen maakunnan aluetta, Kuhmoinen pois lukien. Maakuntakaava päivitetään Keski-Suomen liiton rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2023 kaavaehdotuksen, joka käsitteli seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Lisäksi tarkasteltiin hyvinvoinnin aluerakennetta. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on kuulutettu voimaan 19.3.2024. Suunnittelualueen osalta ratkaisussa ei esitetty muutoksia vuonna 2017 hyväksytyyn maakuntakaavaan nähden.

4.3. Yleiskaava

Alueella on voimassa Äänekoski 2030 osayleiskaava, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2017. Osayleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu lähivirkistysaluetta (VL) ja pientalovaltaiseksi asuntoaluetta, joka on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi (AP). AP- ja VL-merkintöjen rajaukset osayleiskaavassa vastaavat samanaikaisesti valmistelussa olleen asemakaavahankkeen *Ääneniemen koillisrannan asemakaava ja asemakaavan muutos* yhteydessä tehtyjä ratkaisuja.

Hieman suunnittelualueen keskivaiheilta pohjoiseen ja rantaan on osoitettu varaus venesatamalle tai venevalkamalle. Lisäksi noin suunnittelualueen puolesta välistä kaakkoon on merkitty kulkeväksi ulkoilureitti (palloketju). Reitti jatkuu suunnittelualueen ulkopuolelle länteen ja eteläpäädytään vastaavasti jatkaa mutkien kautta kauemmas kaakkoon ja itään kohti Kovalanniemeä.

Eteläpäätyyn suunnittelualuetta on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita (luo, luo-1). Luo-1 -alueella puusto tulee säilyttää tai hoitaa niin, että liito-oravan pesimäpuut ja niitä suojaavat puut sekä ravinnonhankinnan kannalta riittävä puusto säilytetään. Muilla luo-merkinnöin osoitetuilla alueilla sijaitsevat kaavan luontokohteet *Hernevalkaman lehto* ja *Koillisrannan rantamännyt*.

Kuva. Ote Äänekoski 2030 osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen raja on osoitettu punaisella.

4.4. Asemakaava

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 2016. Suunnittelualueelle on osoitettu asuinpienalojen ja erillispientalojen korttelialueita (AP, AO), lähivirkistysalueita (VL, VL-1) ja katualueita. VL-1-alueet, jotka sijoittuvat suunnittelualueen eteläosaan, ovat liito-oravan lisääntymis- ja levähdysaluetta, jolla metsiä saa käsitellä vain harvennushakkuuna siten, että liito-oravan pesäpuut ja niitä suojaavat puut, mahdolliset ravintopuut sekä liikkumisen kannalta riittävä puusto säilytetään.

Kuva. Ote voimassa olevasta asemakaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen raja on osoitettu punaisella.

4.5. Muut suunnitelmat ja selvitykset

- Luontoselvitys koillisrannan alueelle, Äänekoski, Latvasilmu 2024
- Hiskinmäen asemakaava-alueen liito-oravaselvitys, Ramboll 2020
- Äänekosken asemakaava-alueen hulevesiselvitys, Ramboll 2020
- Asemakaavan luontoselvitys, Ääneniemen koillisrannan asemakaava, Tmi Pohjanmaan luontotieto 2014
- Ääneniemen koillisrannan asemakaava ja asemakaavan muutos, Liite 7, Valuma-alueet ja -suunnat
- Äänekoski 2030 osayleiskaavan lähtöaineisto
- Äänekosken ja Suolahden taajamien laajennusalueiden luontoselvitys, Skoy 2006
- Taajamien Laajennusalueiden maisemaselvitys 2006, Äänekosken kaupunki, A-K Aalto
- Äänekosken Rakennyleiskaavan 2016 luontoselvitys, Skoy 2006
- Rakennyleiskaava Äänekoski 2016 Maisemaselvitys, A-K Aalto 2006
- Ääneniemen Mörtin ja Myllyrinteen-Kannelsuon asemakavoitettavien alueiden muinaisjään-
nösinventointi 2005
- Itäosan rantojen luonto- ja maisemaselvitys, Tuikka 1992

Rakennusjärjestys

Äänekosken kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.12.2006.

Rakennuskiellot

Suunnittelualue ei ole rakennuskiellossa.

Pohjakartta

Äänekosken kaupunki ylläpitää asemakaavoitetun alueen pohjakarttaa. Pohjakartta on tarkistettu 18.8.2025.

5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve

Asemakaavan muutoksella tarkastellaan uudelleen Ääneniemen koillisrannan rakentamista. Hankkeen tavoitteena on saada alueelle muodostettua kokonaisuus, jolla kaupungin keskustan läheisyydessä olevia alueita voitaisiin hyödyntää laadukkaaseen asumiseen kunnallistekniikan rakentamiskustannusten kannalta tehokkaalla tavalla. Alueen aiempi asemakaavaratkaisu ei ole lähtenyt toteutumaan muun muassa katurakentamiskustannusten vuoksi. Kysyntää rantarakentamiselle on kuitenkin ollut Äänekosken keskustan läheisillä rannoilla. Kaavahankkeella pyritään löytämään ratkaisu, jossa rantarakentamista voitaisiin nykyistä ratkaisua edullisemmin toteuttaa alueen muut arvot huomioiden.

5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Äänekosken kaupunginhallitus 13.1.2025 § 4 päätti käynnistää asemakaavan muutoksen Abrahaminrannasta Hernevalkamaan laatimisen ja saattaa vireille asettamalla nähtäville hanketta kuvaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Hanke käynnistettiin kaupungin omasta aloitteesta. Vireilletulosta kuulutettiin 22.1.2025 kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja 29.1.2025 ilmoituslehdissä (*Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken kaupunkisanomat* ÄKS).

5.3. Osallistuminen ja yhteistyö

5.3.1. Osalliset

Osallisia ovat kaikki, jotka tuntevat itsensä osallisiksi. AKL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, esimerkiksi arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä, tai jättää muistutuksia kaavaehdotuksesta.

Osallisiksi kaavahankkeen yhteydessä tunnistetut tahot on mainittu kaavaselostuksen liitteenä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

5.3.2. Vireilletulo

Kaavamuutoksen laatimisesta Ääneniemen koillisrannan alueelle on päätetty kaupunginhallituksen kokouksessa 13.1.2025 § 4 ja saatettu vireille kuulutuksella 22.1.2025 kaupungin virallisella ilmoitustaululla sekä 29.1.2025 *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken kaupunkisanomat* ÄKS-lehdissä. Kaavan sisältöä ja laadintaa kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) pidettiin nähtävillä 22.1. – 21.2.2025 välisen ajan kaupungin kotisivuilla ja Äänekosken kaupungintalon ala-aulassa. Kaava-alueen ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen maanomistajia tiedotettiin kirjeitse. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavaselostuksen liitteenä (*Liite 1*). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavaa valmisteltaessa.

5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Kaavaluonnosaineiston nähtävillä olosta osallisia ja kuntalaisia tiedotetaan kaupungin kotisivuilla (kaupungin virallinen ilmoitustaulu) ja kuulutuslehdissä (*Pikkukaupunkilainen ja ÄKS - Äänekosken Kaupunkisanomat*). Lisäksi suunnittelualueen maanomistajille lähetetään kirje kaavaluonnoksen nähtävillä asettamisesta. Kaavaluonnosaineisto asetetaan julkisesti nähtävillä AKL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti __.__. - __.__.2025 väliseksi ajaksi. Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja muilta toimijoilta. Osallisilla on mahdollisuus jättää nähtävilläolon aikana mielipiteensä kaava-aineistosta. Kaavaluonnosaineisto pidetään nähtävillä kokonaisuudessaan kaupungin kotisivuilla ja kaupungintalon ala-aulassa.

Kuva. Ote kaavaluonnoksesta.

Kaavaluonnoksen palaute: (Täydennetään luonnosaineiston nähtävillä olon jälkeen).

Kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi AKL 65 § ja MRA 27 § mukaisesti kaupunginhallituksen päätöksellä. Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kuulutetaan kaupungin virallisella ilmoitustaululla sekä kuulutuslehdissä (*Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken kaupunkisanomat* *Äks*). Lisäksi suunnittelualan maanomistajille lähetetään kirje kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja muilta toimijoilta. Osallisilla on mahdollisuus jättää nähtävilläolon aikana muistutuksensa kaava-aineistosta.

Kaavaehdotusaineisto pidetään nähtävillä kokonaisuudessaan kaupungin kotisivuilla. Kaavaehdotusaineisto pidetään lisäksi nähtävillä Äänekosken kaupungintalon ala-aulassa.

Ehdotusvaiheen palaute: (Täydennetään ehdotusaineiston nähtävillä olon jälkeen)

Kaavan hyväksymisestä päättää Äänekosken kaupunginvaltuusto. Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään viipymättä tieto niille viranomaisille, kunnan jäsenille sekä muistutuksen tekijöille, jotka kaavan nähtävillä ollessa ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Lisäksi päätös lähetetään tiedoksi Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Kaavan hyväksymisen jälkeen on valitusaika, jonka umpeuduttua kaava kuulutetaan voimaan, mikäli valituksia ei määräaikaan mennessä ole jätetty. Kaavan voimaantulosta julkaistaan kuulutus *Pikkukaupunkilainen* ja *ÄKS - Äänekosken Kaupunkisanomat* -lehdissä sekä kaupungin kotisivuilla.

5.3.1. Viranomaisyhteistyö

Kaavasta pyydetään tarvittavat viranomaisten lausunnot. Kaavan valmisteluvaiheen kuulemisen jälkeen pidetään tarpeen mukaan viranomaisneuvottelu kaavan ehdotusaineiston valmistelun yhteydessä. Kaavan valmisteluun on osallistunut Äänekosken kaupungin eri toimialojen viranhaltijoita.

5.4. Asemakaavan tavoitteet

5.4.1. Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Asemakaavan muutoksella tarkastellaan uudelleen Ääneniemen koillisrannan rakentamista. Hankkeen tavoitteena on saada alueelle muodostettua kokonaisuus, jolla kaupungin keskustan läheisyydessä olevia alueita voitaisiin hyödyntää laadukkaaseen asumiseen kunnallistekniikan rakentamiskustannusten kannalta tehokkaalla tavalla. Alueen aiempi asemakaavaratkaisu ei ole lähtenyt toteutumaan muun muassa katurakentamiskustannusten vuoksi. Kysyntää rantarakentamiselle on kuitenkin ollut Äänekosken keskustan läheisillä rannoilla. Kaavahankkeella pyritään löytämään ratkaisu, jossa rantarakentamista voitaisiin nykyistä ratkaisua edullisemmin toteuttaa alueen muut arvot huomioiden.

5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Uuden luontoselvityksen myötä alueen kaavaa on tarpeen muuttaa huomioimaan luontoselvityksessä ilmenneiden arvokkaat ympäristöt. Kaavan tavoitteena on löytää rantarakentamiselle vaihtoehto, joka turvaa selvityksessä löytyneet arvokkaat kohteet.

5.5. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu

Valmisteluvaiheessa alueelle luotiin useita työversioita. Koska hankkeen yhtenä tavoitteena on rantarakentamisen katurakenteen kustannusten pienentäminen voimassa olevaan asemakaavaan nähden, rantatontit tulisi ensisijaisesti sijoittaa mahdollisimman lähelle rakentunutta kunnallistekniikkaa. Ääneniemi on rakentunut pohjois- ja itäosistaan, jonne katuinfra on myös jo toteutettu. Itärannalla rinteen matalimmassa tasossa sijaitseva Abrahaminrannan arvioitiin alustavasti olevan edullisin vaihtoehto katurakentamisen osalta. Vaihtoehtoisesti Ääneniementie, joka voimassa olevassa kaavassa on suunniteltu jo jatkettavan nykyistä katurakennetta pidemmälle, olisi potentiaalinen toinen vaihtoehto.

Suunnittelualueelta oli katsottavissa neljä erilaista työversiota huhtikuussa järjestetyssä kaavoitusilta-päivässä. Tarkasteltavissa olleet työversiot on koottu vertailutaulukkoon. Merkittävimmät erot muodostuivat ratkaisujen liikenneturvallisuudesta. Abrahaminrannan ja Johannanrannan risteysalueen ympäristö vaatisi muutoksia liikenneturvallisuuden parantamiseksi, jotta alueelle voisi ohjata nykyistä merkittävästi enemmän tonttiliikennettä. Tehtävät parannukset lisäisivät rakennuskustannuksia siinä määrin, että hyödyt suhteessa Ääneniementien kautta toteutettavaan ratkaisuun jäisivät pieniksi.

		Vertailutaulukko Kaavoitusiltapäivässä tarkastelussa olleet työversiot ja niiden laadullinen vertailutaulukko.
V1 V2 V3 V4		
Versio 1 Suhde yleiskaavassa esitettyihin tavoitteisiin, luonto, maisema (0) Rantarakentamisen määrä (+) Katurakentamisen kustannukset (0) Liikenneturvallisuus (-) Tonttien määrä suhteessa katurakentamiseen ja voimassa olevaan asemakaavaan (+) Kokonaisuuden yhteensopivuus muuhun suunniteltuun maankäyttöön (0)		Versio 2 Suhde yleiskaavassa esitettyihin tavoitteisiin, luonto, maisema (0) Rantarakentamisen määrä (+) Katurakentamisen kustannukset (0) Liikenneturvallisuus (-) Tonttien määrä suhteessa katurakentamiseen ja voimassa olevaan asemakaavaan (+) Kokonaisuuden yhteensopivuus muuhun suunniteltuun maankäyttöön (+)
Versio 3 Suhde yleiskaavassa esitettyihin tavoitteisiin, luonto, maisema (0) Rantarakentamisen määrä (+) Katurakentamisen kustannukset (-) Liikenneturvallisuus (+) Tonttien määrä suhteessa katurakentamiseen ja voimassa olevaan asemakaavaan (+) Kokonaisuuden yhteensopivuus muuhun suunniteltuun maankäyttöön (+)		Versio 4 Suhde yleiskaavassa esitettyihin tavoitteisiin, luonto, maisema (0) Rantarakentamisen määrä (+) Katurakentamisen kustannukset (-) Liikenneturvallisuus (+) Tonttien määrä suhteessa katurakentamiseen ja voimassa olevaan asemakaavaan (0) Kokonaisuuden yhteensopivuus muuhun suunniteltuun maankäyttöön (+)

Vireilletulovaiheessa ja kaavoitusiltapäivässä saatujen palautteiden perusteella asukkailla on toive, että katuyhteys suunnittelualueelle toteutettaisiin muualta kuin Abrahaminrannan kautta. Jatkovalmisteluun valittiin työversioista ne, joissa katuyhteys oli osoitettu kulkemaan Ääneniementien kautta. Jatkovalmistelussa laadittiin kaksi versiota, joihin pyrittiin yhdistämään aiempien versioiden parhaat puolet.

Versiovaihtoehdot 5 ja 6 kuvaukset

Versiossa 5 osoitetaan erillispientaloalueita, viheralueita sekä katualueita. Viheralueille sijoittuvat kaikki alueella aiemmin todetut liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä luontoselvityksessä 2024 mainitut lehdot, noro ja lähde. Lisäksi viheralueita on osoitettu alueelle mm. viheryhteyksien säilyttämiseksi sekä alueen viihtyvyyttä parantaviksi ja eri alueita rytmittäväksi, että hulevesien viivyttämisen ja ohjaamisen alueiksi.

Ratkaisussa esitetään uusia erillispientalotontteja 44 kpl, joista rantatontteja on 12 kpl. Suunnittelualueelle sijoittuu myös yksi rakennettu erillispientalotontti. Voimassa olevaan kaavaan nähden erillispientalotonttien määrä vähenee 11 kappaleella: kuivan maan tontteja poistuu 5 kpl ja rantatontteja 6 kpl. Lisäksi tonttien sijoittumisen painopiste muuttuu suunnittelualueen eteläosasta pohjoisosaan. Asuinpientalotontteja alueelta poistuu 2 kpl.

Katuyhteys tonteille on toteutettu jatkamalla Ääneniementietä ja toisaalla Jaakopintietä. Jaakopintie on osoitettu pääpiirteittäin samana kuin voimassa olevassa kaavassa. Ääneniementietä ratkaisussa on jätetty niin, että se yhdistyy eteläosastaan Aurinkorinne-nimiseen katuyhteyteen muodostaen Ääneniemeä kiertävän lenkin. Rantatonteille on muodostettu erkanevat uudet katuyhteydet Ääneniementien varresta kulkien rannan suuntaisesti Ääneniementietä maastollisesti alemmassa tasossa. Luonnoksen 1 ratkaisu poistaa alueelle aiemmin johtaneen yhteyden Äänemäentien kautta.

Versiossa 6 (Kaavaluonnos) osoitetaan erillispientaloalueita, viheralueita sekä katualueita. Viheralueille sijoittuvat kaikki alueella aiemmin todetut liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä luontoselvityksessä 2024 mainitut lehdot, noro ja lähde. Lisäksi viheralueita on osoitettu alueelle muun muassa viheryhteyksien säilyttämiseksi sekä alueen viihtyvyyttä parantaviksi ja eri alueita rytmittäväksi, että hulevesien viivyttämisen ja ohjaamisen alueiksi.

Ratkaisussa esitetään uusia erillispientalotontteja 30 kpl, joista rantatontteja on 10 kpl. Suunnittelualueelle sijoittuu myös yksi rakennettu erillispientalotontti. Voimassa olevaan kaavaan nähden erillispientalotonttien määrä vähenee 10 kappaleella: kuivan maan tonttien määrä vähenee kahdella (2) ja rantatontteja poistuu 8 kpl. Lisäksi tonttien sijoittumisen painopiste muuttuu suunnittelualueen eteläosasta pohjoisosaan. Asuinpientalotontteja alueelta poistuu 2 kpl.

Katuyhteys tonteille on toteutettu jatkamalla Ääneniementietä. Osa tonteista sijoittuu voimassa olevassa kaavassa esitettyjen Jaakopintien ja Aurinkorinteen varteen. Rantatonteille on muodostettu erkaneva uusi katuyhteys Ääneniementien varresta kulkien rannan suuntaisesti Ääneniementietä maastollisesti alemmassa tasossa. Kaavaluonnoksen ratkaisu poistaa alueelle aiemmin johtaneen yhteyden Äänemäentien kautta.

Vaihtoehtojen 5 ja 6 laadullinen vertailu

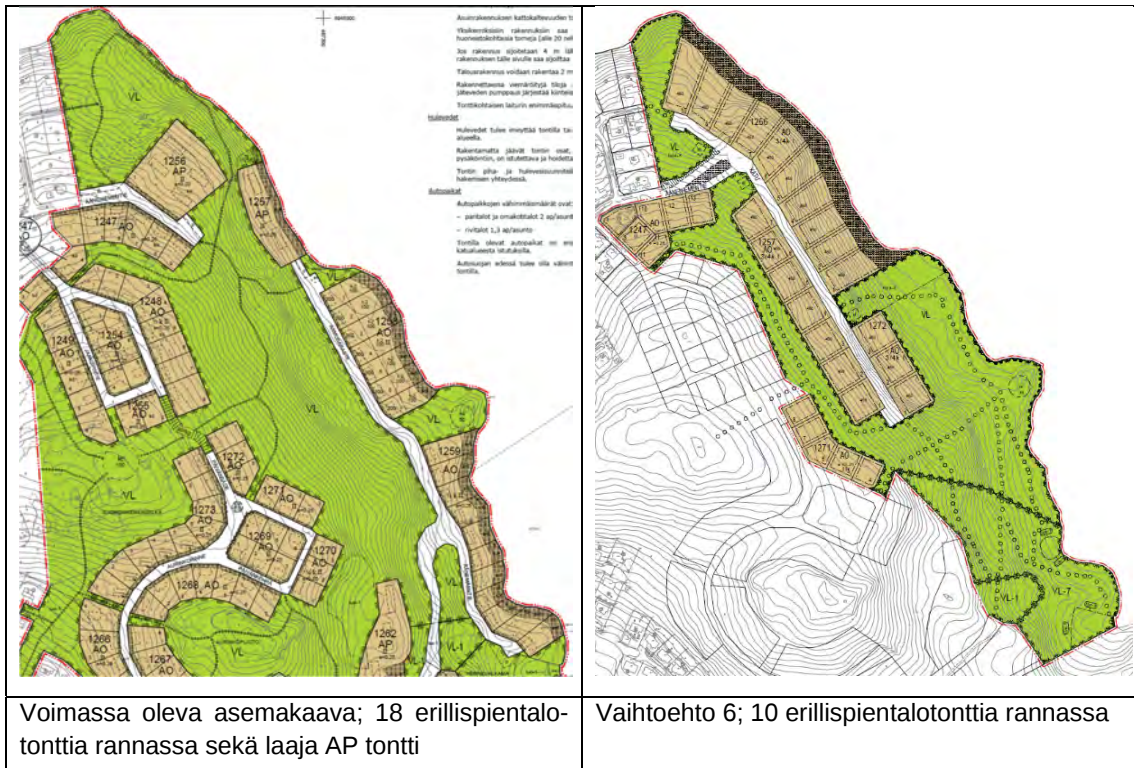
Molemmissa jatkosuunnitteluun valituissa versioissa huomioidaan yleiskaavassa esitetyt tavoitteet alueesta pientaloasumisen alueena. Ratkaisut eroavat yleiskaavassa esitetystä sijoittelun osalta. Muutoksen myötä yleiskaavassa esitetyt erityiset luontoarvot (yleiskaavan luo-kohteet) sijoittuvat kauemmaksi asumisen alueista yhtenäiselle laajalle viheralueelle. Toisaalta vaihtoehtoisissa asutusta sijoittuu osin samoille ranta-alueille kuin kulutusta huonosti kestävää kasvillisuutta (luontoselvitys 1993). Yleiskaavan luontohavaintojen lisäksi asemakaavatasoisissa luontoselvityksissä esitetyt arvokkaat elinympäristöt sijoittuvat viheralueille ja lakikohteet on huomioitu erillisin kaavamerkinnoin kaavakartalle. Ratkaisut vähentävät luontovaikutuksia rannassa rakennetun rantaviivan määrän pienetessä voimassa olevaan asemakaavaratkaisuun nähden. Ratkaisujen keskinäisessä vertailussa versiossa 6 on osoitettu vähemmän rakennettua rantaviivaa versioon 5 nähden. Versioiden 5 ja 6 mukainen rakentaminen muuttaa erityi-

sesti järvimaisemaa. Muutos maisemassa voidaan kokea sekä positiivisena, että negatiivisena. Muutoksen mahdollisia haittavaikutuksia lieventää luonnoksissa ranta-alueille osoitetut puustoisena säilytettävät osa-alueet, säilytettävät viheralueet ja kaavojen yleismääräykset.

Taulukko. Versioiden 5 ja 6 laadulliset vaikutukset alueen nykytilaan ja tavoitteisiin.

Versio 5	Versio 6 (Kaavaluonnos)
Suhde yleiskaavassa esitettyihin tavoitteisiin, luonto, maisema (0)	Suhde yleiskaavassa esitettyihin tavoitteisiin, luonto, maisema (+)
Rantarakentamisen määrä (++)	Rantarakentamisen määrä (+)
Katurakentamisen kustannukset (- -)	Katurakentamisen kustannukset (0)
Liikenneturvallisuus (+)	Liikenneturvallisuus (+)
Tonttien määrä suhteessa katurakentamiseen ja voimassa olevaan asemakaavaan (0)	Tonttien määrä suhteessa katurakentamiseen ja voimassa olevaan asemakaavaan (0)
Kokonaisuuden yhteensopivuus muuhun suunniteltuun maankäyttöön (+)	Kokonaisuuden yhteensopivuus muuhun suunniteltuun maankäyttöön (0)

Vaihtoehdot esittävät kaavan tavoitteiden mukaisesti suunnittelualueelle rantarakentamista. Rantarakennuspaikkoja muodostuu kohtalainen määrä ympäristön rajoitteet huomioiden. Versiossa 5 rakennuspaikkoja muodostuu kaksi (2) enemmän verrattuna versioon 6. Voimassa olevaan kaavaan nähden rantatontteja muodostuu vähemmän. Huomioitavaa kuitenkin on, että voimassa olevassa kaavassa kaksi (2) erillispientalojen rantatonteista sijoittuvat luontoselvityksen (2024) arvokkaaseen elinympäristöön, jolla sijaitsee lähde. Näin ollen niiden toteuttaminen ei käytännössä olisi mahdollista. Tontit ovat myös kauttaaltaan kapeampia kuin versioissa 5 ja 6 esiintyvät, mikä voi hankaloittaa tonttien rakentamista ja huoltamista. Jos havaitut luontoarvot päivitetäisiin nykyiseen kaavaan ja erillispientalotonttien kokoa kasvatettaisiin vähintään 35 metriä leveiksi, ei version 5 ja päivitetyn nykyisen kaavan välille jäisi enää lukumäärällisesti eroa rantatonttien osalta ja kaavaluonnokseen (versio 6) nähden eroa muodostuisi ainoastaan kahden (2) tontin verran. Luonnoksissa rantatonttien leveys on keskimäärin 38 metriä.

Ratkaisuvaihtoehdot 5 ja 6 esittävät uutta katuinfran rakentamista, joka muodostaa keskeisimmät kustannukset ratkaisun toteuttamiseksi. Molemmat vähentäisivät arviolta välittömiä kustannuksia, joita koituisi katuinfran rakentamisesta alueen rantatontteille. Eroa voimassa olevaan kaavaan tulee rantatonttien sijoittuessa lähelle nykyistä olemassa olevaa toteutettua kunnallistekniikkaa. Suunnittelualueen koko kokonaisuus huomioiden versio 5 kuitenkin osoittaisi alueelle aiempaa enemmän tarvittavia katu-yhteyksiä, jolloin myös kustannukset arviolta kasvaisivat alueella voimassa olevan kaavan rakennuskustannuksia suuremmiksi. Versio 6 sen sijaan vähentää koko kokonaisuus huomioiden alueella tarvittavaa katuinfran määrää ja siten tekee siitä arviolta ratkaisuvaihtoehdoista kustannustehokkaimman.

Taulukko. Asemakaavan muutos Abrahaminrannasta Hernevalkamaan - Alustava katurakentamisen kustannusarvio suunnittelualueelle versioissa 5 ja 6 sekä voimassa oleva kaava.

Voimassa oleva kaava suunnittelualueella*	Määrä (m2)	Yksikkökustannus (€ /m2)	Kustannus (€)
Tonttikatu (5,0 m)	4210	100	421000
Kokoojakuu + pp/jk väylä (6,5 m + 3 m)	1680	100	168000
Yhteensä			589 000
Versio 5	Määrä (m2)	Yksikkökustannus (€ /m2)	Kustannus (€)
Tonttikatu (6,0 m)	5270	100	527000
Kokoojakuu + pp/jk väylä (6,5 m + 3 m)	3870	100	387000
Yhteensä			914 000
Versio 6	Määrä (m2)	Yksikkökustannus (€ /m2)	Kustannus (€)
Tonttikatu (6,0 m)	3360	100	336000
Kokoojakuu + pp/jk väylä (6,5 m + 3 m)	1070	100	107000
Yhteensä			443 000
*Alueen saavuttaminen vaatii lisäksi noin 500 metriä uutta katua toteutettavaksi, joka ei sisälly arvioon (Äänemäentien jatko-osa)			

Versiot eivät eroa merkittävästi toisistaan liikenneturvallisuuden näkökulmasta. Molemmat esittävät kulkuyhteyden jatkamista Ääneniementien varresta, jolle on esitetty jonkin verran jatkoa myös voimassa olevassa kaavassa. Ääneneimentie on alueen asutuksen liikenteen kokoojakatu ja sen varteen on toteutettu kävelylle ja pyöräilylle oma väylänsä. Ratkaisut välttävät liikenteen ohjaamisen kapeammille katuosuuksille Ääneniemen rakentuneessa asutuksessa ja osoittavat riittävät katualueet, jotta alueelle on mahdollista jatkaa kävelyn ja pyöräilyn väylää suunnittelualueen laidalta.

Verrattaessa katuinfran rakentamisen määrää suhteessa tonttien määrään, voidaan karkeasti arvioida versioiden maankäytöllistä tehokkuutta tuleviin kustannuksiin nähden. Kaavaratkaisussa muuttuvien katu-yhteyksien osalta voimassa olevassa kaavassa esitetään toteutettavaksi keskimäärin yksi tontti jokaista 36 – 44 metriä uutta katua. Vaihtelu määrässä riippuu valitusta laskutavasta. Jos voimassa olevan kaavan AP-tontteja kohdellaan yksittäisinä tontteina, nousee tulos suhteeseen 1 tontti / 44 metriä uutta katua. Jos AP-tonteille oletetaan sijoittuvan pientaloja ohjeellisten rakennusalojen mukaisesti yhteensä 7 päästään pienempään tulokseen 1 tontti / 36 metriä uutta katua. Lähteen kohdalle sijoittuvat kaksi pientalotonttia on poistettu arviosta. Version 5 tapauksessa vastaava tonttien suhde katurakentamiseen on 1 tontti / 46 metriä, joka on hieman voimassa olevaa ratkaisua suurempi. Muutoksen suuruuden vaikutus pienenee, jos huomioidaan pyrkimys muutoksella tarjota nykyistä väljempiä tontteja rakentamiseen. Version 6 (kaavaluonnos) tapauksessa tulos on 1 tontti / 31 metriä. Tulos on selkeästi pienempi kuin version 5 tai voimassa olevan kaavan vastaava luku, mikä tekee ratkaisusta muita maankäytöllisesti tehokkaamman.

Molemmat ratkaisut sopivat alueen muuhun maankäyttöön. Uudet asuinalueet vastaavat alueelle jo rakentuneita pientaloalueita ja sijoittuvat lähietäisyydelle keskustan palveluista. Verrattuna versioon 6 voidaan arvioida version 5 sopivan muuhun maankäyttöön vain hieman paremmin. Versiossa 5 Ääneniementien yhdistäminen Aurinkorinteeseen sitoo Ääneniemen asutusalueet paremmin yhteen helpottaen näin sen sisäistä liikennöintiä.

Kokonaisuutena version 6 on katsottu täyttävän kaavan tavoitteet versiota 5 paremmin ja valikoitu eteenpäin vietäväksi suunnitelmaksi kaavan valmisteluvaiheessa.

6. ASEMAKAAVAN KUVAUS

6.1. Kaavan rakenne

Suunnittelualan rajoitteet huomioiden kaavassa on pyritty löytämään hyvä ratkaisu pientaloasumiselle tarjoten mahdollisuus rantarakentamiselle kohtuullistamalla voimassa olevan kaavan ratkaisuun liittyviä kunnallistekniikan investointitarpeita. Kaavaratkaisun myötä aiemmin suunnittelualan eteläosaan varatut asuinalueet sijoitetaan uudelleen suunnittelualan pohjoisosaan tukeutuen näin paremmin jo rakennettuun kunnallistekniikkaan. Kaavaratkaisussa muodostuu yksi uusi katuyhteys, jonka varrelle rantatontit ja kuivan maan tontit on sijoitettu. Kadun sijainti esitetään korkeuskäyriä mukaillen. Kuivan maan tonttien sijoituksessa rantatontteihin nähden maastollisesti korkeammalle, saadaan sieltä muodostumaan näkymät Keitele -vesistön suuntaan. Asuinalueiden sijoittumisessa on huomioitu alueella olevat erityiset luontoarvot sekä varattu tarvittavat liikennealueet.

Rakentamiselle varattujen alueiden keskittyessä suunnittelualan pohjois- ja keskiosaan, jää alueen eteläosiin laajat lähivirkistykseen osoitetut viheralueet (VL, VL-1, VL-7) sekä pidemmälle matkalle ehjää rantaviivaa. Alueelta lähtee moneen eri suuntaan viheryhteyksiä lähiympäristön muille viheralueille. Uudet erillispientalotontit (AO) sijoittuvat suunnittelualan pohjois- ja keskiosaan nykyisen rakennetun pientaloalueen jatkoksi. Voimassa olevan kaavan mukaisia erillispientalotonttien kokoja on kasvatettu yhdistämällä rakentamattomia tontteja yhteen sekä sijoittelemalla niitä uudelleen. Suuremmalla tonttikoolla pyritään parantamaan suunnitteluväljyyttä rakennusten sijoittamisessa rinteeseen ja osin myös kivikkoiseen maastoon. Samalla tarjotaan mahdollisuuksia suurempia pihoja kaipaaville asukkaille keskustan pienten tonttien sijaan.

Katujen osalta ratkaisu esittää tarvittavien uusien katuyhteyksien toteuttamista Ääneniementien kautta. Osa tonttiliittymistä tulisi sijoittumaan myös voimassa olevan kaavan mukaisten Jaakopintien ja Aurinkorinne- nimisten katujen varteen. Kaavaluonnoksessa esitetyt uudet katuyhteydet on osoitettu rantatonteille päätyvinä. Voimassa olevassa kaavassa esitetyt Äänemäntien jatko ja Aamusaraste-niminen katu on luonnoksessa esitetty poistettaviksi. Katuosuudet rantatonteille korvautuvat Ääneniementien yhteydellä sekä uutena tonttikatuna pohjoisosaan siirretyille rantatonteille. Ratkaisussa esitetyt kuivan maan tontit sijoittuvat Aurinkorinteen ja Jaakopintien sekä uuden kadun varteen.

6.1.1. Mitoitus

Suunnittelualan pinta-ala on noin 23 ha. Rakentamiseen varattuja korttelialueita on yhteensä noin 8,5 ha (AO), joka on kokonaisuudessaan osoitettu asumisen tarpeisiin. Lisäksi lähivirkistysalueita (VL, VL-1, VL-7) on osoitettu noin 13,0 ha ja katualueita noin 1,3 ha. Voimassa olevaan kaavaan nähden asumisen alueet kasvavat noin 1,7 ha. Asuinpientalojen (AP) alueet poistuvat kaavasta (1,6 ha). Virkistysalueiden määrä kutistuu kaavaratkaisun myötä noin 1,3 ha ja katualueiden noin 0,4 ha.

Taulukko. Kaavalla muodostuvien alueiden pinta-alat ja rakennusoikeudet.

Alue	Pinta-ala (ha)	Rakennusoikeus (k-m ²)	Tehokkuus
 AO	8,5433	12879	0,15
 VL	9,1999	30	0,00
 VL-1	0,4692	-	-
 VL-7	3,2825	-	-
Kadut	1,3013	-	-
Yhteensä	22,7962	12909	0,06

Erillispientalotontteja (AO) kaavassa on osoitettu 31 kpl, joista 30 kpl on rakentamattomia. Rantatontteja muodostuvista tonteista on 10 kpl. Voimassa olevaan kaavaan nähden kuivan maan tontteja alueelle

muodostuu 2 kpl vähemmän ja rantatontteja 8 kpl vähemmän. Lisäksi kaksi (2) asuinpientalojentonttia (AP) poistuu kaavamuutoksella. Rakennusoikeuden määrä vähenee nykyiseen kaavatilanteeseen verrattuna noin 1669 k-m² verran. Rakennusoikeudet suunnittelualueella on osoitettu vaihdellen kokonaisluvuin ja tonttitehokkuudella $e=0.20 \dots e=0.25$. Kerroskorkeudet vaihtelevat välillä 3/4 k I – II.

Yhtenäistä rantaviivaa suunnittelualueella on noin 1320 metriä, jolle asumisen korttelialuetta osoitetaan noin 500 m matkalla ja lähivirkistysaluetta noin 820 metrin matkalla.

Kuva. Alueiden ja tonttien pinta-alat sekä tonttien rakennusoikeudet.

6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Asemakaavamuutoksen keskeisimpänä tavoitteena on mahdollistaa rantarakentaminen suunnittelualueella siten, että se tukeutuisi voimassa olevaa kaavaa paremmin olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja infrastruktuuriin ja siten vähentäisi kaupungille muodostuvia kustannuksia infrarakentamisen

osalta. Ympäristön asettamat reunaehdot huomioiden kaavaratkaisulla saadaan sijoitettua uusia rantatontteja lähelle olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja infrastruktuuria, osin haasteellisille, mutta toteuttamiskelpoisille paikoille ja kohtuullisella tehokkuudella. Lisäksi ratkaisut huomioivat tonttirakentamisen mahdollisuudet sijoittamalla muita erillispientalotontteja täydentämään uutta ja olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Alue kasvattaa Äänekosken lähiöalueita maltillisesti ja uusi taajama-asutus tukee lähipalveluiden kannattavuutta. Kevyen liikenteen turvalliset yhteydet laajentavat taajaman kevyen liikenteen verkkoa huomioiden päästöttömän liikkumisen edellytykset alueella.

6.3. Aluevaraukset

Asemakaavalla uudelleen järjestellään asumiselle osoitettuja korttelialueita sekä niihin liittyviä katu- ja viheralueita.

Korttelialueet

Erillispientalojen korttelialue.

Kaavassa osoitetut erillispientalojen korttelialueet sijoittuvat suunnittelualueen pohjois- ja keskiosaan. Kaavaan on osoitettu 31 erillispientalotonttia, joista 10 kpl muodostuisi omarantaisiksi. Päivänsäteen ja Aurinkokehrän varrella olevia rakentamattomia erillispientalotontteja on yhdistetty muodostamaan isompia tontteja (~1400 m² – 1600 m²). Tonttien yhdistämisen ja laajentamisen kautta tonttien kokonaismäärä molemmissa ratkaisuissa laskee nykyiseen kaavatilanteeseen nähden. Rantatonteilla rakennusoikeudeksi on osoitettu 450 k-m² ja kuivan maan tonteilla rakentamisen tehokkuusluvuksi on esitetty vaihdellen e=0.20 ja e=0.25 tai kokonaisrakennusoikeutena 450 k-m². Rantatonttien rannanpuoleiselle laidalle on osoitettu puustoisena säilytettävä alueen osa.

Viheralueet

Lähivirkistysalue.

Lähivirkistysalueeksi (VL) kaavassa on merkitty suunnittelualueella säilytettävät viheralueet, joilla ei ole havaittu erityisiä ympäristöarvoja eivätkä suoraan kytkeydy sellaisiin alueisiin, joilla on havaittu erityisiä ympäristöarvoja. VL-alueet sijoittuvat suunnittelualueella keski- ja pohjoisosiin. Asutuksen lomassa kulkevat lähivirkistysalueet toimivat viheryhteyksinä suunnittelualueelta pohjois-etelä sekä länsisuuntaan. Katujen laidoille on virkistysalueiden puolelle osoitettu varauksia teknisille tiloille ja laitteistoille (et) ja rantatonttien laidoille on varattu alueita hulevesien viivytämisen ohjaamiseen (hule-3). Suunnittelualueen puolivälillä on rantaan osoitettu mahdollisuus sijoittaa huvi- ja viihdetarkoituksia palvelevia rakennuksia, kuten esimerkiksi kota (yv).

Lähivirkistysalue. Alue on liito-oravan lisääntymis- ja levähdysaluetta, jolla metsiä saa käsitellä vain harvennushakkuuna siten, että liito-oravan pesäpuut ja niitä suojaavat puut, mahdolliset ravintopuut sekä liikkumisen kannalta riittävä puusto säilytetään.

Merkintä on osoitettu voimassa olevan kaavan tapaan suunnittelualueella sijaitseville viheralueille, joilla on tehty liito-oravahavaintoja tai suoraan kytkeytyvät sellaisiin alueisiin, joilla niitä on tehty tai sijaitsee liito-oraville sopivia kolopuita. VL-1 alueiden välillä kulkenut katuyhteys on sulautettu olemassa oleviin VL-1 alueisiin yhdistäen näin alueet yhteen.

Lähivirkistysalue. Alue on säilytettävä puustoisena.

Suunnittelualueen eteläosaan on osoitettu lähivirkistysaluetta, jolla alue on säilytettävä puustoisena. Merkintä VL-7 sitoo ympäristössä aiemmin liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi osoitetut alueet suunnittelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä turvaten mahdollista eläinten liikkumista alueiden välillä. VL-7 alueella on erikseen merkitty luo-1 -merkinnöin alueella sijaitsevat suojellut lakikohteet

(lähde, lähteikkö- ja norokohta). luo- 1 alueilla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä. Alueella sijaitsee myös luontoselvityksessä havaittu luonnon monimuotoisuutta tukeva rinnelehto.

Katu- ja liikennealueet

Kulkuyhteydet tonteille on osoitettu toteutettavaksi uusilla katuyhteyksillä. Kaava esitetään kulkuyhteyden muodostamista rantatonteille Ääneniementien kautta. Alueelle muodostuu Ääneniementien jatkon lisäksi uusi tonttikatu rantaan muodostuville tonteille.

Voimassa olevaan asemakaavaan nähden alueelta poistuu osa suunnitellusta Äänemäentien jatkosta sekä Aamusaraste -niminen katuyhteys.

6.4. Yleismääräykset

Asemakaavassa on annettu erityisiä kaavamääräyksiä ohjaamaan rakentamista.

YLEISMÄÄRÄYKSET

Ympäristö ja rakennustapa

Päärakennuksen etäisyys naapurin rajasta tulee olla vähintään 4 m. Rakennusten ja rakennelmien etäisyys olemassa olevaan rakennuskantaan tulee varmistaa riittäväksi ajantasaisten paloturvallisuusmääräyksien mukaan.

Rakennukset tulee rakentaa rakennusryhmittäin yhdenmukaisella ja toisiinsa sopeutuvalla tavalla (sijoittuminen, mittasuhteet, kattokaltevuus, väritys).

Katon väri:

-kortteli 1247: punainen

-muut korttelit: musta tai tumman harmaa

Alle 30 metriä rannasta rakennettaessa rakennusten harjakorkeus saa olla enintään 4 m.

Asuinrakennusten kattokaltevuuden tulee olla 1:1,5 - 1:2,5.

Asuinrakennusten alimman lattiatason tulee olla vähintään 1 metri ylävesirajaa korkeammalla (+100.90, N60 keitele-järvi / +101.20, N2000).

Alle 30 m² talousrakennuksia ja -rakennelmia saa rakentaa tontille lukumäärällisesti korkeintaan 1 tontin pinta-alan 400 m² kohti, kuitenkin enintään 4. Tontille osoitettu rakennusoikeus ei saa ylittyä.

Rakennettaessa viemäroityjä tiloja padotuskorkeuden alapuolelle tulee jäteveden pumppaus järjestää kiinteistökohtaisesti.

Rakennus ympäristöineen tulee pitää hoidettuna. Tontilla tulee säilyttää tai istuttaa puita ja pensaita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m² kohti. Rakennuspaikka tulee liittää ympäröivään maisemaan sopivin istutuksin.

Tontille saa rakentaa enintään yhden laiturin. Tontikohtaisen laiturin enimmäispituus on 10 metriä.

Hulevedet

Hulevedet tulee imeyttää tontilla tai muulla viranomaisen hyväksymällä alueella.

Tontin pihasuunnittelussa tulee suosia vettä läpäiseviä pinnoitteita.

Tontin piha- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakentamisluvan hakemisen yhteydessä.

Autopaikoitus

Autopaikoitus tulee järjestää tontin sisällä. Autosuojan edessä tulee olla vähintään 5 m vapaata tilaa omalla tontilla. Tontilla olevat autopaikat tulee erottaa oleskelu-, leikki- ja muusta piha-alueesta istutuksin.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

-AO-tontin 2 ap/tontti

Viheralueet

Viheralueiden metsänhoidossa tulee noudattaa metsänhoitosuosituksia.

Rannat tulee säilyttää puustoisena riittävällä suojavyöhykkeellä.

Alueella todettuja luontoarvoja ei saa heikentää.

6.5. Nimistö

Asemakaavan myötä alueelta on poistumassa Aamusaraste -niminen katu. Toisaalta alueelle muodostuu uusi katu, jolle nimi siirretään.

7. KAAVAN VAIKUTUKSET

Asemakaavan muutoksen Abrahaminrannasta Hernevalkamaan laatimisen osalta on sovellettu lain maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta 432/2023 voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Kaavaa laadittaessa selvitetään suunnitelman toteutumisen aiheuttamia vaikutuksia. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin sitä täydentäen ja tarkentaen. Vaikutusten arvioinnissa lähtökohtana on kaavan toteuttamisen vaikutusten vertailu nykytilaan. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueella käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, aluetta koskeviin selvityksiin ja suunnitelmiin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja muistutuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

7.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Kaavan vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön liittyvät pääosin kaavaratkaisussa esitetyn rakentamisen vaikutuksiin maisemassa ja asumiseen. Uusia palveluja ratkaisu ei osoita alueelle toteutettavaksi, vaan alueelle osoitetut uudet tontit tukeutuisivat noin 2 km etäisyydellä sijaitseviin Äänekosken keskustan palveluihin. Uusia tontteja asumisen tarpeisiin alueelle muodostuu 30 kpl. Tontit jatkavat olemassa olevia asuinalueita. Lisäksi alueella on yksi aiemmin rakentunut erillispientalotontti. Esitetty asuinrakentaminen poikkeaa totutusta tiiviistä rakentamisesta väljemmällä mitoituksellaan vastaten etäämmällä keskustasta sijaitsevia Äänekosken asuinkeskittymiä. Tehokkuuden maltillisuus sekä katu-yhteyden jatkaminen nykyisen voimassa olevan kaavan mukaan Ääneniementien kautta vähentävät tunnetta alueelle tapahtuvasta muutoksesta ihmisten elinympäristössä. Asukkaiden viihtyvyyden parantamiseksi kaavaratkaisulla on myös pyritty erottelamaan uusi rantarakentaminen niemen kärjen itäpuolelta alkavaksi yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Uudet rakennuspaikat sijoittuvat kaavan ja katusuunnittelun myötä rakennettavien katuosuuksien varrelle. Rakennuspaikkojen myötä myös uutta kunnallistekniikkaa on tarpeen rakentaa alueelle. Kaavalla on pyritty ohjaamaan rakentamista riittävällä tavalla, jotta uusi rakentaminen rakentuisi kaupunkikuvalisesti laadukkaalla tavalla. Rakentamisen myötä alueen yleisilme tavoitetilassa muuttuu pohjoisosassa siistiksi asuinalueeksi viherkäytäviksi varattujen viheralueiden tarjotessa vaihtelua maisemassa. Eteläosassa Hernevalkaman ympäristö kehittyisi yleisilmeeltään metsäisenä ulkoilualueena kaupungin asukkaiden virkistykseen.

Katuverkkoa rakennetaan ja kunnostetaan jatkossa asemakaavan mukaisesti. Uusien katuyhteyksien varrelle on varattu katualueita siten, että kadun varteen on mahdollista rakentaa myös erillinen kevyen liikenteen väylä turvaten kävely- ja pyöräilymahdollisuuksia alueella. Ratkaisun kannalta tärkeimmäksi on katsottu kävely- ja pyöräilyn väylän toteuttaminen Ääneniementien varteen. Tälle yhteydelle kaava osoittaa erikseen kävelyn ja pyöräilyn väylälle ohjeellisen osa-alueen.

7.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue sijoittuu aiemmin asemakaavoitetulle alueelle. Kaavaratkaisun myötä alueen käyttömahdollisuudet, tarpeet ja rajoitteet päivittyvät maankäytöllisesti. Ratkaisun toteutuessa keskustasta kohtuullisella etäisyydellä sijaitseva pientaloasutus laajenee alueen rajoitteet huomioiden ja alueella säilytetään lähivirkistysaluetta Äänekoski osayleiskaavan 2030 tarkoittamalla tavalla. Alueen tarkemmassa suunnittelussa osayleiskaavassa esitetyt aluerajaukset ovat tarkentuneet huomioimaan paremmin alueen arvokkaat luontokohteet ja rakentamiselle sopivat ranta-alueet. Kaavaratkaisua kokonaisuutena tarkastellessa voidaankin arvioida, että se toteuttaa yleiskaavassa esitetyt maankäytölliset tavoitteet alueelle.

Ratkaisun tonttirakennetta väljentämällä on pyritty helpottamaan maaston muokkaamista ja rakentamisen sijoittelua rinteisessä maastossa. Tämä antaa myös tilaa muun muassa hulevesien imeyttämiseksi tonttien alueella ja helpottaa rakennusten ja pihamaan huoltotoimenpiteiden toteuttamista. Toisaalta laajemmat tonttialueet laskevat maankäytön tehokkuutta rakentamisen osalta. Tonttien sijoittelulla muodostuvien katujen varteen vaikutuksia suhteessa tarvittavaan katurakentamisen määrään on pystytty vähentämään. Äänekosken nykyinen tonttitarjonta huomioiden on hyvä, että muokatut tontit erottautuvat jo olemassa olevasta varannosta. Tonttien kokoerolla ja ratkaisussa esitetyllä rantarakentamisella aluevaraukset monipuolistaisivat Äänekosken omakotitonttien tonttivalikoimaa.

Kaavaratkaisun mukainen rakentaminen vaatii uusien katuosuuksien sekä siihen liittyvän muun kunnallistekniikan ja verkkorakenteiden rakentamista. Esitetty rakentaminen rajoittuu kuitenkin välittömästi olemassa olevien verkostojen laidalle, mikä rajoittaa rakentamisesta koituvia haittoja. Rakentamisen ympärille sijoittuu kohtuulliselle etäisyydelle viheralueita, joita voidaan hyödyntää huleveden ohjaamiseen ja viivyttämiseen sekä rannan tuntumassa ohjatusti huleveden purkupisteinä. Ohjaamisen ja viivyttämisen rakenteiden toteuttaminen on mahdollistettu kaavassa varaamalla sitä varten alueita hule-3-merkinnöin.

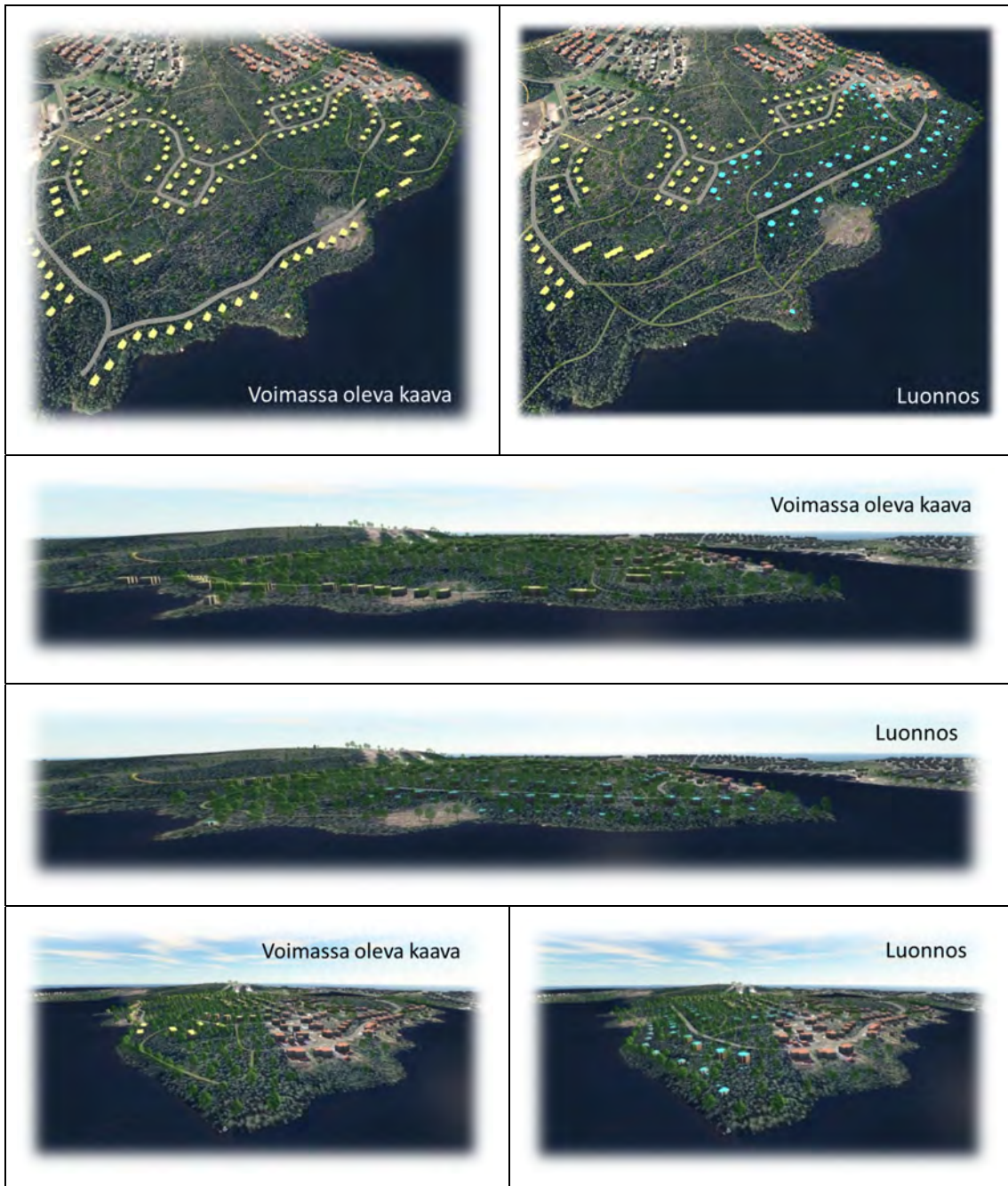
Kaavaselostukseen on esitetty kuvin ja sanallisella kuvauksella alueen ja sen läheisyydessä oleva toteutunut rakennuskanta. Suunnittelualueen ja sen läheisyydessä olevalle rakennuskannalle ei ole erityisiä suojellullisia velvoitteita. Kaavaratkaisun toteutuessa rakentamisen kerrosalasta uutta sijoittuu asuminen tonteille luonnoksessa noin 12879 k-m² verran. Uudesta rakentamisesta huolimatta alueelle jää runsaasti rakentamiselta vapaata viheraluetta ja rakennustehokkuus jääkin kokonaisuutena tarkasteltaessa alhaiseksi ($e=0.06$). Rakentamisen haitallisia vaikutuksia rakennettuun ympäristöön on pyritty vähentämään kaavan rakennustapaa ja ympäristöä ohjaavilla yleismääräyksillä. Rakennus ympäristöineen tulee pitää hoidettuna. Tontilla tulee säilyttää tai istuttaa puita ja pensaita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m² kohti. Rakennuspaikka tulee liittää ympäröivään maisemaan sopivin istutuksin. Piha- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Uudisrakentamisen sovittamiseksi olemassa olevaan rakennuskantaan on asuinkorttelissa 1247 nähty tarpeelliseksi ohjata rakentamisen väritystä katon osalta punaiseksi. Muiden kortteleiden osalta kattojen väriä on ohjattu kortteleittain yhteneväiseksi ohjaamalla tummien värisävyjen hyödyntämiseen. Katon värityksen ohjaamisen lisäksi on alueen rakennetun ympäristön toteutumisiksi viihtyisäksi rakennukset ohjattu rakennettavaksi rakennusryhmittäin yhdenmukaisella ja toisiinsa sopeutuvalla tavalla (sijoittuminen, mittasuhteet, kattokaltevuus, väritys). Tontille saa rakentaa enintään yhden laiturin ja sen enimmäispituus on 10 metriä.

Kaavaratkaisun hyvä sopivuus yleiskaavan asettamiin tavoitteisiin sekä ratkaisun kohtuullinen rakentamistehokkuus, harkittu rakentamisen sijoittelu alueen rajoitteet huomioiden, rakennettujen ympäristöjen yhteen sovittaminen rakentamista ohjaavilla määräyksillä ja rakentamisen sijoittuminen olemassa olevien teknisten rakenteiden ja verkostojen laidalle, voidaan arvioida kaavaratkaisun rakentamisen haitallisten vaikutusten jäävän kohtuullisiksi.

7.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö

Alueen suunniteltu maankäyttö muuttaa erityisesti järvimaisemaa. Kaavan valmistelua varten on laadittu havainne piirustus, jonka perusteella muutos voimassa olevaan asemakaavaan nähden on selkeästi nähtävissä. Uusi kaavaratkaisu vähentää rakennetun rantaviivan pituutta tiivistäen rakentamisen lähelle toteutunutta kokonaisuutta. Kaavamuutoksella rakentamisen alueet tiivistyvät pohjoisosassa vapauttaen vastaavasti aiemmin rakentamiselle varattuja alueita viheralueiksi eteläosassa. Voimassa olevaan kaavaan verrattuna maisema- ja luontovaikutukset pienenevät rakennetun rantaviivan määrän vähenemässä. Uutta ja vanhempaa rantarakentamista on erotettu toisistaan viherkaistaleella rytmittäen näin muodostuvaa rakennuskantaa pienemmiksi kokonaisuuksiksi.

Kuvat. Havainnekuvia kaavaluonnoksen maisemavaikutuksesta verrattuna nykyiseen alueen suunnitelmaan.

Kokonaisuutena kaavaratkaisu esittää lukumäärällisesti aiempaa vähemmän tontteja ja rakentamista alueelle, mikä vähentää alueeseen kohdistuvia maisemavaikutuksia. Kaavamuutoksen maisemaan kohdistuvia haittavaikutuksia on lievennetty osoittamalla ranta-alueelle puustoisena säilytettäviä osalualueita, säilyttäen viheralueita sekä antamalla rakentamista ohjaavia yleismääräyksiä. Rakennusten osalta ratkaisu ohjaa rakentamaan rakennusryhmittäin yhdenmukaisella ja toisiinsa sopeutuvalla tavalla. Rantarakentamisen näkyvyyttä on rajattu määrämällä alle 30 metriä rannasta rakennettavien rakennusten harjakorkeus enintään 4 metriä korkeaksi. Tontille saa rakentaa enintään yhden korkeintaan 10 metriä pitkän laiturin. Kaikkia tontteja koskien ratkaisussa määrätään pitämään rakennukset ympäristöineen hoidettuna. Lisäksi näkyvyyttä järvelle ja muuhun asutukseen rajataan ohjaamalla säilyttämään tai istuttamaan tontille puita ja pensaita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m² kohti. Kokonaisuutena rakennuspaikat tulee liittää ympäröivään maisemaan sopivin istutuksin. Pihaa koskevien järjestelyjen suunnittelun ja valvonnan tueksi pihasuunnitelma tulee esittää rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Uudisrakentaminen pienentää suunnittelualueella sijaitsevaa metsäalaa ja viheralueilla viihtyvän kasviston ja eläimistön tilaa. Ratkaisussa esitetty rantarakentamisen uudelleen sijoittelu alueen eteläosista pohjoisosaan voi vähentää luonnon monimuotoisuutta pohjoisosassa paikallisesti. Toisaalta ratkaisu palauttaa eteläosan laajemmaksi yhtenäiseksi viheralueeksi ja turvaa aiempaa paremmin luonnon ympäristön kannalta arvokkaat kohteet. Aiemmat liito-oravahavaintoalueet on osoitettu kaavassa omalla VL-1-merkinnällä, jolla pyritään turvaamaan liito-oravien huomioiminen alueella. Näitä alueita pyritään tukemaan myös VL-1 läheisyyteen sijoittuvalla metsäisenä säilytettävällä alueella (VL-7). Suunnittelualueella olevat lähde, noro ja lehdot on merkitty luo-1-merkinnöin, jolla osoitetaan luonnonmonimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet, joilla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä.

Suunnittelualue ei sijoitu kulttuurimaiseman kannalta arvokkaaseen ympäristöön eikä alueella ole tunnettuja muinaisjäännöksiä.

Huomioiden edellä kuvatut kaavaratkaisun alue- ja kohdemerkinnät sekä yleismääräykset, vaikutukset alueen maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristöön voidaan arvioida jäävän kohtuullisiksi. Voidaan myös arvioida, että kaavaratkaisu parantaa kyseisiä arvoja voimassa olevaan kaavaan nähden.

7.4. Liikenne

Kaavaratkaisun uudet asumisen alueet kasvattavat katualueiden määrää Ääneniemessä. Henkilöautoliikenne ohjautuu uusilta tonttikaduilta Ääneniementielle ja sieltä Äänekoskentien kautta Äänekosken ja Suolahden keskustojen suuntaan. Luonnoksessa rannan tuntumassa kulkeva tonttikatu on esitetty muodostettavaksi päättyvänä, jolloin alueelle ei muodostu läpikulkuliikennettä.

Kaavaratkaisun myötä liikenteen määrä kasvaa suunnittelualueella. Ääneniementie on liikenteen pääreitti sekä uudelle asutukselle, että jo olemassa olevalle asutukselle. Liikenneturvallisuuden lisäämiseksi Ääneniementielle on esitetty jatkettavaksi kävelyn ja pyöräilyn väylää. Kävelyn ja pyöräilyn väylien laajentamismahdollisuudet on säilytetty kaavaratkaisussa varaamalla myös kaikille muille katuyhteyksille riittävä tila väylien toteuttamiselle katualuevarauksina.

Alueen rakentamisen määrän pysyessä kohtuullisena, kävelyn ja pyöräilyn väylän toteuttaminen alueen liikennöidyimmälle osalle ja suunnittelualueen säilyessä myös suurelta osin rakentamattomana alueena, voidaan moottoriliikenteen kasvun vaikutusten arvioida jäävän liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden kannalta kohtuullisiksi.

7.5. Sosiaaliset vaikutukset

Uusien asuinkortteleiden rakentaminen luo uusia asuinyhteisöjä sekä täydentää aiempia asuinyhteisöjä alueella. Metsän ja rannan käyttöä virkistytymiseen edistävät alueella rakentamattomana säilyvät viheralueet, jotka yhdistyvät myös Ääneniemen muihin viheralueisiin. Kaupalliset palvelut sijaitsevat lyhyellä etäisyydellä Äänekosken keskustassa.

7.6. Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen

Suunnittelualueelle suunniteltujen uusien asuintonttien toteutuminen sekä uusien katualueiden rakentaminen lisäävät kasvihuonekaasupäästöjen määrää alueella sekä asumisen aikana että rakentamisen ja maankäytön muuttumisen myötä. Alueen hiilinielujen määrä vähenee erityisesti tonttien alueella ja liikennealueilla puuston vähenemisen myötä. Alueelle on kuitenkin säilytetty runsaasti viheralueita ja eteläosa rannasta ja sen metsistä on jätetty kokonaan virkistyskäyttöön. Samalla virkistysalueiden puusto toimii alueen hiilinieluna. Ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta myönteistä on rakentamisen sijoittuminen olemassa olevaan taajama-asutuksen yhteyteen ja kävelyetäisyydelle keskustasta, jolloin matkat keskustapalveluihin pysyvät maltillisina ja asiointi myös kävellen tai pyörällä pysyy potentiaalisena vaihtoehtona uusille asukkaille ja työmatkalaisille.

Voimassa olevaan kaavaan nähden alueen kokonaisrakentaminen vähenee asuinrakentamisen osalta. Kaavalla esitetään ratkaisu, jolla voidaan vähentää myös infrarakentamisen määrää alueen aiempaan asemakaavaan nähden. Rakentamattomaksi jäävät alueet toimivat jo itsessään hulevesien viivyttyäseen tarvittavina alueina ja niitä täydentämään on tehty varaukset hulevesirakenteille rantarakentamisen laidoilla sijaitseville viheralueille. Varaukset turvaavat hulevesirakenteiden rakentamismahdollisuudet hulevesien ohjaamiseen ja viivyttyäseen. Mahdollisista alueellisista hulevesijärjestelmistä huolimatta tonttien hulevedet tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella ja hulevesisuunnitelma tulee esittää rakentamisluvan yhteydessä.

7.7. Taloudelliset vaikutukset

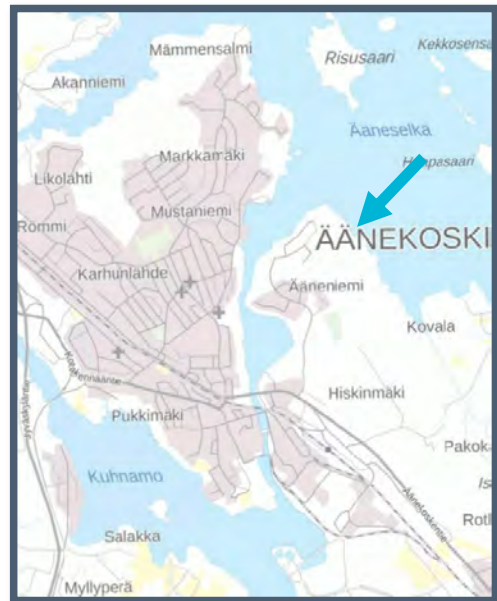
Uusi rakentaminen keskustan lähiympäristöön maltillisella uudella katurakentamisella tukee keskustan elinvoimaisuutta ja olemassa olevien katurakenteiden hyödyntämistä. Katuverkon lyhentäminen suhteessa voimassa olevan asemakaavan mukaiseen katuverkkoon on talouden näkökulmasta tavoiteltavaa nykyisen katurakentamisen ollessa kohtuullisen arvokasta. Tonttien koot on kaavaratkaisussa esitetty tavallista suurempina, millä voi olla vaikutusta tonttien hinnoittelussa määrittämään alueelle suhteellisen arvokkaita tontteja. Tontteja hinnoiteltaessa tulee huomioitavaksi syntyvät infran kustannukset. Todennäköistä kuitenkin on, että kaikkia infran toteuttamisesta aiheutuvia kustannuksia ei saada tonttimyynnillä katettua.

8. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman. Alueen tonttimyynti voidaan aloittaa, kun katuinfrastruktuuri on rakennettu. Katuinfrastruktuurin toteuttaminen vaatii louhintatyön tekemistä asutuksen läheisyydessä. Tämä tulee huomioida alueen rakentamisen yhteydessä.

Kaava-alueelle laaditaan erillinen sitova tonttijako. Alueen toteutuksen seurannasta vastaa ensisijaisesti rakennusvalvontaviranomainen. Alueelle ei ole laadittu erillistä, rakentamista ohjaavaa rakennustapaohjetta.

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI – KAAVOITUSPALVELUT

ASEMAKAAVAN MUUTOS ABRAHAMINRANNASTA HERNEVALKAMAAN

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (AKL 63 §)

13.1.2025/15.9.2025

1. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijoittuu Ääneniemen koillispuolelle kytkeytyen pohjoisosastaan rakennettuun pientalo-asutukseen. Suunnittelualue rajautuu *Keitele* -järven rantaan Ääneniemen pohjoiskärjestä Hernevalkamaan asti. Suunnittelualue on yhtä asuinkiinteistöä lukuun ottamatta rakentamatonta aluetta ja kooltaan noin 23 ha.

Suunnittelualueen sijainti on esitetty etusivulla. Rajausta voi täsmentyä suunnittelun edetessä.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Asemakaavan muutoksella tarkastellaan uudelleen Ääneniemen koillisrannan katuverkkoa ja ranta-alueelle sijoittuvia rakentamisen korttelialueita. Alueelle pyritään muodostamaan kokonaisuus, jolla kaupungin keskustan läheisyydessä olevia alueita voitaisiin hyödyntää laadukkaaseen asumiseen kunnallistekniikan rakentamiskustannusten kannalta taloudellisemmalla ja tehokkaalla tavalla. Alueen aiempi asemakaavaratkaisu ei ole lähtenyt toteutumaan muun muassa yhdyskuntarakentamisen suurten kustannusten vuoksi. Kysyntää rantarakentamiselle Äänekosken keskustan läheisillä rannoilla kuitenkin on ollut. Kaavahankkeella pyritään löytämään ratkaisu, jossa rantarakentamista voitaisiin nykyistä ratkaisua edullisemmin toteuttaa alueen muut arvot huomioiden.

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018 ja saanut lainvoiman 28.1.2020. Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Lisäksi koko Äänekosken ja Suolahden taajama-alueet sijoittuvat kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. Suunnittelualueen kohdalle ei ole osoitettu muita maakuntakaavatasoisia merkintöjä. Suunnittelualue rajautuu seudullisesti merkittävä tiivistettävä taajama -merkinnällä osoitettuihin alueisiin (ruskea ruudukko).

Kuva 1. Ote Keski-Suomen maakuntakaavasta, sijainti osoitettu punaisella nuolella.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

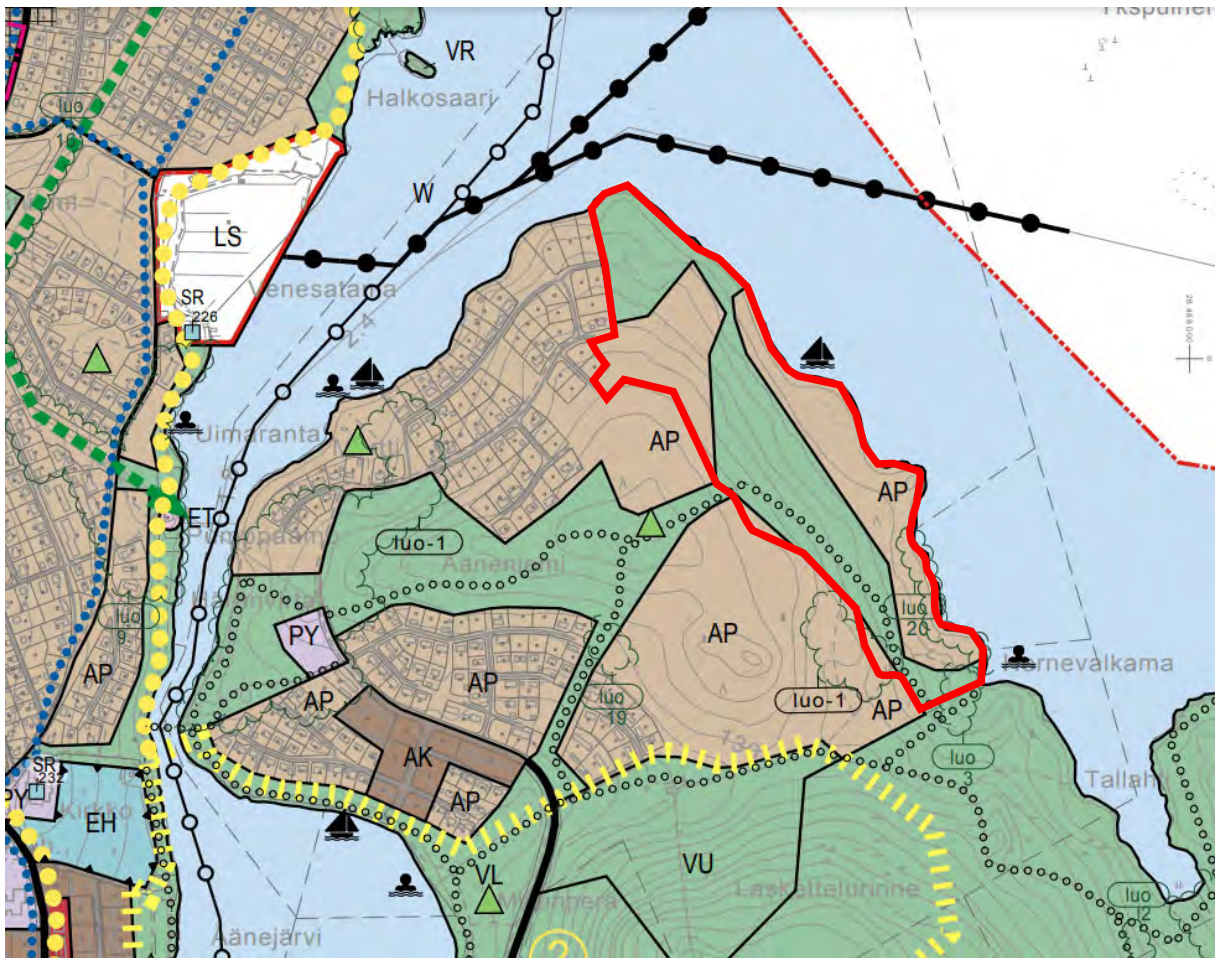
Keski-Suomen liitto käynnisti maakuntakaavan päivityksen loppuvuodesta 2020. Päivitys koskee koko Keski-Suomen maakunnan aluetta, Kuhmoinen pois lukien. Maakuntakaava päivitetään Keski-Suomen liiton rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2023 kaavaehdotuksen, joka käsitteli seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Lisäksi tarkasteltiin hyvinvoinnin aluerakennetta. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on kuulutettu voimaan 19.3.2024. Suunnittelualueen osalta ratkaisussa ei esitetty muutoksia vuonna 2017 hyväksytyyn maakuntakaavaan nähden.

3.3. Yleiskaava

Alueella on voimassa Äänekoski 2030 osayleiskaava, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2017. Osayleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu lähivirkistysaluetta (VL) ja pientalovaltaiseksi asuntoaluetta, joka on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi (AP). AP- ja VL-merkintöjen rajaukset osayleiskaavassa vastaavat samanaikaisesti valmistelussa olleen asemakaavahankkeen *Ääneniemen koillisrannan asemakaava ja asemakaavan muutos* yhteydessä tehtyjä ratkaisuja.

Hieman suunnittelualueen keskivaiheilta pohjoiseen ja rantaan on osoitettu varaus venesatamalle tai venevalkamalle. Lisäksi noin suunnittelualueen puolesta välistä kaakkoon on merkitty kulkeväksi ulkoi-
lureitti (palloketju). Reitti jatkuu suunnittelualueen ulkopuolelle länteen ja eteläpäädytään vastaavasti jatkaa mutkien kautta kauemmas kaakkoon ja itään kohti Kovalanniemeä.

Eteläpäätyyn suunnittelualuetta on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita (luo, luo-1). Luo-1 -alueella *puusto tulee säilyttää tai hoitaa niin, että liito-oravan pesimäpuut ja niitä suojaavat puut sekä ravinnonhankinnan kannalta riittävä puusto säilytetään*. Muilla luo-merkinnöin osoitetuilla alueilla sijaitsevat kaavan luontokohteet *Hernevalkaman lehto* ja *Koillisrannan rantamännnyt*.

Kuva 2. Ote Äänekoski 2030 osayleiskaavasta. Suunnittelualue on rajattu punaisella.

3.4. Asemakaava

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 2016, Ääneniemen koillisrannan asemakaava ja asemakaavan muutos.

Suunnittelualueelle on osoitettu asuinpienalojen ja erillispientalojen korttelialueita (AP, AO), lähivirkistysaluetta (VL, VL-1) ja katualuetta. Suunnittelualueen eteläosaan sijoittuvat VL-1-alueet ovat liito-oravan lisääntymis- ja levähdysaluetta, jolla metsiä saa käsitellä vain harvennushakkuuna siten, että liito-oravan pesäpuut ja niitä suojaavat puut, mahdolliset ravintopuut sekä liikkumisen kannalta riittävä puusto säilytetään. Ranta-alueelle on osoitettu mm. ohjeellisia uimaranta-alueita, venevalkama ja näköalapaikka. Rakennusoikeuksia on osoitettu sekä kerrosaloin että tehokkuusluvuin.

Kuva 3. Ote ajantasa-asetmakaavasta. Suunnittelualue on rajattu punaisella.

3.5. Muut selvitykset ja suunnitelmat

Aiemmat selvitykset ja suunnitelmat

- Hiskinmäen asemakaava-alueen liito-oravaselvitys, Ramboll 2020
- Äänekosken asemakaava-alueen hulevesiselvitys, Ramboll 2020
- Asemakaavan luontoselvitys, Ääneniemen koillisrannan asemakaava, Tmi Pohjanmaan luontotieto 2014
- Ääneniemen koillisrannan asemakaava ja asemakaavan muutos, Liite 7, Valuma-alueet ja -suunnat
- Äänekoski 2030 osayleiskaavan lähtöaineisto
- Äänekosken ja Suolahden taajamien laajennusalueiden luontoselvitys, Skoy 2006
- Taajamien Laajennusalueiden maisemaselvitys 2006, Äänekosken kaupunki, A-K Aalto
- Äänekosken Rakenneyleiskaavan 2016 luontoselvitys, Skoy 2006
- Rakenneyleiskaava Äänekoski 2016 Maisemaselvitys, Anna-Kaisa Aalto 2006
- Uuden Äänekosken rakennusinventointi 2006, Keski-Suomen museo/ J. Väisänen
- Ääneniemen Mörtin ja Myllyrinteen-Kannelsuon asemakaavoitettavien alueiden muinaisjäännösinventointi 2005
- Itäosan rantojen luonto- ja maisemaselvitys, Tuikka 1992

Kaavatyön aikana tehtävät selvitykset

- Luontoselvitys

4. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta. Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja alueen erityispiirteistä arvioidaan tätä kaavahanketta koskevat tavoitteet.

Kaavan vaikutukset kohdistuvat naapurikiinteistöihin, sosiaalisiin ja yhdyskuntataloudellisiin vaikutuksiin sekä ympäristöllisiin ja liikenteellisiin vaikutuksiin. Vaikutusten esiintyminen ja arviointi tapahtuu asiantuntijoiden, viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden ja suunnittelijoiden kanssa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat ja inventoinnit sekä kartat. Vaikutusten arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta ja sen asetettuja tavoitteita nykytilanteeseen. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin.

Kaavan vaikutuksia arvioidaan seuraavien ominaisuuksien osalta:

- 1) Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- 2) Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne
- 3) Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö
- 4) Liikenne
- 5) Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen
- 6) Sosiaaliset vaikutukset
- 7) Taloudelliset vaikutukset

Vaikutusten arviointi suoritetaan kaavaselostuksessa kaavoittajan toimesta.

5. OSALLISET

Osallisia ovat alueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (AKL 62 §).

Kaavahankkeessa osallisia ovat:

- Suunnittelualueen ja lähiympäristön maanomistajat, urheiluseurat, vuokramiehet ja asukkaat sekä muut asianosaiset, seurat ja yhdistykset
- Asiantuntijaviranomaiset ja verkongajakajat:
 - o Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 - o Keski-Suomen liitto
 - o Keski-Suomen museo
 - o Äänekosken Energia Oy
 - o Keski-Suomen pelastuslaitos
 - o Kaupunkirakennelautakunta
 - o Ympäristölautakunta
 - o Jyväskylän seudun ympäristöterveys

6. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Tiedottaminen

Kaavan vireilletulosta ja nähtävilläoloista tiedotetaan kaupungin kotisivuilla ja mahdollisuuksien mukaan kaupungin ilmoituslehdessä/-lehdissä (*Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken kaupunkisanomat* ÄKS) sekä erillistiedoksiannolla suunnittelualueen maanomistajille.

Kaavaluonnos

Kaavan luonnosaineisto (kaavakartta ja kaavaselostus liitteineen) asetetaan nähtäville MRA 30 §:n mukaisesti kaupungin kotisivuille (www.aanekoski.fi) sekä Äänekosken kaupungintalolle (ala-aula).

Luonnosvaiheen aikana osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Kaavaehdotus

Kaavaehdotus pidetään virallisesti nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 30 päivää Äänekosken kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla.

Osallisilla on mahdollisuus antaa muistutus kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta annettu muistutus tulee toimittaa kirjallisena kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, ilmoitetaan kaupungin perusteltu kannanotto (vastine) esitettyyn muistutukseen. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavaehdotuksen. Kaupunginvaltuuston päätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

7. KAAVAN LAATIJA JA AIKATAULU

Asemakaavahanke laaditaan kaupungin omana työnä. Kaavoitustyö käynnistetään ja saatetaan vireille alkuvuodesta 2025. Kaavaluonnos on tavoitteena asettaa nähtäville syksyllä 2025 ja kaavaehdotus vuoden 2026 aikana. Kaava on tavoitteena saada hyväksymiskäsittelyyn talvella 2026-2027.

8. YHTEYSTIEDOT

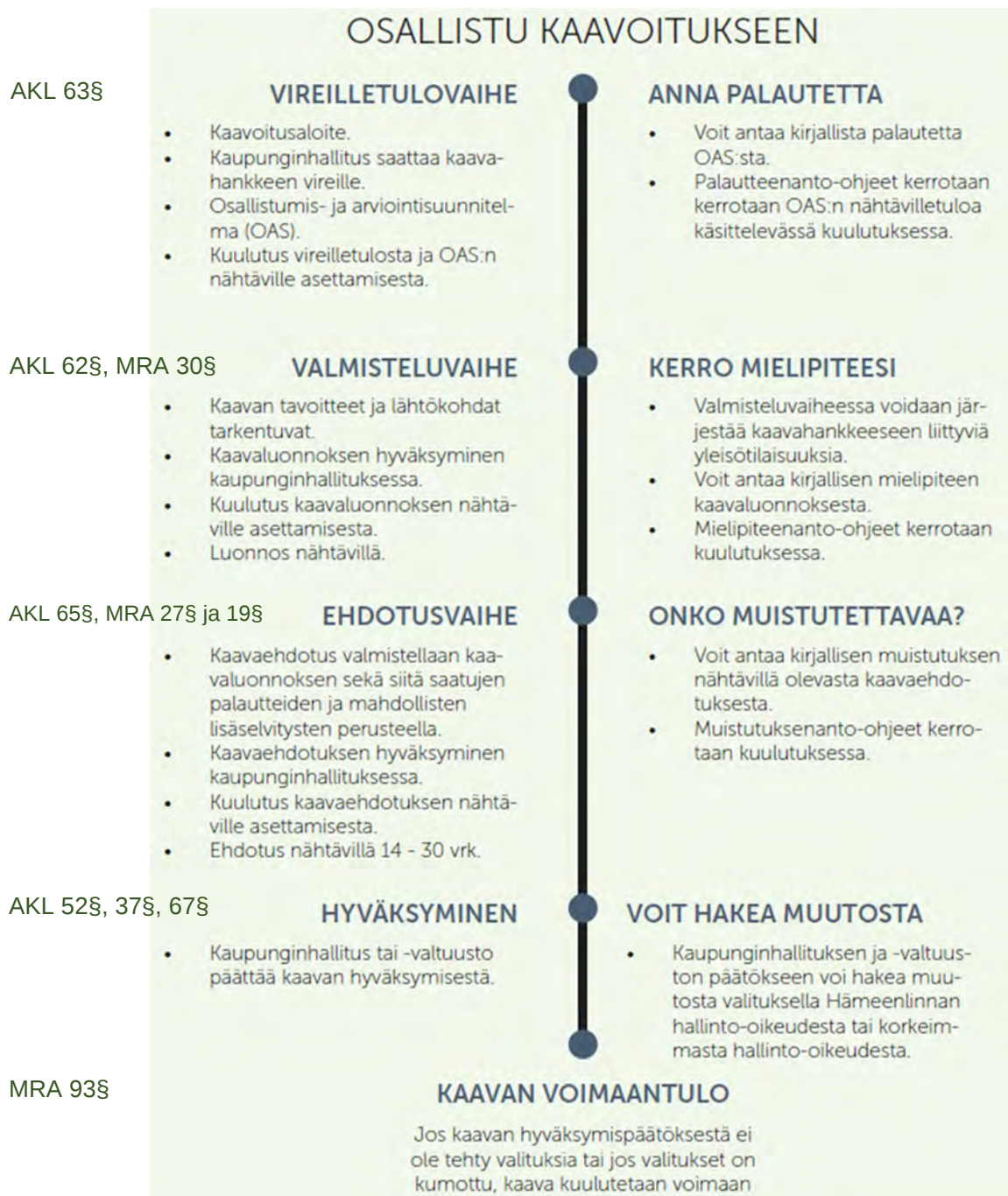
Äänekosken kaupunki / Kaavoitus
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, p. 040 717 7479
Kaavasuunnittelija Carita Kosonen, p. 0400 115 241
Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus, p. 0400 115 240

Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa; etunimi.sukunimi@aanekoski.fi

KAAVOITUSPROSESSI

Kaavoitusta säätelee alueidenkäyttölaki (AKL) sekä maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Äänekosken kaupungin hallintosäännön mukaan kaavoituksen käynnistämisestä päättää kaupunginhallitus. Asemakaavan ja yleiskaavan hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto. Vähäiset asemakaavan muutokset hyväksyy kaupunginhallitus. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavoitustyön edetessä.

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Äänekoski	Täyttämispvm	4.9.2025
Kaavan nimi	Asemakaavan muutos Abrahaminrannasta Hernevalkamaan		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä	V - kunnanvaltuusto	Vireilletulosta ilm. pvm	22.1.2025
Pysyvä kaavatunnus		Kunnan kaavatunnus	992 12/22
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	22,7962	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	22,7962

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	22,7962	100,00	12909	0,06	0,0000	-1669
A yhteensä	8,5433	37,5	12879	0,15	1,7891	-1649
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	12,9516	56,8	30	0,00	-1,3371	-20
R yhteensä						
L yhteensä	1,3013	5,7			-0,4520	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	0,0000	0,00	0	0,0000	0

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	0	0	0	0

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	22,7962	100,00	12909	0,06	0,0000	-1669
A yhteensä	8,5433	37,5	12879	0,15	1,7891	-1649
AO	8,5433	100,0	12879	0,15	3,3929	1559
AP					-1,6038	-3208
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	12,9516	56,8	30	0,00	-1,3371	-20
VL	12,9516	100,0	30	0,00	-1,3371	-20
R yhteensä						
L yhteensä	1,3013	5,7			-0,4520	
Kadut	1,3013	100,0			-0,4520	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

LUONTOSelvitys KOILLISRANNAN ALUEELLE ÄÄNEKOSKI

2024

Latvasilmu osk
Kestävän kehityksen tuottajat

Sisältö

1	Tausta ja tavoitteet.....	2
2	Aineistot	2
3	Maastotyöt ja menetelmät	3
3.1	Maastotöiden aikataulu ja toteutus.....	3
3.2	Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys.....	3
3.3	Liito-oravaselvitys.....	3
3.4	Muut direktiivilajit	3
3.5	Linnustonselvitys	3
4	Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus.....	3
5	Tulokset	5
5.1	Pintavedet ja pohjavedet	5
5.2	Maaperä ja geologiset aluevaraukset	5
5.3	Luonnonsuojelun alueet	5
5.4	Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys	6
5.5	Liito-orava	13
5.6	Viitasammakko ja sudenkorennot	14
5.7	Pesimälinnusto	14
5.8	Lepakot	15
6	Johtopäätökset	15
7	Viitteet	16

Työn tilaaja: Äänekosken kaupunki / Carita Kosonen

Selvityksen laatija: Tuomo Pihlaja, Latvasilmu osk

Kuvien © Tuomo Pihlaja

Pohjakarttojen © MML 10/2024

Raportin päiväys: 31.10.2024

1 Tausta ja tavoitteet

Toimeksiantona oli maankäytön suunnittelua tukevan asemakaavoitustasois en luontoselvityksen tekeminen Äänekosken Ääneniemen Koill isrannan alueelle.

Selvitysalue on laajuudeltaan noin 22 ha käsittäen noin 1300 metriä Ääneselän rantaviivaa.

Selvityksen maastotyöt tehtiin touko-kesäkuussa 2024. Maastotyöt suoritti FM biologi Tuomo Pihlaja Latvasilmu osk:sta. Raportin laati Tuomo Pihlaja.

Kuva 1. Selvitysalueen raja us.

2 Aineistot

Selvityksessä hyödynnettiin seuraavia tausta-aineistoja:

- Peruskartta ja ortoilmakuvat (MML)
- Kallio- ja maaperäkartat (GTK)
- Ympäristöhallinnon paikkatietoaineistot (Latauspalvelu LAPIO)
- Valtakunnan metsien inventoinnin vapaa paikkatietoaineisto (LUKE aineistonlatauspalvelu)
- Tiedot erityisen tärkeistä elinympäristöistä ja metsäkuvioista (Metsäkeskuksen avoin data)
- Laji.fi palvelun tiedot suojelullisesti merkittävistä lajeista (LUOMUS) – alueelta ei ollut lainkaan havaintoja
- Hiskinmäen asemakaava-alueen liito-oravaselvitys (Ramboll 2020)
- Ääneniemen koill isrannan asemakaavan luontoselvitys (Ala-Risku 2014)

- Äänekosken ja Suolahden taajamien laajennusalueiden luontoselvitys (SKOY 2006)

3 Maastotyöt ja menetelmät

3.1 Maastotöiden aikataulu ja toteutus

Maastotyöt suoritettiin 4.5.2024 ja 12.6.2024 välisenä aikana. Selvityksissä noudatettiin lajiryhmäkohtaisia ohjeistuksia oikeista inventointiajankohdista huomioiden kevään ja kesän etenemisen olosuhteet.

3.2 Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys

Selvitysalueen arvokkaat luontotyypit selvitettiin 12.6.2024. Selvitysalueen kaikki kasvillisuuskuviot käveltiin läpi. Luontotyypit ja merkittävien kasvilajien esiintymät rajattiin maastossa paikkatiedoksi. Kasvilajeista huomioitiin erityisesti direktiivilajit, rauhoitetut, erityissuojellut ja Suomen kansainväliset vastuulajit ja muuten harvinaiset lajit.

3.3 Liito-oravaselvitys

Liito-oravaselvitys toteutettiin papanakartoituksena 4.5.2024. Lajin esiintymisen kartoittamisessa käytetyt talviset ja keväiset papanat olivat selvityshetkellä hyvin havaittavissa. Kartoituksessa noudatettiin Suomen ympäristö 1/2017 julkaisun ohjeistusta (*Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt*).

Maastossa tarkistettiin kaikki liito-oravalle soveliaat elinympäristöt, joita ovat muun muassa varttuneet kuusimetsät ja kuusivaltaiset sekametsät, varttuneet lehtimetsät, metsäiset joen- ja puronvarret, rannat sekä pellonreunushaavikot. Kartoitettavilta kohteilta tarkastettiin haaparyhmät, nuoret haavikot (runkojen läpimitta vähintään 10 cm), järeät tervalepät, koivut sekä järeähköt ja järeät kuuset. Kartoitettavien kohteiden ennakkotunnistuksessa käytettiin apuna puusto- ja kasvupaikkatietoja. Lisäksi maastotyössä tehtiin lisätarkistuksia sovelialta näyttäville kohteilla.

Maastossa liito-oravan reviiripuun tunnistaminen tapahtui puun tyvelle kertyneiden papanoiden perusteella. Papanoiden tuoreus ja määrä arvioitiin silmämääräisesti. Puulaji ja sen järeys kirjattiin ylös. Papanapuiden lisäksi havainnoitiin liito-oravalle pesäpaikaksi sopivia kolopuita, pönttöjä ja risupesä. Papanan-, risupesä- ja kolopuiden sijainti tallennettiin paikkatiedoksi.

3.4 Muut direktiivilajit

Muiden luontodirektiivin liitteen IVa lajien mahdollisuutta arvioitiin niille sopivien elinympäristöjen esiintymisen perusteella. Näitä lajeja olivat erityisesti viitasammakko, direktiivin sudenkorentolajit ja lepakot.

3.5 Linnustoselvitys

Linnustokartoitus tehtiin muiden selvitysten yhteydessä 4.5.2024 ja 12.6.2024. Selvityksessä havaittu mahdollisesti huomionarvoinen pesimälajisto kirjattiin ylös ja lajiston sijoittuminen tallennettiin paikkatiedoksi. Selvityksessä etsittiin myös suurten petolintujen mahdollisia pesäpuita.

4 Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus

Arvottamisessa selvityksessä tunnistetut luonnoilta merkittävät kohteet sijoitetaan arvoluokkiin luonnonarvoihin perustuvien kriteerien pohjalta. Käytettyjä kriteerejä ovat:

- **Uhanalaisten lajien esiintymät**

Suomessa uhanalaisten ja alueellisesti uhanalaisten lajien luokittelu perustuu kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) kehittämään uhanalaisuusluokitukseen. Viimeisin luokitus on vuodelta 2019 (Hyvärinen et al. 2019). Silmälläpidettävät lajit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan. Osa uhanalaisista lajeista on luonnonsuojeluasetuksessa määritelty erityisesti suojeltaviksi lajeiksi, joiden tärkeät esiintymispaikat voidaan suojella luonnonsuojelulain nojalla (77 §).

- **EU:n luontodirektiivin liitteissä IV a ja IV b mainittujen lajien esiintymät**

Luontodirektiivin liitteessä IV a mainitut eläinlajit ja liitteessä IV b mainitut kasvilajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa luonnonsuojelulain nojalla hävittää eikä heikentää (78 §).

- **Luonnonsuojelulain suojeltujen luontotyyppien esiintymät**

Luonnonsuojelulain luontotyyppisuojaus koskee sellaisia laissa lueteltuihin luontotyyppisiin (64 §) kuuluvia alueita, jotka ovat luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia, ja jotka on suojellun luontotyyppin säilymiselle tärkeitä. Lisäksi muutamia harvinaisia ja uhanalaisia luontotyyppisiä ei saa hävittää eikä heikentää (65 §).

- **Uhanalaisten luontotyyppien esiintymät**

Luontotyyppien uhanalaisuusluokitus perustuu vuonna 2018 tehtyyn arviointiin (Kontula & Raunio 2018a). Selvitysalue kuuluu alueellisessa jaottelussa Etelä-Suomeen. Silmälläpidettävät luontotyypit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan.

- **Vesilain suojeltavien luontotyyppien esiintymät**

Vesilain (Luku 2, 11 §) mukaisten luonnontilaisten kohteiden (esimerkiksi lähteet, norot, pienet lammet) muuttaminen tai heikentäminen vaatii vesilain mukaisen lupamenettelyn. Lisäksi (Luku 3, 2 §) luvanvaraisia ovat hankkeet, jotka aiheuttavat luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista, melkoisesti vähentävät luonnon kauneutta tai vaarantavat puron uoman luonnontilan säilymisen.

- **Ennalta tunnetut arvokkaat luontokohteet**

Huomioitavia kohteita ovat luonnollisesti jo aiemmin tunnistetut ja mahdollisesti suojellut alueet. Näitä ovat erityisesti luonnonsuojelualueet ja Natura 2000 -verkoston alueet. Muita huomioitavia alueita ovat valtakunnallisissa selvityksissä arvokkaiksi arvioidut geologiset alueet kuten kalliot, kivikot, moreenimuodostumat ja tuuli- ja rantamuodostumat sekä pohjavesialueet, joilla on pohjavedestä suoraan riippuvaisia pintavesi- tai maaekosysteemejä. Merkittäviä ovat myös linnustolle erityisen tärkeitä tunnistetut IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueet.

- **Muut arvokkaat kohteet**

Muita huomioitavia kohteita voivat olla esimerkiksi harvinaisten lajien esiintymät tai METSO-ohjelman kohteiden valintakriteeristön täyttävät kohteet.

Edellä olevien kriteerien perusteella kohteet on arvotettu oppaan *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi* (Mäkelä & Salo 2023) ohjeistuksen mukaan. Arvottamisen

täydentäviä kriteerejä ovat luontotyyppi- tai lajiesiintymien merkittävyys ja niiden muodostamat kokonaisuudet. Kohteiden arvoluokitus on:

- **luokka 1:** Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- **luokka 2:** Erityisen tärkeät kohteet
- **luokka 3:** Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- **luokka 4:** Monimuotoisuutta tukevat kohteet

5 Tulokset

5.1 Pintavedet ja pohjavedet

Selvitysalueeseen kuuluu noin 1.3 kilometriä Ääneselän rantaviivaa. Ranta on rakentamatonta. Rantatyyppi on melko nopeasti syvenevä ja kasvillisuudeltaan niukka. Harvalti kasvaa järviruokoa. Rantaviivassa on laajalti kallioisuutta ja lohkareita.

Alueella ei ole merkittäviä pienvesiä.

Kuva 2. Ääneselän rantaa.

Selvitysalue ei kuulu pohjavesialueisiin. Lähin Kovalanniemen pohjavesialue on noin 700 metrin etäisyydellä. Alueelta tunnistettiin yksi karttoihin merkitsemätön lähde ja yksi tihkupinta, jotka on kuvattu arvokkaiden luontokohteiden yhteydessä.

5.2 Maaperä ja geologiset aluevaraukset

Maaperä on kaava-alueen pohjoisosassa kalliomaata ja eteläosassa sekalajitteista moreenia. Kallioerä on porfyryristä graniittia ja kvartsimontsoiittia.

Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisissa inventoinneissa tunnistettuja arvokkaita kallio- tai kivikkoalueita, tuuli- tai rantamuodostumia tai arvokkaita moreenimuodostumia.

5.3 Luonnonsuojelun alueet

Selvitysalueella sen välittömällä lähialueella ei ole luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelmien alueita tai Natura-ohjelman alueita. Lähin Kanta-Mannilan

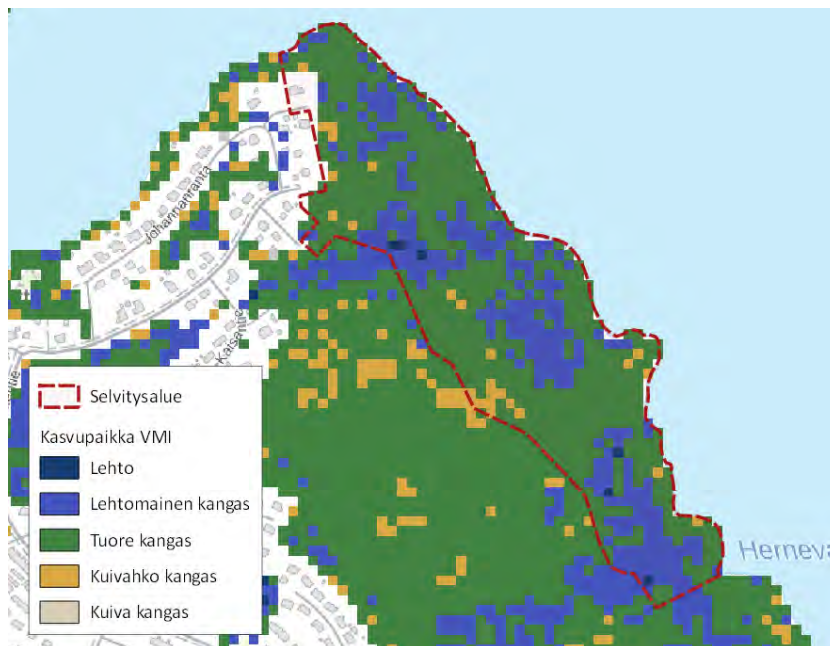
(YSA257589) luonnonsuojelualue sijoittuu noin 800 metrin etäisyydelle ja Natura-alueet yli 6 kilometrin päähän.

5.4 Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys

Selvitysalue koostuu Ääneniemen koilliseen viettävästä rinnealueesta. Alue on kokonaisuudessaan metsätalousmaata ja varsin puustoinen. Paikoin rinne on louhikkoista. Tyypillisiä ovat varttuneet havupuuvaltaiset kasvatusmetsät. Metsiä on hoidettu aktiivisesti ja harvennettu, eikä erityisen runsaasti lahopuuta esiinny. Vallitseva kasvupaikka on tuore kangas (MT). Rinteen yläosissa on myös kuivahkoa kangasta (VT). Laikuittain on pääosin pienialaisia rehevämpiä kasvupaikkoja. Alueella on Äänekosken alueelle tyypillisesti myös vaateliaampaa lehtolajistoa siellä täällä kangasmetsien peruslajiston joukossa.

Kuva 3. Selvitysalueen ortoilmakuva.

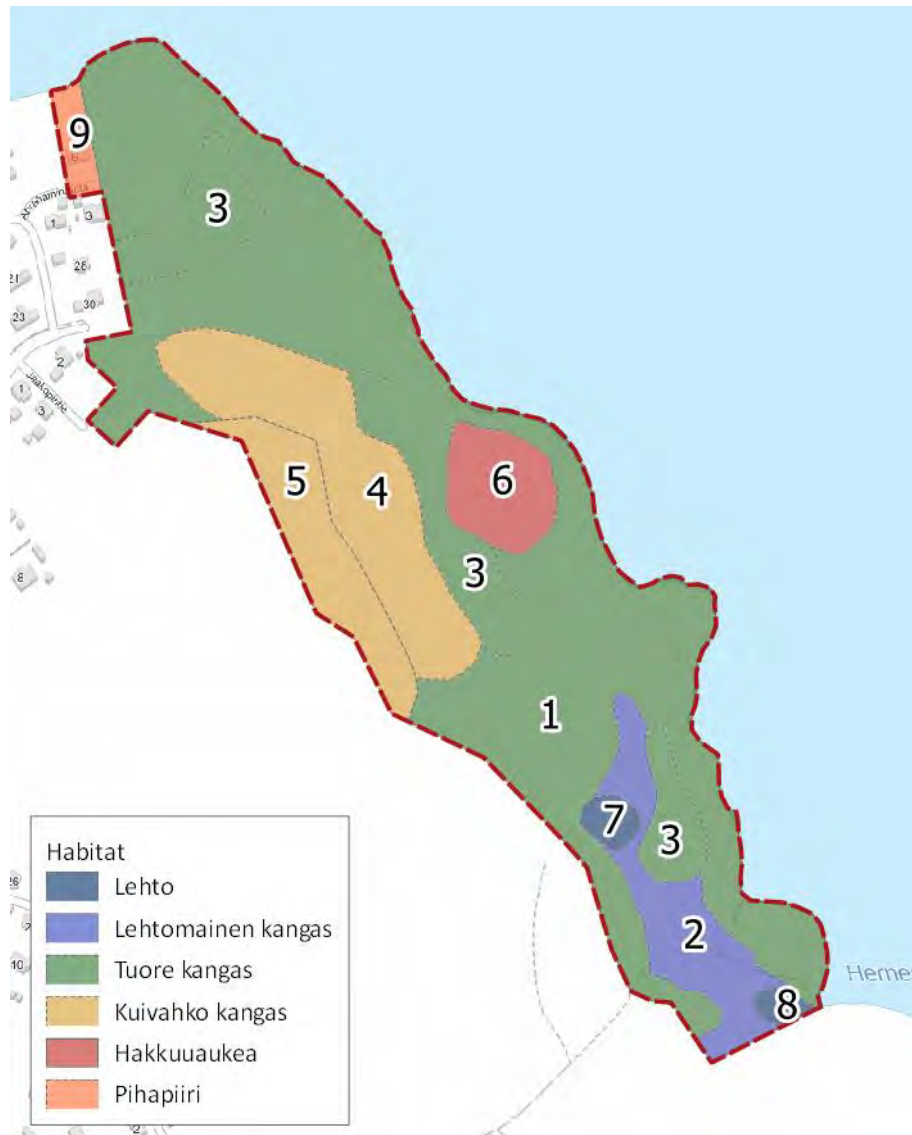

Kuva 4. Selvitysalueen kasvupaikat (VMI-aineisto).

Selvitysalue melko jyrkästi ja korkealle nousevana alueena Ääneselän maisemassa selvästi erottuva rantajakso. Maisemallisia arvoja on etenkin niemen selvitysalueen pohjoisosan osin kallioisella rannalla. Tämä rantaosuus sijoittuu ilmakuvassa selvästi näkyvästä hakkuuaukosta pohjoiseen.

Alueelta ei ole tiedossa aiempia havaintoja huomionarvoisista kasvilajeista tai metsälain erityisistä elinympäristöistä. Hernevalkaman alueelta on tunnistettu aiemmissa selvityksissä lehto- ja norokohde.

Alueen kasvupaikat on esitelty seuraavassa kuvan 5 kartan mukaisesti numeroituna.

Kuva 5. Selvitysalueen kuviokartta.

Kuvio 1. Pääosan alueesta muodostava varttuneen ja varttuvan havupuuvaltaisen metsäalue. Kasvupaikka on valtaosin tuoretta kangasta (MT) vaihtuen välillä kuivahkoksi kankaaksi (VT). Mänty on puuston valtalajina, mutta kuviolla on myös kuusivaltaisia laikkuja. Haapaa on melko niukalti, vain muutamain paikoin. Tyyppilajistoa ovat mustikka, puolukka ja metsätähti. Keskiosassa ylärinteessä on laikuittain myös kuvien lehtojen piirteitä ja lajistossa esimerkiksi kieloa, kevätlinnunhernettä, lillukkaa ja kultapiiskua.

Kuva 6. Kuviolla 1 tyypillistä rinnemetsää.

Kuva 7. Harvennettua männikköä kuviolla 1 selvitysalueen keskiosassa rannassa sijaitsevan pienen nyppylän alueella.

Kuvio 2. Selvitysalueen eteläosan varttuneen ja varttuvan metsän alue. Kasvupaikka on pääosin lehtomaista kangasta (OMT). Puusto on melko monotonista ja talousmetsänä hoidettua kuusikkoa. Tyypilajistoa ovat mustikka, oravanmarja, käenkaali, ahomansikka ja harvakseltaan myös mustakonnanmarja. Kuvion pohjoisosa on harvempaa ja puustossa on myös mäntyä ja koivua.

Kuva 8. Eteläosan varttuvaa kuusikkoa kuviolla 2.

Kuvio 3. Kolmessa osassa sijaitsevia tiheitä nuorempia kuusivaltaisia taimikoita ja nuoria kasvatusmetsiä. Kasvupaikka on pääosin tuoretta kangasta (MT) ja lehtomaista kangasta (OMT). Kasvillisuudessa tyypillisiä ovat metsäalvejuuri, käenkaali, oravanmarja ja metsäimarre.

Kuvio 4. Ylärinteeseen sijoittuva varttuneen männikön kuivahkon kankaan (VT) kuvio. Metsäpohjassa runsaita ovat mustikka ja puolukka, muu lajisto on niukkaa. Alikasvoksena on kuusta ja katajaa.

Kuva 9. Kuvion 4 männikköä.

Kuvio 5. Puustoltaan nuori ja tiheä kuivahkon kankaan (VT) mänty- ja koivuvaltainen kuvio ylärinteessä.

Kuvio 6. Melko tuoreeltaan avohakattu lähinnä lehtomaista kangasta (OMT) oleva taimikkokuvio. Metsäpohjassa on kostetutta ja soistumaa, mutta alue on vaurioitunut hakkuussa pahoin. Metsäpohjassa on syviä ajouria ja uusia ojituksia. Alue on nuorta koivutaimikkoa.

Kuva 10. Kuvion 6 hakkuu rannan suunnasta kuvattuna.

Kuvio 7. Keskirinteessä sijaitseva ympäröivästä talousmetsästä rehevällä kasvillisuudeltaan selvästi erottuva osin kivinen lehtolaikku. Ilmeisesti alueella on heikkoa pohjaveden tai muun maaveden purkautumista. Selkeää lähdettä ei selvityshetkellä kuitenkaan ollut löydettävissä.

Kuva 11. Kuvion 7 rehevää ja monilajista lehtokasvillisuutta.

Pienellä alalla lajistossa runsaita ovat esimerkiksi kevätlinnunherne, valkolehdokki, metsäkurjenpolvi, metsävirna, lillukka, nuokkuhelmikkä, sudenmarja, mustakonnanmarja, leskenlehti, huopaohdake, niittyhumala, kielo, rätvänä, oravanmarja, metsäimarre, ahomansikka ja paikoin myös nykyään harvinainen tähtitalvikki. Puusto on harvennettuna talousmetsää.

Kuvio 8. Selvitysalueen etelärajalle sijoittuva aiemmissa selvityksissä tunnistettu noro- ja lehtoalue. Alueella on heikohko tihkulähde ja tästä alkava luonnontilaisen kaltainen noro. Noroa on todennäköisesti perattu jossain vaiheessa. Lisäksi alueen maaperä on

vaurioitunut metsäkoneen ajourista. Kasvupaikka kohteella on lähinnä saniaislehtoa. Puusto on varttunutta kuusen ja koivun muodostamaa sekametsää. Alispuina on pihlajaa, raitaa, harmaaleppää ja nuorempia kuusia. Lahopuuta on kohtalaisesti.

Alueen lajistoa ovat okarahkasammal, isoalvejuuri, hiirenporras, korpi-imarre, metsäalvejuuri, metsäkorte ja suo-orvokki. Muuta lajistoa ovat esimerkiksi mustaherukka ja oravanmarja ja käenkaali.

Kuva 12. Saniaislehtoa kuviolla 8.

Kuvio 9. Pohjoisreunan rakennettu tonttialue.

Alueella rajattiin luontotyyppien perusteella kolme aluetta, jotka ovat luontotyyppien ja lajistonsa puolesta monimuotoisuutta turvaavia. Lähdeympäristöt ovat lisäksi vesilain suojaamia. Tunnistetut kohteet on kuvattu seuraavaksi.

Kuva 13. Arvokkaiksi tunnistettujen kohteiden sijainti.

5.4.1 Hernevalkaman noro ja lehto

Pinta-ala: 0.2 ha

Arvoluokka: 1 Lainsäädännöllä turvatut kohteet (vesilaki)

Uhanalaiset luontotyypit: Lähteiköt (EN).

Uhanalaiset lajit: Hömötiainen (EN).

Kuviona 8 kuvattu lähteikkö- ja norokohta, joka on tunnistettu myös aiemmissa luontoselvityksissä (Ala-Risku 2014, SKOY 2006). Lajistoltaan kohde on melko vaatimaton.

Kuva 14. Hernevalkaman tihkulähteikön aluetta.

5.4.2 Rinnelehto

Pinta-ala: 0.2 ha

Arvoluokka: 3 Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Uhanalaiset luontotyypit: Tuoreet runsasravinteiset lehdot (EN).

Kuviona 7 kuvattu hyvin rehevä lehtolaikku. Kasvillisuuden perusteella laikun ydinalue on runsasravinteista lehtoa. Kohde vaihtuu osin epäselvärajaisesti keskirasvinteisten lehdon ja kuivan lehdon kautta ympäröivään lehtomaisen kankaan talousmetsään.

Kuva 15. Rinnelehdon runsasta lajistoa pohjavesivaikutteisella laikulla.

Lajistossa esiintyvät huopaohdake ja leskenlehti viittaavat lähteisyyteen tai ainakin pohjavesivaikutukseen.

Kohteen edustavuutta vähentää pienilaisuus ja toisaalta metsänhoito. Puusto alueella on harvennettu.

5.4.3 Hernevalkaman lähde

Pinta-ala: 0.1 ha

Arvoluokka: 1 Lainsäädännöllä turvatut kohteet (vesilaki)

Uhanalaiset luontotyypit: Lähteiköt (EN).

Uhanalaiset lajit: Töyhtötiainen (VU).

Selvitysalueen eteläosassa aivan rannan tuntumassa sijaitseva luonnontilainen lähde. Pohjavesi purkautuu suurehkon siirtolohkareen alta lyhyenä kohtalaisesti virtaavana lähdenorona.

Putkilokasvilajisto on melko vaatimatonta. Lähteen ympäristössä esiintyy käenkaalia, metsäkortetta, lillukkaa, metsäimarretta, huopaohdaketta, kultapiiskua ja lehväsamalia. Puustossa on harmaaleppää. Muuten lähdettä ympäröi varttunut kuusen ja männyn muodostama puusto. Osa männystä on hyvin järeitä.

Kuva 16. Hernevalkaman lähteen purkautumiskohta.

5.5 Liito-orava

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvitysalueelta ei tehty havaintoja liito-oravan papanoista. Aiemmissa selvityksissä on havainto ydinalueesta vuoden 2014 selvityksestä (Ala-Risku 2014) Hernevalkamaan johtavan uran varresta sijoittuen nyt selvitetyn alueen rajalle, osin sen ulkopuolelle. Tältä alueelta ei tehty nyt papanahavaintoja. Havaintoja papanoista ei ole myöskään 2020 tehdyssä selvityksessä (Ramboll 2020).

Selvitysalueen eteläosa on kuitenkin edelleen potentiaalista liito-oravan elinympäristöä.

5.6 Viitasammakko ja sudenkorennot

Selvitysalueen rantatyyppi on karu. Maastonselvityksen perusteella alueelle ei sijoitu viitasammakoille tai direktiivin sudenkorentolajeille soveltuvia elinympäristöjä kuten pienkosteikoita tai reheviä rantaluhtia.

5.7 Pesimälinnusto

Alue on metsäinen ja linnusto on maantieteelliselle alueella tavanomaista metsälajistoa. Alue sijoittuu taajama-asutuksen laidalle, mikä vähentää aremman ja vaateliaamman metsälajiston esiintymistodennäköisyyttä. Havaittu lajisto on esitetty taulukossa 1. Maalinnuston tiheys alueella oli tavanomainen ilman selviä keskittyimiä.

Taulukko 1. Havaittu pesivä maalinnusto ja lajien uhanalaisuus. Uhanalaisten osalta on arvioitu myös parimäärä.

Havaitut lajit	Uhanalaisuus	Parimäärä
Telkkä		
Tukkakoskelo	NT	
Lehtokurppa		
Rantasipi		
Kalalokki		
Käpytikka		
Metsäkirvinen		
Västäräkki	NT	
Peukaloinen		
Rautiainen		
Punarinta		
Mustarastas		
Räkättirastas		
Laulurastas		
Tiltalti		
Pajulintu		
Hippiäinen		
Kirjosieppo		
Hömötiainen	EN	1
Töyhtötiainen	VU	1
Sinitiainen		
Talitiainen		
Puukiipijä		
Närhi	NT	
Varis		
Peippo		
Vihervarpunen		
Punatulkku		

Uhanalaisen lajiston määrä oli alueella melko vähäinen painottuen eteläosan arvokkaina tunnistetuille kohteille. Hömötiaisen (EN) todennäköinen pesintä sijoittuu Hernevalkaman lehdon alueelle. Ilmeisesti saman reviirin lintu havaittiin myös lähteen alueella. Lähteen alueella oli myös töyhtötiaisen (VU) reviiri. Silmälläpidettäviä lajeja olivat närhi ja rannoilla viihtyvä västäräkki.

Vesi- ja rantalinnusto karulla rantaosuudella oli niukka. Rannan tuntumassa havaittiin kuikkapari reviiirillä, mutta pesäpaikka sijainnee etäämpänä Niiransaarten alueella. Rannan tuntumassa havaittiin myös kaksi vaihtopukuista tukkakoskelokoirasta. Havainnon perusteella on vaikea arvioida lajin pesimäpaikkaa, mutta pesintä selvitysalueen rantalouhikoissa on mahdollista. Lisäksi havaittiin yksi telkkäpoikue, kalalokkipari ja rantasipireviiri.

Kuva 17. Huomionarvoisten ja harvalukuisten pesimälintujen havaintojen sijoittuminen.

5.8 Lepakot

Lepakot EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja lajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvitysalueelta ei paikannettu lepakoiden lisääntymis- tai päivehtimispaikoiksi erityisen hyvin sopivia kohteita kuten hylättyjä rakennuksia, kallioluolia tai metsäkuvioita, joilla on runsaasti kolopuita. Alueella ei sijaitse myöskään lepakoille erityisen tärkeitä ruokailualueita.

6 Johtopäätökset

Selvitysalue on nykyisellään pientaloasutuksen reuna-aluetta ja metsätalousmaata. Alueen metsiä on hoidettu eikä alueella ole merkittäviä luonnontilaisia metsäalueita.

Selvitysalueelta rajattiin arvokkaina luontotyyppinä kolme aluetta painottuen selvitysalueen eteläosaan. Kohteet suositellaan säilytettävän luonnontilaisina. Lähdekohteet ovat vesilain suojaamia. Pienialaisten kohteiden turvaaminen voi edellyttää myös rajoituksia myös niiden lähialueilla. Etenkin lähteiden vesitalous voi vaarantua rakentamisesta niiden yläpuolisille alueille. Eteläosa selvitysalueesta suositellaan merkittävän virkistysalueeksi.

Selvitysalueelta ei tunnistettu luontodirektiivin lajien suojeltuja lisääntymis- tai levähdyspaikkoja.

Alueen linnustossa ei havaittu huomattavia arvoja. Muutamat havainnot uhanalaisista lajeista sijoittuvat eteläosan arvokkaiksi arvioituille kohteille.

7 Viitteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018a. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018b. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s

Luonnonsuojeluasetus (1066/2023).

Luonnonsuojelulaki (3/2023).

Metsälaki (12.12.1996/1093).

Mäkelä, K & Salo, P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. SYKE 43/2023

Neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (NDir 79/409/ETY).

Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (NDir 92/43/ETY).

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s.

Vesilaki (27.5.2011/587).

ASEMAKAAVAN MUUTOS ABRAHAMINRANNASTA HERNEVALKAMAAN

Vuorovaikutusraportti 15.9.2025

OAS nähtävillä:
Luonnos nähtävillä:
Ehdotus nähtävillä:
Hyväksyminen KH:
Hyväksyminen KV:
Voimaantulo:

KH 13.1.2025 § 4
KH 15.9.2025 § __

22.1.2025 – 21.2.2025
___. - ___. 2025

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä kaavaprosessin kulusta	3
2. Viranomaisneuvottelut ja palaverit	3
3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)	4
3.1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute	4
4. Luonnosvaiheen vuorovaikutus	28
4.1. Kaavaluonnoksesta saatu palaute	29
4.2. Yksityishenkilöiden mielipiteet ja niihin laaditut vastineet	29
5. Ehdotusvaiheen vuorovaikutus	29
5.1. Kaavaehdotuksesta saatu palaute	29
5.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet	29
5.3. Yksityishenkilöiden muistutukset ja niihin laaditut vastineet	29

Yhteystiedot

Kaavan laatija:
Äänekosken kaupunki
Maankäyttöpalvelut
Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi
puh. 040 717 7479
nina.marjoniemi@aanekoski.fi

Kaavasuunnittelija Carita Kosonen
puh. 0400 115 241
carita.kosonen@aanekoski.fi

Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus
puh. 0400 115 240
vilhelmiina.schroderus@aanekoski.fi

1. Tiivistelmä kaavaprosessin kulusta

Asemakaavan muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin aloitteesta ja se sisältyy kaupungin kaavoitusohjelmaan 2025-2027. Kaavatyö kuulutettiin vireille 22.1.2025 kaupungin virallisella ilmoitustaululla sekä 29.1.2025 *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken kaupunkisanomat* -lehdissä.

Kaikista kaavatyön vaiheista tiedotetaan Äänekosken kaupungin verkkosivuilla, kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja mahdollisuuksien mukaan ilmoituslehdessä (*Pikkukaupunkilainen*, *Äänekosken kaupunkisanomat* Äks).

Kaavahankkeen lähtökohtia, tavoitteita ja etenemistä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on pidetty AKL 62 §:n ja MRL 63 §:n mukaisesti nähtävillä 22.1.2025 alkaen kaavan laadinnan ajan kaupungintalolla ja kaupungin verkkosivuilla. OAS:sta pyydettiin erikseen kirjallista palautetta ajalla 22.1. – 21.2.2025. OAS:sta saapui 9 palautetta.

Aloituspäivän viranomaisneuvottelua (AKL 66 §) ei ollut tarpeen järjestää.

Kaavoituksen iltapäivässä 9.4.2025 oli kaava-alueella esillä neljä erilaista työversiota. Kaupungintalolla järjestettyyn vuorovaikutustilaisuuteen osallistui Äänekosken asukkaita keskustelemaan kaava-aineistosta.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan __. __. 2025 § __ asettaa kaavaluonnosaineiston nähtäville AKL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti. Kaavaluonnos pidettiin nähtävillä kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla __. __. - __. __. 2025 välisen ajan (AKL 62 §, MRA 30 §). Luonnoksesta saatiin yhteensä __ lausuntoa ja __ mielipidettä.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan __. __. 2025 § __ asettaa kaavaehdotusaineiston MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 vuorokauden ajaksi. Kaavaehdotus oli virallisesti nähtävillä __. __. - __. __. 2025 välisen ajan kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla. Ehdotuksesta saatiin yhteensä __ muistutusta ja __ lausuntoa.

Äänekosken kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan __. __. 2026 pitämässään kokouksessa (__ §).

2. Viranomaisneuvottelut ja palaverit

AKL 66 §:n ja MRA 26 §:n mukaista aloituspäivän viranomaisneuvottelua ei ollut tarpeen järjestää. Kaavoituksen edetessä selviää, onko tarpeen järjestää MRA 26 § mukaista viranomaisneuvottelua ehdotusaineiston nähtävilläolon jälkeen. Kaavaluonnosten valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä

3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Hankkeesta Asemakaavan muutos Abrahaminrannasta Hernevalkamaan laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) laitettiin nähtäville 22.1.2025 alkaen (AKL 62 §, AKL 63§). OAS on nähtävillä koko kaavaprosessin ajan kaupungin kotisivuilla ja sitä täydennetään kaavoituksen edetessä. OAS:sta pyydettiin erikseen kirjallista palautetta ajalla 22.1.-21.2.2025. Määräaikana mielipiteitä saatiin yhdeksän (9) kpl. Lisäksi kaavoitukseen otettiin yhteyttä puhelimitse kaavan vireilletulon yhteydessä. Puhelut koskivat erityisesti mahdollista rantarakentamista Abrahaminrannan katuyhteyden kautta ja alueen liikenneturvallisuutta uuden rakentamisen myötä.

3.1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute

Kirjallisia palautteita osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä ollessa saatiin yhteensä yhdeksän (9). Tul-
leisiin palautteisiin on laadittu vastineet. Tiivistelmät palautteista ja niihin laaditut vastineet löytyvät sivuilta 5-
27.

Saapuneet palautteet:

Palaute 1; yksityinen 9.2.2025

Palaute 2; yksityinen 28.1.2025

Palaute 1; yksityinen 16.2.2025

Palaute 1; yksityinen 19.2.2025

Palaute 1; yksityinen 18.2.2025

Palaute 1; yksityinen 20.2.2025

Palaute 1; yksityinen 19.2.2025

Palaute 1; yksityinen 21.2.2025

Palaute 1; yksityinen 24.2.2025

Palaute 1

Tiivistelmä palautteesta 1	Vastine
Arvoisat kaavoitusviranomaiset, Haluan esittää vastustukseni ja huoleni liittyen suunniteltuun asemakaavan muutokseen, joka koskee Abrahaminrannan ja Hernevalkaman aluetta. Erityisesti haluan kiinnittää huomion liikenneturvallisuuteen liittyviin ongelmiin, jotka tämä kaavamuutos voi aiheuttaa. Nykyinen Abrahaminranta-katu on jo ennestään hyvin kapea, eikä siellä ole kevyen liikenteen väylää. Tämä aiheuttaa huomattavia vaaratilanteita, erityisesti lapsille, jotka liikkuvat alueella jalkaisin ja pyöräillen. Alueella on jo aiemmin sattunut useita vaaratilanteita. Abrahaminrannan muuttaminen entistä vilkkaammaksi liikenneväyläksi lisää entisestään turvallisuusriskejä. Alkuperäisen kaavasunnitelman mukainen tielinja, jossa liikenne ohjattaisiin jatkamalla Ääneniementietä, on huomattavasti turvallisempi vaihtoehto. Se mahdollistaisi liikenteen sujuvamman ja turvallisemman ohjaamisen pois kapeilta kaduilta ja varmistaisi turvallisemmat olosuhteet alueen asukkaille ja erityisesti lapsille. Lisäksi alkuperäisen tielinja olisi todennäköisesti pitkäjänteisempi ratkaisu liikenteen ja kaupungin infrastruktuurin kehittämisen kannalta. Nykyinen kaava laskettelurinteen alta olisi paras vaihtoehto liikenneturvallisuuden kannalta. Toivottavasti ihmisen turvallisuutta ei vaaranneta pelkästään hankkeen kustannusten vuoksi, vaan priorisoidaan ratkaisu, joka takaa turvallisen liikkumisen kaikille alueen käyttäjille. Esitän, että kaavamuutoksen yhteydessä huomioidaan liikenneturvallisuusnäkökohdat ja vaihtoehtoiset ratkaisut, kuten alkuperäisen tielinjauksen jatkaminen Ääneniemenkadun kautta. Toivon, että kaavoitusosasto huomioi nämä seikat jatkosuunnittelussa ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin turvallisemman ratkaisun toteuttamiseksi.	Kaavaluonnoksen valmistelun yhteydessä on tarkasteltu eri vaihtoehtoja katuyhteyden toteuttamiseksi suunnittelualueelle. Kaavahankkeen yhtenä tavoitteena on luoda rantarakentamisen mahdollisuuksia alueelle nykyistä kaavaa vähemmällä katurakenteella huomioiden myös alueen mahdollisen muun kehittymisen asumisen tarpeisiin. Uuden katurakenteen muodostaminen tuleville tonttialueille on tarkasteltu niin Abrahaminkatua kuin Ääneniementietä jatkamalla. Kaavaluonnokseen päätettiin valita katurakenteen jatkaminen Ääneniementien kautta, joka myös voimassa olevassa asemakaavassa jatkuu suunnittelualueen puolelle. Toteutus Ääneniementien kautta mahdollistaa tarvittavan tilan varaamisen myös kevyen liikenteen väylän jatkamiselle suunnittelualueen puolelle. Ratkaisun myötä liikenteen määrä kapeampana toteutetulla katuyhteydellä Abrahaminrannassa ei kasva. Toteutus Ääneniementien kautta kasvattaa tarvittavaa infrarakentamisen määrää rantarakentamisen alueille. Ratkaisun on kuitenkin arvioitu täyttävän Abrahaminrantaan verrattuna paremmin liikenteen turvallisuuden sekä kävelyn ja pyöräilyn kehittämisen tavoitteet Äänekoskella.

Palaute 2

Tiivistelmä palautteesta 1	Vastine
Ääneniementien jatkeeksi ajateltu osa kaavassa ei ole järkevä. Kota-kadulla jo nähtiin, että kaupaksi menevät vain omarantaiset tontit ja näin varmasti tulisi käymään tässäkin. Mörtin alueella Ääneniementiellä, Jaakopintiellä, Kaisantiellä ja Johannanrannalla on tälläkin hetkellä ollut monien vuosien ajan kaupan toistakymmentä vapaata ei-omarantaista tonttia, joille ei ole ostajia löytynyt. Mukaan näkyy kaavaillun myös rannan suuntaan rivi/paritalotontteja, jotka eivät nekään ole omarantaisia. Johannanrannalla oli aikanaan kaksi paritalotontteiksi aiottua tonttia, Johannanranta 28 ja 30. Paikallinen yrittäjä yritti pitkään löytää kiinnostuneita tällaiseen, kuitenkin vailla tulosta. Lopulta mainitut tontit myytiin tavallisiksi omakotitalotontteiksi. Ääneniemen seutu on myös äärimmäisen louhikkoista ja kallioista ja vaatisi runsaasti räjäytystöitä. Olin viime syksynä tilaisuudessa jutella alueelle valokuituojia kaivamassa olleiden työmiesten kanssa. Heidän kommenttinsa oli, etteivät he vielä missään ole työskennelleet näin hankalan louhikkoisessa maastossa. Maatöiden työläyden takia Ääneniementien alueen louhinnat tulisivat kalliiksi suhteessa syntyvien uusien tonttien määrään. Eivätkä nuo vaadittavat räjäytykset olisi vallan vailla riskejä alueella jo oleville taloille. Asiassa olisi järkevää keskittyä kaavaluonnoksen Äänemäen laskettelurinteen alta lähtevään kaavan osaan, varsinkin omarantaisiin tontteihin, joista todennäköisemmin saataisiin myyntituloa tarvittavan infran rakentamista varten.	Äänekoskella ns. kuivanmaan tontteja on mennyt vähäisemmin kaupaksi, kuten palautteessa mainitaan. Rantaan rajoittuvilla tonteilla sen sijaan on ollut kysyntää. Asemakaavan muutokselle on asetettu tavoitteeksi rantatonttien osoittaminen Abrahaminrannasta Hernevalkamaan siten, että voimassa olevan asemakaavan mukaista katupituutta voitaisiin vähentää. Vireillä olevan kaavahankkeen kaavaluonnoksessa ei ole tavoitteena esittää pari/rivitalotontteja, mutta suunnittelualueen ollessa laaja, sijoittuu sille myös kuivanmaan pientalotontteja. Maaston muodot huomioiden kuivanmaan tonteilta saadaan vesistönäkymät rantaan sijoittuvien tonttien takaa. Kerrosluvuin voidaan ohjata näkymien porrastumista suunnittelualueella. Tontit muodostavat hyvän reservin ja muodostavat toteutuessaan muuhun rakentamiseen sopivan kokonaisuuden. Kuivanmaan tonteista pyritään muodostamaan nykyisiä tontteja väljempää, millä tavoitellaan niiden houkuttelevuutta. Alueen rakentaminen on tunnistettu haasteelliseksi. Kaavaluonnoksessa aluevarauksissa huomioidaan maasto ja sen muodot. Katualueita osoitetaan maastonmuotoja seuraillen ja pientalotonteille varataan keskustarakennetta väljemmät tontit maaston muokkauksen ja rakentamisen sijoittelun helpottamiseksi. Äänemäen laskettelurinteeltä kulkevan katurakenteen on todettu olevan huomattavan kallis ja sitä olisi toteutettava pitkäksi ennen rantatonttien saavuttamista. Kaavamutoksella pyritään löytämään edullisempi ratkaisu.

Palaute 3

Tiivistelmä palautteesta 3	Vastine
Mörtin ja Ääneniemen alueella on 17 tonttia myynnissä ja muutamia tontteja enemmän rakentamatta. Kotakennään alueella on yli 10 tonttia rakentamatta (myös rantatontteja). Miksi rakennetaan katu- ja energiainfraa lisää useaan eri paikkaan? Nämä rahoitetaan kaiketi kuntalaisten ja Äänekosken Energian asiakkaiden rahoilla. Tällä tarkoitan sitä, että suunnittelualueelle mahdollisesti rakennetaan infraa, Ääneniementien sekä Äänemäen suunnasta (ajan tasainen asemakaava). Jos suunnittelualueelle avataan tontteja myyntiin joka puolelle, niin vaarana on edelleen, että mitään aluetta ei myydä täyteen. Jos tämän hetken kysyntä kohdistuu pääasiassa rantatontteihin, niin olisiko järkevää suunnitella vain rantatonttien rakentamista suunnittelualueelle. Tämä olisi myös suunnittelun tavoitteen mukaista ajattelua (rakentamiskustannusten kannalta taloudellisimmalla ja tehokkaalla tavalla).	Tällä hetkellä Äänekosken keskustan ympäristöstä on myyty kaikki rantatontit, joihin on toteutettu tarvittava kunnallistekniikka. Näihin kuuluvat myös Kotakennään alueella myynnissä olleet rantatontit. Äänekosken taajamassa on kohtuullisesti vapaita kuivan maan tontteja, joten kaavan tavoitteena on ensisijaisesti keskittyä rantarakentamiseen. Samalla muokataan ja muodostetaan muiden tonttien osalta alueelle toimiva kokonaisuus. Uusien tonttien myynnin ajankohta riippuu toteutettavan kunnallistekniikan rakentamisen ajankohdista. Kaavavarannosta tontit on mahdollista ottaa nopeammalla aikataululla toteutettaviksi verrattuna tilanteeseen, jossa kaavoitus tulisi vasta laadittavaksi. Katurakenteen ympärille on taloudellista osoittaa myös kuivanmaan tontteja.
Rantatonteille kulku on suunniteltu jo nykyisessä kaavassa Äänemäentien kautta.	Kaavahankkeessa tarkastellaan vaihtoehtoista ratkaisua Äänemäentien kautta kulkevalle yhteydelle. Kaavaluonnoksessa tarkastellaan Ääneniementien katurakenteen jatkamista rannan suuntaan.
Ääneniementien jatkamiselle ei ole perusteita, koska sinne ei ole suunniteltu omarantaisia tontteja. Mörtissä on jo olemassa olevan infran piirissä olevia vapaita tontteja. Lisäksi Ääneniementien jatkaminen vaatisi louhintatyötä jo rakennettujen talojen läheisyydessä. Tehdäänkö taas tonttialue kalliine infroineen, vaikka varmaa tontti-kauppaa ei ole. Jääkö jo olemassa olevat tontit kaukolämpövalmiuksineen edelleen rakentamatta ja hyödyntämättä?	Kaavaa valmisteltaessa on tutkittu omarantaisille tonteille kulkua Ääneniementien kautta. Palautteen mukaan rakentaminen Ääneniementiellä vaatii louhintatyötä jo rakennettujen talojen läheisyydessä, mikä pitää paikkansa. Louhinta tulee toteuttaa asianmukaisella varovaisuudella kaavoituksen jälkeisessä toteutusvaiheessa. Jatkosuunnitteluun tiedoksi sisällytetään kaavaluonnosvaiheessa louhinnan tarve huomioitavana asiana kaavaselvityksen lukuun <i>Kaavan toteutus</i>. Myynnissä on kaupungin tontit niiltä osin, minne katuyhteydet ja muu infra on toteutettu.

Palaute 4

Tiivistelmä palautteesta 4	Vastine
Esitämme näkemyksemme vireille saatetusta asemakaavan kaavamuu- toksesta Abrahaminrannasta Hernevalkamaan. Huomiomme kiinnittyy ensisijaisesti ja ehdottomasti alueen liikennejärjestelyyn ja - suunnit- tuun, mutta myös ihmisten elinympäristön ja elinolosuhteiden, luonto- ja maisemaympäristöön, rakennettuun ympäristöön sekä taloudellisiin tulokulmiin. Ensisijaisena ja ehdottomana huomiona tuomme esiin mahdolliset lii- kenneratkaisut turvallisuuskäytännöstä. Mikäli suunnitelmissa olisi jatkaa Abrahaminrannan tietä eteenpäin, olisi se täysin toimivan ja en- nen kaikkea turvallisen liikennejärjestelyn vastaista. Sekä Johannanran- nan että Abrahaminrannan tiet ovat kapeita pihateiksi soveltuvia liiken- neväyliä vailla kunnollisia turvallisuutta tuovia elementtejä (kevyenlii- kenteenväylät, tiemerkinnot, näkyvyys, leveys). Varsinkin talviaikaan vastaantulevan auton kohtaaminen on hankalaa ja isomman auton (esim. roska-auto) ohittaminen mahdotonta kapealla väylällä. Erittäin hankala ja liikenteen lisäämiselle kestävätkö kohta on ennen kaikkea Abrahaminrannan ja Johannanrannan risteysalue (kuva 1, kel- tainen + -merkki), jossa näkyvyydet eri kallistusten ja maastonmuoto- jen, sekä Johannanrannan jyrkän alamäen myötä ovat todella vaaralliset liikenteelle. Nykyisellä liikennemäärälläkin tuo risteysalue tuottaa erityisesti "ei-asukkaiden" tienkäyttäjien toimesta vaaratilanteita ja on- gelmia sujuvalle liikenteelle. Kyseisellä risteysalueella on ollut vuosien aikana useita tieltä suistumisia (jopa hiekoitusauto) ja etenkin raskaan liikenteen osalta mm. jumiin jäämisiä. Toisena huomiona turvallisuuskäytännöstä on alueen väestörakenne. Mikäli liikennettä ohjautuisi lisää pääväylältä Ääneniementieltä Johan- nanrantaa pitkin Abrahaminrantaan, tulisi liikennemäärän lisäyksen vaikutukset olemaan useaan lapsiperheeseen, jossa mm. lasten sosiaa- linen kanssakäyminen johtaa lukuisiin siirtymisiin tien yli pihoista toi- seen päivän aikana. Tällä hetkellä tuossa noin 200 metrin matkalla (Ää- neniementien ja Johannanrannan risteyksestä Abrahaminrannan pää- tyyn saakka, kuva 1, sinisellä ympyröity alue) on välittömästi lapsiperhe- taloja kahdeksan ja yksi rakentumassa. Näistä liikennevaikutuksen alla olevista taloista varmasti jokainen on huolissaan omien lastensa turval- lisuudesta, joka asuinalueella liittyy ennen kaikkea liikenteen muka- naan tuomiin vaaroihin. Kohteissa asuu yhteensä 22 alaikäistä lasta, joista peräti 19 on alakoulu- tai päivä koti-ikäisiä.	Kaavaluonnosten valmistelun yhteydessä on tarkasteltu eri vaihtoehtoja katu-yhtey- den toteuttamiseksi suunnittelualueelle. Lähtötietojen ja palautteen pohjalta on päädytty ratkaisuun, että kulkuyhteyden toteuttaminen Ääneniementien kautta, jolle myös nykyinen asemakaava esittää jatkoa suunnittelualan puolelle, on lii- kenteellisesti järkevämpi ratkaisu. Uusien tonttien osalta ei yhteyttä Aabrahaminran- nan kautta osoiteta. Kuten palautteessakin on nostettu esille, toteutus Ääneniementien kautta mahdol- listaa tarvittavan tilan varaamisen myös kevyen liikenteen väylän jatkamiselle suunnittelualan puolelle. Samalla ras- kaamman liikenteen tilavaatimukset voi- daan paremmin huomioida ratkaisussa. Li- säksi on tärkeää, että tiedostetaan katualue- en olevan varattu liikenteelle ja sen alu- eella tulee noudattaa varovaisuutta sekä yleisiä liikennesääntöjä.
Haluamme tuoda esille, että mikäli kaavamutosta lähdetään suunnit- telemaan, on ehdottomana lähtökohtana alkuperäisen kaavan ajatus tielinjan jatkumisesta sieltä, minne on rakennettu jo valmiiksi turvalli- nen pääväylä kevyenliikenteenväylälineen ja autotien keskiviivoinen (kuva 2). Tämä tarkoittaa mahdollista Ääneniementien jatkamista yl- häältä ilman, että Johannanrannan tai Abrahaminrannan liikenne- määrä lisääntyy moottoriajoneuvojen osalta laisinkaan. Ihmisten, ja etenkin pienten lasten, sosiaalisen ympäristön turvallisuus ei saa mis- sään tapauksessa olla kustannuskysymys. Nämä liikennejärjestelyhuo- miot koskevat tällä erää ainoastaan edellä mainitun lyhyen tieosuuden	Kaavaluonnosta valmisteltaessa on tarkas- teltu eri vaihtoehtoja kulkuyhteyden osoit- tamisesta uusille rantatonteille. Kaava- luonnos päädyttiin valmistelemaan lähtö- kohdasta, että kulku uusille rantaan rajoit- tuville tonteille järjestetään Ääneniemen- tien kautta. Aabrahaminranta jää raken- teeltaan nykyisen asemakaavan mu- kaiseksi. Kaavoitushanke on käynnistetty rantara- kentamisen vaihtoehtoisen toteuttamisen

varrella olevia taloja, mutta uskomme, että kaikki järjestelyt, jotka lisäävät mahdollisesti liikennettä Johannanrannan alkupäässä olevien talojen ohitse (tätähän tuo tarkoittaisi, mikäli liikennettä ohjattaisiin lisää Abrahaminrantaan), eivät ole myöskään näiden asukkaiden mieleen. Emme kuitenkaan ole heidän kanssaan asiasta käyneet keskustelua, sillä jo yksistään näiden mainitun yhdeksän talon ja mainitun tienpätkän osalta suunnitelma Abrahaminrannan liikenteen lisäämiseen ei tule missään tapauksessa kyseeseen. Omast puolestamme olemme myös tehneet tonttimme rakennusvaiheessa ratkaisut rakentamisen riskiarvioiden osalta voimassa olevan asemakaavan mukaisesti. Kaupungin toimesta meille annettiin ymmärtää, että Abrahaminrannan päässä oleva alue jää viheralueeksi, eikä liikennemäärä sinne tule lisääntymään. Puhuttiin kauniista luonnosta ja ihmisten mahdollisuuksista ulkoiluun ja retkeilyyn. Näihin suunnitelmiin pohjautuen teimme mm. tonttimme piha- ja liittymätyöt, eikä riskiarvioissa ollut mahdollinen liikennemäärän kasvu millään muotoa. Oman pihaliittymämme korkosuunnittelu oli sidottu naapuruston rakennusten mukaan, joten päädyimme kuitenkin rakentamaan ko. tontille nimenomaan siitä syystä, että muutamien naapureiden kanssa liittymän ja Johannanrannan sekä Abrahaminrannan muodostama risteys on hyvin tarkasti käyty läpi ja pystytty näin tekemään turvalliseksi. Mikäli liikennemäärä kasvaisi tästä, olisi yksistään meidän pihaliittymämme suhteessa hankalaan risteysalueeseen yksistään todellinen turvallisuuden riskitekijä.	arvioimiseksi alueella. Samalla arvioidaan uudelleen kokonaisuutena alueelle osoitettua maankäyttöä. Kaavaluonnoksessa esitetään toteutettavan rakennuskannan painopisteen siirtämistä eteläisestä osasta pohjoiseen. Vaikka viheralueiden määrä vähenee alueen välittömässä läheisyydessä, osa lähialueista säilyy viheralueena jatkossakin. Viheralueiden määrä kasvaa voimassa olevaan kaavaan nähden suunnittelualueen eteläosassa, jonne painottuvat myös asemakaavatasoisissa luontoselvityksissä todetut luontoarvoiltaan arvokkaat elinympäristöt.
Elinympäristön ja elinolosuhteiden osalta haluamme myös nostaa esiin kaavamuutoksen osan Abrahaminrannan jatkeena olevan niemenkärjen osalta. Erityisesti lapsille tuo niemenkärjen osalta oleva metsä ja luonto ovat ensiarvoisen tärkeitä lähi- ja luontoliikunta- paikkoja. Muutoin lähettyvillä olevat metsät ovat hyvinkin tiheitä ja maastonmuodoltaan vaarallisia, mutta kyseiselle metsäalueelle lapset ovat voineet mennä hyvin ja turvallisesti mielin keskenään. Voimassa olevan asemakaavan mukaan kyseinen niemenkärjen alue onkin jätetty polkujen halkomaksi metsämaaksi ja tämän toivomme jäävän voimaan myös mahdollisen kaavamuutoksen jälkeenkin. Samaan näkemykseen liitämme myös ajatuksemme luonto- ja maisema-arvosta. Mainittu niemenkärjen alue on näkemyksemme mukaan ensiarvoisen tärkeä säilyttää luonnonmukaisena Keitele-järven suunnalta katsottuna. Suuri kummeli rannassa laivaväylän vieressä nättine luonnonmukaisine männikkökallioineen kuvastaa parhaalla tavalla liki kaupunkiin saakka sitä maisemakokonaisuutta, jonka Keitele-järvi parhaimmillaan antaa. Emme ymmärrä, miksi tuon niemenkärjen osalta asiaan haluttaisiin tehdä poikkeus varsinkaan, kun aiemmassa, varmasti hyvin ja perusteellisesti suunnitellussa asemakaavassa tuo luonto- ja maisema-arvo oli nähty juuri oikeassa mittapuussa jättämällä tuo ko. alue viheralueeksi. Tätä näkemystä puollamme voimakkaasti edelleen voimassa olevassa asemakaavassa. Rakennettu ympäristö ja taloudellinen näkökulma on myös nostettava esiin tässä huomiossamme. Jo aiemmin mainittu oman tonttimme piha- ja liittymäsuunnittelu sekä lähtökohtaisesti jo tontin valinta ja rakentamispäätös on tehty voimassa olevan asemakaavan mukaisesti. On luonnollista, että mikäli alueelle ja oman tonttimme ympärille rakentuisi hyvin voimakkaasti vaarallisuutta lisäävä liikennejärjestely sekä luontoarvoja heikentävä kaavaratkaisu, vaikuttaisi se voimakkaasti myös taloudellista näkökulmasta sekä meidän, että	Kaavan perusselvitykseksi on laadittu uusi luontoselvitys. Selvitys on huomioitu kaavaluonnoksen valmistelussa. Selvityksen mukaan kaavailtujen uusien rantatonttien alue on tuoretta kangasmetsää ja lehtomaiset kankaat, lehdot ja lähde sijoittuvat Hernevalkaman suuntaan, josta rantarakentamisen tontteja kaavamuutoksella poistuu. Suunnittelualueella oleva kummeli on mitattu pohjakartalle ja se tullaan jättämään lähivirkistysalueen puolelle. Rakentuneen korttelin 1244 ja uuden korttelin väliin jätetään metsäistä lähivirkistysaluetta, joka edelleen on jokaisen oikeuksien käytettävissä. Kaavaratkaisussa ei osoiteta uutta Abrahaminrannan kautta kulkevaa katuyhteyttä ja sitä kautta liikennettä uusille tonttialueille Abrahaminrannan suunnasta. Uuden luontoselvityksen ja kaavaratkaisun myötä alueen luontoarvot tulevat paremmin huomioituiksi, kun eteläosassa olevat arvokkaat elinympäristöt tulevat sijoittumaan viheralueille.

ympärillä olevien asuintalojen arvoon. Päättävän tien kyltti Johannanrannan ja Abrahaminrannan risteykseen, joka meille rakentamisvaiheessa luvattiin, sekä Abrahaminrannan jatkeen pysyminen viher-/puistoalueena olivat ne vahvat kriteerit, joiden mukaan rakentamispäätöksemme sekä taloudelliset laskelmamme teimme. Tästä näkökulmasta haluamme nähdä myös kaavamuutoksen tarkastelun osalta kaupungin pysyvän aiemmin, huolella suunnitellun ja toteutetun kaavan takana, ja näin ollen takaavan alueen asukkaiden tyytyväisyyden elämisen ja asumisen osalta.

Oletamme, että näiden huomioiden myötä liikennejärjestelyiden osalta vaihtoehto, jossa lisää liikennettä ja erityisesti rakennusaikaista raskasta liikennettä ohjattaisiin pääväylänä toimivalta Ääneniementieltä Johannanrantaan ja edelleen Abrahaminrantaan, jätetään kokonaan pois suunnitelmista. Samoin viher- /puistoalueeksi kaavoitettua niemenkärkeä ei pitäisi lähteä muuttamaan voimassa olevan kaavan mukaisesta ratkaisusta, vaan se tulisi säilyttää sellaisenaan mahdollisessa kaavamuutoksessa.

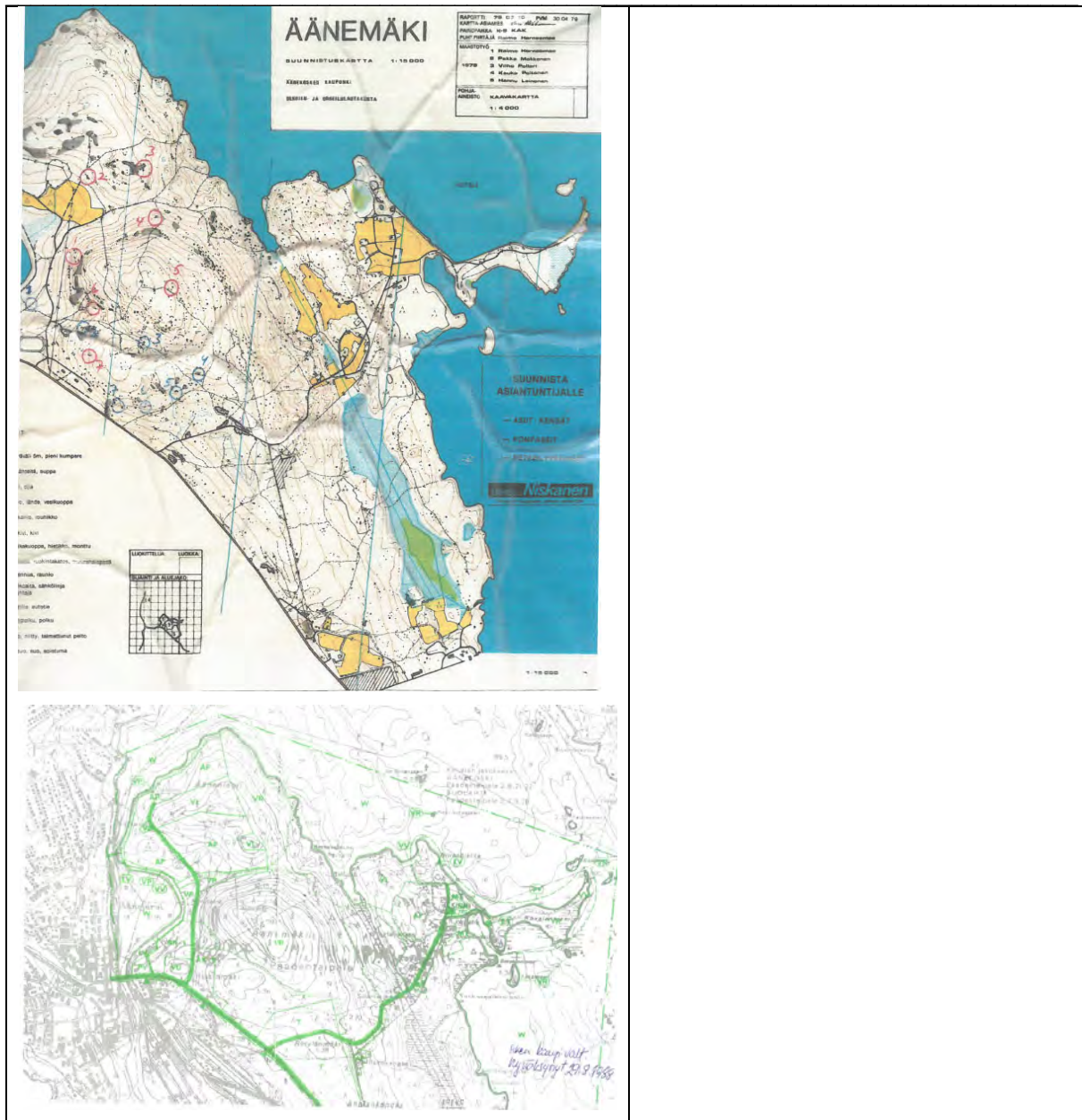
Kuva 1. Sininen alue ympyröitynä, Abrahaminrannan ja Johannanrannan risteys keltaisella + -merkillä merkattuna.

Kuva 2. Voimassa oleva asemakaava. Tiesuunnittelun osalta näkyy turvallisesti ja hyvin suunniteltu tielinjan leveä jatko Ääneniementien jatkeena ja niemenkärki poluilla merkittynä viheralueena.

Palaute 5

Tiivistelmä palautteesta 3	Vastine
Allekirjoittanut oli yhteydessä kaupungin entiseen kaavoittajaan kaavan alkuvaiheessa. Mielenpitoeni silloin ja edelleenkin on, että - Alue on jyrkkää kallioista ja kivikkoista rinnemaastoa. - Vain paikka paikoin jää tarpeeksi tilaa riittävälle tontille ja sille johtavalle maantielle. - Rakentaminen tälle alueelle tulee olemaan kallista. Rakentamisen kustannuksia voi verrata Mörtin kunnallisteknisiin kustannuksiin. Myös asuntojen rak. kustannukset ovat kalliit. - Tiivis ja ketjumainen rakentaminen em. alueelle tuntuu mahdotomalta. Tasamaata lähinnä Ääneniemen alueella. Sielläkin hyvin vähän. - Alue on ”päivävarjoista” ja monen mielestä synkkä. 1960- ja 1970-luvuilla Äken kngn liikuntatoimen puolesta alue kiinnosti. Silloin esitettiin, että alueen käyttöä voisi lisätä rakentamalla vaikeakulkuihin maastoon kävely- ja lenkkeilyreittiä. Myöhemmin tähän vielä lisättiin yhteys laskettelurinteeseen ja Kovalan niemen yhdistämiseen. Nykyisin alueella on toimivaa polkupyöräilyä maastossa (viitat polkupyöräilijöille). Myös liikuntaa harrastavat ja vapaa-aikaliikkuajat ovat tyytyväisiä, jos tämän alueen ulkoiluverkostoa lisätään. Tässä tilanteessa/vaiheessa on arvattavasti vaikea tehdä päätöksiä em. alueen rakentamisen aloittamiseksi. Äänekosken alueella on kiinnostusta rannalle rakentamiseen. Hyvin samankaltaisia kallioisia-kivikkoisia-pieniä rantatasanteisia-jyrkkämaastoisia alueita, ovat em., Mörtti ja Likolahden Markkamäen/lossin ranta. Kunnallistekniikka kallista! Ps. Esitin O. Kinnuselle, että miksei Ääneniemen alueelle voisi rakentaa ylemmille tahoille. Nyt olisi hyvä hetki käydä katsomassa aluetta Keitele-järven jään puolelta. Liitteenä kartta 30.04.1979/R. Hernesmaa ja kvalt. hyv. ns. Rotkolan osayl.kaava 29.8.1988	Palautteen mukaisesti alue on tunnistettu haasteelliseksi toteuttaa ja kunnallistekniikan rakentaminen alueelle vaatii suuren investoinnin. Suunnittelualue on kuitenkin välittömästi olemassa olevan kunnallistekniikan laidalla ja kohtuullisella etäisyydellä Äänekosken keskustan palveluista. Kustannusten kannalta on myös hyvä, että alue on kokonaisuudessaan kaupungin maanomistuksessa. Tällöin alueen toteuttaminen voidaan aikatauluttaa paremmin tarpeiden mukaan ja tonttimyynti kattaa osan kustannuksista. Haasteellisen maaston vuoksi on kaavaluonnos valmisteltu siten, että tontit ovat väljiä. Näin rakennusten sijoittelulle sekä maaston muokkaukselle jää paremmin tilaa. Rakentamisalueen rajaa esitetään etäämmälle katualueesta, jolloin alueesta saadaan muodostumaan väljempi. Äänemäen alueella on laskettelutoimintaa ja maastopyöräilyreittejä. Maankäytön tiedossa ei ole, että reitit ulottuisivat suunnittelualueelle asti. Suunnittelualueella käytetään nykyisin kuitenkin jonkin verran ulkoiluun. Kaavaluonnoksessa esitetään reilusti viheralueita, joita on mahdollista käyttää ulkoiluun. Metsäalueiden painopisteen on esitetty vaihtuvan pohjoisosasta eteläosaan Ääneniemeä. Tuoreen luontoselvityksenkin mukaan suunnittelualueen eteläosa on luontoarvoiltaan rikkaampaa ja säilyttämisen kannalta tarpeellisempaa pohjoiskärkeen verrattuna. Suunnittelualue on varjoisampi kuin etelään suuntaavat ranta-alueet. Aiemmat tontit, jotka ovat sijoittuneet vastaavasti, ovat kuitenkin toteutuneet. Suunnittelualueen tonteilla voidaan arvioida olevan siten hyvät mahdollisuudet toteuttaa huolimatta niiden sijoittumisesta Ääneniemen koillisosaan, jos ne muutoin kiinnostavat rakentajia. Osan alueesta rakentuessa alueelta avautuu kauniit järvimaisemat, jotka näkyvät myös ylemmiltä tahoilta Ääneniemeä. Myös yläosiin Ääneniemeä on osoitettu rakentamista voimassa olevissa kaavoissa sekä valmistellussa luonnoksessa.

Palaute 6

Tiivistelmä palautteesta 6	Vastine
Äänekoskelta tonttia valitessamme meille yksi tärkeimmistä kriteereistä oli se, että luonto on lähellä. Löysimme mieluisan puistoalueeseen rajoittuvan tontin Abrahaminrannan päästä. Tontti myytiin meille puistoalueeseen rajoittuvana. Tämä oli ratkaiseva asia meidän ostopäätöksessä. Tämän lupauksen haluan Äänekosken kaupungin lunastavan. Sovitusta pidetään kiinni, lupaukset on pidettävä. Yllä mainitusta syystä Abrahaminrannan katua ei tule jatkaa eikä Ääneniemen ulkoilualuetta tule kaavoittaa uudelleen. Meille tonttivalinta on ollut täydellinen, olemme nauttineet puistoalueesta päivittäin. Olemme olleet tyytyväisiä niin tonttivalintaamme kuin Äänekosken palveluihin. Haluan tämän luottamuksen jatkuvan. Tämä nykyinen kaava ja kaavan tieratkaisu on hyvä. Vastustan kaavoitushanketta.	Kaavoja tarkastellaan uudelleen alueille muodostuneiden uusien tarpeiden pohjalta. Kaavahankkeella pyritään löytämään ratkaisu, jossa rantarakentamista voitaisiin nykyistä ratkaisua edullisemmin toteuttaa alueen muut arvot huomioiden. Korttelin 1244 ja uusien korttelialueiden väliin jätetään virkistysaluetta, joka on jokamiehen oikeuksin käytettävissä. Nykyiset Abrahaminrannan tontit rajoittuvat siten edelleen virkistysalueeseen. Kaavaluonnos valmisteltiin siten, että Abrahaminranta -katua ei jatketa. Yhteys uusille rantatonteille esitetään Ääneniementien kautta. Tällöin Abrahaminranta jää päättyväksi kaduksi moottoriajoneuvoliikenteen osalta. Nykyisen asutuksen ja uusien tonttien välille on osoitettu myös jätettäväksi puistokaistale ja ulkoilureittimerkinällä osoitetaan mahdollisuus kulkuun etelän suuntaan Ääneniemen koillisrannassa. Suunnittelualueen eteläosaan on varattu viheralueita, joita asukkaiden on mahdollista hyödyntää jatkossakin virkistykseen.

Palaute 7

Tiivistelmä palautteesta 7	Vastine
Kaupungin kuvaus: Asemakaavan muutoksella tarkastellaan uudelleen Ääneniemen koillisrannan rakentamista. Alueelle pyritään muodostamaan kokonaisuus, jolla kaupungin keskustan läheisyydessä olevia alueita voitaisiin hyödyntää laadukkaaseen asumiseen kunnallistekniikan rakentamiskustannusten kannalta tehokkaalla tavalla. Alueen aiempi asemakaavaratkaisu ei ole lähtenyt toteutumaan muun muassa katurakentamiskustannusten vuoksi. Kaavahankkeella pyritään löytämään ratkaisu, jossa rantarakentamista voitaisiin nykyistä ratkaisua edullisemmin toteuttaa alueen muut arvot huomioiden. Lähde:https://www.aanekoski.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/vireilla-olevat-kaavat/asebakaavan-muutos-abrahaminrannasta-hernevalkamaan Kaavan vaikutuksia arvioidaan seuraavien ominaisuuksien osalta: Yleistä) Nopeasti talouden osalta miinukselle painuvassa muuttotappiokunnassa kaavan muuttaminen kustannusten vuoksi vaikuttaa hyvältä lähtökohdalta. Tosiasiassa tässä yritetään muuttaa jo hyväksyttyä asemakaavaa uudelleen, välittämättä sen enempää nykyisistä asukkaista tai alueen luontoarvoista. Muutoksella haettavat kustannusvaikutukset ovat vain arvailua. Kaavoittaja on epäsuorasti antanut tiedon kymmenestä tontista. Lähde:https://www.aanekoski.fi/hallinto-ja-paatokset/hallinto-ja-talous/talousarvio-ja-tilinpaatos/Vuoden_2025_talousarvio.pdf	Kunnallistekniikan kustannusten vähentäminen on ollut kaavahankkeen käynnistämisen keskeinen tavoite. Kaavaratkaisu luodaan kuitenkin sovittaen yhteen alueeseen kohdistuvia eri toiveita ja tavoitteita luonto- ja muut arvot huomioiden. Kaavaluonnoksen mukaisella ratkaisulla rantatontit voitaisiin toteuttaa noin 500 metriä lyhyemmällä katuyhteydellä voimassa olevassa kaavassa esitettyyn ratkaisuun. Kustannusvaikutusten laajuus riippuu siitä, toteutetaanko katuyhteydelle kokonaisuudessaan vai osittain oma väylänsä jalankululle ja pyöräilylle. Pelkkä ajoväylä huomioiden 0,5 km katurakentamisen määrässä vähentää kustannuksia arviolta vähintään 250 000 euroa. Toteuttamisen kustannusvaikutuksia täsmennetään kaavoituksen edetessä.

Kaavahanke on ristiriidassa kaupungin strategian ja arvojen kanssa.

Lähde:https://www.aanekoski.fi/hallinto-ja-paatokset/hallinto-ja-talous/strategia-ja-ohjelmat/Liite_1_Aanekosken_kaupungin_strategia_v_2022-2028_hyv_kv_14.3.2022.pdf

Muista ristiriitaisuuksista arvojen ja strategioiden osalta myöhemmin tekstissä.

1) Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Suunniteltu kaavamuuos vaikuttaa negatiivisesti suunnittelualueeseen rajoittuvien kiinteistöjen omistajien elinoloihin ja elinympäristöön. Rauhallinen luonnontilainen ympäristö muuttuu pysyvästi jos tietä jatketaan, ja Ääneniemen maisema pilataan pysyvästi kaavoittamalla sinne tontteja.

Katso myös kohdat 2) 3) 4) 5) 6)

Ääneniemen kärjen ympärillä oleva metsäalue/puisto tulee säilyttää näistä syistä. Nykyistä ajantasaista asemakaavaa tulisi pohtia kriittisesti rantarakentamisen osalta. Abrahaminrannan tietä ei tule jatkaa edellä mainituista syistä.

2) Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne

Nykyinen suunnittelualueen ajantasainen kaavaratkaisu palvelee Mörtin aluetta ja Äänekosken asukkaita oikein hyvin (rakentamattomana) ja sitä edellinen kaava täydellisesti. Kaavoituksien muutoksissa tulee ottaa huomioon alueella jo asuvat ja heidän tasapuolinen kohtelunsa. Suunnittelualue on lähes kokonaan alueella, jonne ei edelleenkään suositella rakentamista, ja joka on maisemallisesti arvokas.

Ääneniemen kärjen ympärillä oleva metsäalue/puisto tulee säilyttää näistä syistä. Nykyistä ajantasaista asemakaavaa tulisi pohtia kriittisesti rantarakentamisen osalta. Abrahaminrannan tietä ei tule jatkaa edellä mainituista syistä.

3) Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö

Mörtin alueen koillisrannan Ääneniemen kärjen alue toimii lähivirkistys/puistoalueena, jossa on polkuja sekä luonnonuima-alueita ja vanhaa järeää hyväkuntoista puustoa suojaamassa Mörtin asuinalueella tuulelta ja melulta. (Kuva 11) Alue rajoittaa asutusalueen näkyvyyttä Keitele-järvelle toteuttaen Äänekosken ympäristö ja ilmasto-ohjelmaa. Alueella kulkee kävelyreitti Ääneniemen alueelle. Tämä aktiivisesti kuntalaisten käytössä oleva kävelyreitti jää kaavoituksen alle.

Lähde:https://www.aanekoski.fi/hallinto-ja-paatokset/hallinto-ja-talous/strategia-ja-ohjelmat/Aanekosken_kaupungin_ymparisto_ja_ilmasto-ohjelma_2022-2028.pdf

Alue on maiseman osalta koskemattomassa kunnossa vanhoine puineen ja kallioineen. Kallion suojana on sammalta laajalti. Ääneniemen niemennokan puistoalueella ja yleisesti Ääneniemen koillisrannan alueella on säännöllisesti nähty haukkoja kuluneen 10 vuoden aikana. Alueella liikkuu myös liito-oravia kuten selvityksissä on todettu.

Vanhemmassa luontoselvityksessä (Kuva 3) on todettu, että alue on maisemallisesti erittäin arvokas. Suunnittelualueen se osa, jonne tie aiotaan johtaa ja tontteja kaavoittaa, on mainittu alueeksi johon ei tulisi rakentaa missään tapauksessa. Käyttösuoistuksena on erityisesti mainittu, että Ääneniemen kärki säilytetään rakentamattomana. Nykyisessä ajantasakaavassa luonto on huomioitu luontoselvityksen mukaan suhteellisen hyvin pois lukien rantarakentaminen. Selvitysten tarkoitus on ohjata kaavoitusta.

Kaavamuutoshanke tukee Äänekosken strategian mukaisesti kaupungin elinvoimaisuutta tarjoamalla tontteja keskustan lievealueille. Tavoittelun mukaiset tontit mahdollistavat uusien asukkaiden muuttamisen keskustatoimintojen vaikutusalueelle. Katuyhteyttä suunniteltaessa on huomioitu asukkailta saapunut palaute ja kulku esitetään rakennettavaksi Ääneniemmentien kautta.

Kaavoituksen yhteydessä pyritään sovittamaan alueeseen kohdistuvia eri tavoitteita ja suosituksia sekä huomioidaan alueeseen kohdistuvat rajoitteet. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty kaavoituksen tiedossa olevat selvitykset koskien kaavoitettavaa aluetta. Osa selvityksistä on iäkkäämpiä ja tarvittaessa uusia selvityksiä laaditaan kaavahankkeen yhteydessä. Maisemaselvityksen vuodelta 2006 on katsottu aiemmin pohjautuvan riittävään tietoon ja olevan riittävä alueen kaavoittamiseksi. Vuoden 2006 selvityksen jälkeen suunnittelualueen maisemassa ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia, joiden vuoksi maisema olisi alueella oleellisesti muuttunut.

Kaavan perusselvitykseksi on laadittu uusi luontoselvitys. Selvitys on huomioitu kaavaluonnosta valmisteltaessa. Selvityksessä todetaan kaavailtujen uusien rantatonttien alueen olevan tuoretta kangasmetsää ja lehtomaiset kankaat, lehdot ja lähde sijoittuvat Hernevalkaman suuntaan, josta rantarakentamisen tontteja kaavamuutoksella poistuu. Ääneniemen kärjessä oleva kummeli on mitattu pohjakartalle ja se tullaan jättämään lähivirkistysalueen puolelle. Rakentuneen korttelin 1244 ja uuden asuinkorttelin väliin jätetään metsäistä lähivirkistysaluetta, joka edelleen on jokaisen oikeuksin käytettävissä. Kaavalla edelleen osoitetaan virkistysreitit. Uuden luontoselvityksen ja kaavaratkaisun myötä alueen luontoarvot tulevat paremmin huomioiduiksi, kun eteläosassa olevat arvokkaat elinympäristöt tulevat sijoittumaan viheralueille.

Maisemallisesti suunnittelualueen rannat on katsottu vuoden 2006 maisemaselvityksessä rakentamiseen soveltuvaksi lukuun ottamatta alueen eteläisimpiä osia, joilta kaavaluonnos esittää rakentamisen poistamista. Rantarakentamisella voidaan katsoa olevan haitallisia vaikutuksia alueen maisemaan järveltä päin tarkasteltaessa. Kaavaluonnos kuitenkin yhtenäistää alueen rakentamattomana säilyvät alueet säilyttämällä paremmin alueen maisemalliset arvot alueen eteläosissa ja sieltä kohti Kovalanniemeä. Ratkaisu jättää lisäksi uusien rantatonttien ja nykyisten rantatonttien välille viheralueen. Alueen

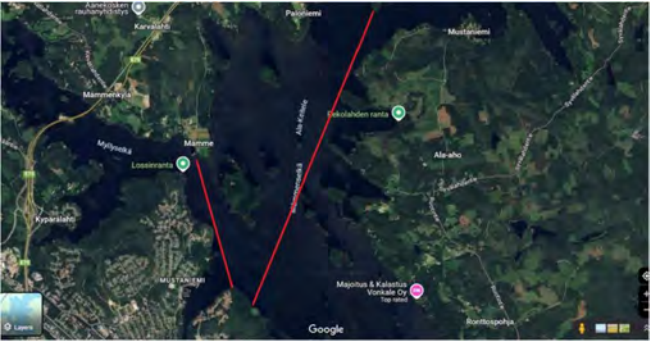
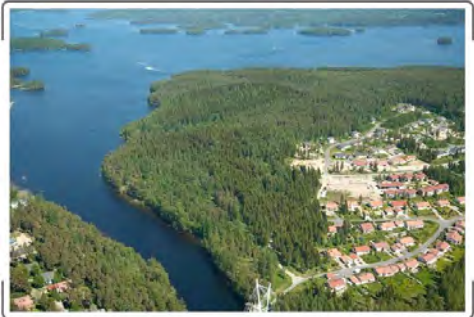
Jos selvitysten arvoa ei huomioida, ei niitä kannata myöskään tehdä. Lähde: Tuikka, Kimmo 1992: Äänekoski. Itäosan luonto- ja maisemaselvitys. (Kuva 3) (Saatavissa Äänekosken kaupungin kirjastosta) Uudemmassa maisemaselvityksessä vuodelta 2006 todetaan tämä sama asia kuin vanhemmassa selvityksessä (Kuva 9). Viimeisin maisemaselvitys on kuitenkin melkein kaksikymmentä vuotta vanha, joten tilanne tulisi ehdottomasti päivittää nykyisten ympäristöarvojen ja ilmastomuutoksen kiihtyvyyden pohjalta, jos kaavaa aiotaan muuttaa. Rakenneyleiskaavassa vuodelta 2016 viitataan selvitykseen vuodelta 2006. Selvityksen on tehnyt Anna-Kaisa Aalto 2006 yliopiston lopputyönään. Maisemallisesti arvokkaan alueen maisemaselvityksessä tulisi käyttää muita argumentteja kuin 20 vuotta vanhaa dokumenttia, joka on tehty koulun päättötyönä. Lähde: https://www.aanekoski.fi/files/asuminen/kaavat/taaja-mien_maisemaselvitys.pdf . Tilaa vuoden 2006 selvitykselle Äänekosken kaupunki. Ääneniemen kärjen ympärillä oleva metsäalue/puisto tulee säilyttää näistä syistä. Nykyistä ajantasaista asemakaavaa tulisi pohtia kriittisesti rantarakentamisen osalta. Abrahaminrannan tietä ei tule jatkaa edellä mainituista syistä.	maisemavaikutuksia esitetään rajoitettavaksi viheralueen säilyttämisen lisäksi rantarakentamista koskevilla määräyksillä, joilla on osoitettu rantaan puustoisena säilytettäviä osa-alueita. Lisäksi rakentamista koskevat kaavan yleismääräykset, joissa on ohjattu sovittamaan rakentaminen ja istutukset ympäröivään maisemaan ja muuhun rakentamiseen. Kaavaluonnoksessa alueelle on osoitettu ulkoilureittimerkintöjä ja katuysteiksiä, joita myöten alueelta on mahdollista muodostaa uusia kävelyreittejä Äänemäen alueelle. Ratkaisuilla yhdistetään eteläosan metsäalueita ja niissä on säilytetty viheryhteyksiä muille Ääneniemen viheralueille.
4) Liikenne Johannanrannan alaosaan katu on kapea, alun perin rakennettu ilman pyörätietä, samoin kuin Abrahaminranta. Abrahaminrannan risteys on suunniteltu alun perin päättyvälle kadulle ja pienelle liikennemäärälle, ja ylempänä kulkeva Ääneniementie kävelyteitänsä taas jatkuvaksi sekä suuremmalle liikennemäärälle. Ääneniementien leveys on kiinteistörajoiden mukaan 16m. Abrahaminrannan leveys on kiinteistörajoiden mukaan 10m. Johannanrannan alaosaan ja Abrahaminrannan osalta tilaa kävely/pyörätielle ei ole (Kuva 6). Ääneniementien jatkumisen esteitä on perusteltu kaavoittajan toimesta esim. korkeuseroilla ja kustannuksilla. Tämä väite ei perustu mihinkään. Samanlainen jyrkkyys löytyy Mörttiin laskeutuvalta Ääneniementieltä entisen päiväkodin jälkeen. Korkeuskarttoja katsomalla voi todeta erojen olevan marginaalisia, ja tämän voi myös käydä toteamassa Ääneniementien nykyisen pääntä kohdalla olevasta harvennusaudesta (Kuva 7). Kuvasta myös selviää, että tien ohjaamiselle on tilaa Ääneniementien jatkona huomattavasti enemmän kuin Abrahaminrannassa. Kustannuksiin vetoaminen ei tässä kohtaa ole uskottavaa, koska pyörätien tekeminen Johannanrantaan ja Abrahaminrantaan muodostuu kustannuksiltaan suuremmaksi kuin nykyisen ratkaisun käyttäminen ja on teknisesti lähes mahdotonta tilankäytön vaateiden vuoksi. Johannanrannan kautta kulkevan liikenteen lisääntyminen ei ole myöskään kenenkään alueella asuvan etu kadun ollessa liian kapea jo ennestään ja lasten käyttäessä ko. katu kulkuväylänään kouluihin. Johannanrannan länsipään 90-asteen kapea ja jyrkkä mutka huonolla näkyvyydellä on suorastaan vaarallinen. Alueella asuu Äänekosken väestörakenteeseen suhteutettuna poikkeuksellisen paljon alakouluikäisiä lapsia, joiden turvallista koulun kulkemista kaupunki ei ota kaavoitusaloitteensa tieratkaisussaan mitenkään huomioon.	Kaavaluonnoksen valmistelun yhteydessä on tarkasteltu eri vaihtoehtoja katuysteiden toteuttamiseksi suunnittelualueelle. Kaavahankkeen yhtenä tavoitteena on luoda rantarakentamisen mahdollisuuksia alueelle nykyistä kaavaa kustannustehokkaammalla tavalla huomioiden kuitenkin myös alueen mahdollisen muun kehittymisen asumisen tarpeisiin. Rantarakentamisen tuomiseksi lähelle olemassa olevaa katuinfrastruktuuria hyödyntäen potentiaalisimmat tarkasteluvaihtoehdot katuysteiden jatkolle on arvioitu olevan joko Abrahaminrannan tai Ääneniementien kautta. Kaavaluonnokseen valittiin katuysteiden toteuttaminen Ääneniementien kautta, joka myös voimassa olevassa asemakaavassa jatkuu suunnittelualueen puolelle. Toteutus Ääneniementien kautta mahdollistaa tarvittavan tilan varaamisen myös kevyen liikenteen väylän jatkamiselle suunnittelualueen puolelle. Ratkaisun myötä liikenteen määrä kaapeampina toteutetuilla katuysteillä Abrahaminrannassa ja Johannanrannassa ei kasva. Toteutus Ääneniementien kautta vaatii pidempiä katuysteiksiä kuin Abrahaminrannasta tehtävä yhteys ja sen voi arvioida kasvattavan siten myös tarvittavia investointeja infrarakentamiseen. Rinteesen tehtävät katuysteiden vaativat myös jonkin verran enemmän maastonmuokkausta ennen rakentamista. Jos nykyistä

Lähde: https://www.aanekoski.fi/css/kuntakortti/ver2024113004.files/pdf/aanekoski_kuntakortti.pdf(sivu3) Lähde:https://www.aanekoski.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkiymparisto-ja-liikenne/liikenneturvallisuus Ääneniementieltä alas tuleva katu Abrahaminrannan risteykseen on kaupungin järjestämällä nykykunnossapidolla talvisin verrattain vaarallinen. Ääneniementien ja Kaisantien kunnossapito näyttää olevan paremmalla tolalla, joten niiden käyttöä mahdollisen liikenteen ohjaamiseen jo tässäkin suhteessa tulee arvioida. Tämä tukee liikenteen ohjaamista uudelle alueelle Ääneniementien, Äänemäen tai jostain muualta, josta löytyy rakentamattomia tontteja joita voi hyödyntää liikenteenohjaukseen uudelle alueelle. Edellisen kaavamutoksen jäljiltä kaupungilla on edelleen toimitamatta Abrahaminrannan risteykseen luvattu päättävän tien kyltti ja lapsia leikkimässä kyltti. Samoin korjaamatta ovat liian ahtaan Abrahaminrannan risteuksen aura-autojen hajottamat opastekyltit sekä kärkikolmio. Syyt löytynevät tästä hankkeesta. Nyt suunniteltu ratkaisu aiheuttaisi taas vuosien kaivinkone / kuorma-autorallin jo lähes valmiille alueelle Mörtissä. Tämä ei tue ajatusta lasten turvallisesta koulumatkasta. Hyväksytyssä ajantasakaavassa kaavassa liikenne voidaan ohjata Äänemäen kautta huomattavasti pienemmin ongelmin, häiritsemättä jo alueella asuvia asukkaita. Äänekosken kaupungilla on tekeillä kävelyn ja pyöräilyn strateginen edistämishjelma, jonka kaupunkirakennelautakunta hyväksyi 6.2.2025 ja kaupunginhallitus hyväksyi ja siirsi valtuustolle 17.2.2025. ”Ohjelman lähtökohtina ovat olleet kaupungin strategia, kaupunkirakennepohja sekä muut kaupunkia sekä seutua koskevat linjaukset, jossa kävelyn ja pyöräilyn tärkeys näkyy yli hallintorajojen”. ”KÄVELYN JA PYÖRÄILYN VISIO 2035: Meillä turvalliset kävely- ja pyöräilyreitit ovat osa hyvää arkea.” Kaavassa suunniteltu tieratkaisu ei tue strategiaa millään muotoa, vaan on täysin ristiriidassa juuri hyväksytyn strategiadokumentin kanssa.	infraa parannettaisiin Abrahaminrannan ympäristössä tai alueelle toteutettaisiin uusia kevyen liikenteen väyliä, tulisi kustannusten eroja tarkastella uudelleen. Kaavavaiheen aikana tehtyjen vaihtoehtotarkastelujen ja palautteen pohjalta luonnokseen esitetään yhteyden toteuttamista rantatonteille Ääneniementien kautta. Ääneniementien kautta kulkevan yhteyden on arvioitu täyttävän Abrahaminrantaan verrattuna paremmin liikenteen turvallisuuden sekä kävelyn ja pyöräilyn kehittämisen tavoitteet Äänekoskella. Palaute katujen talvikunnossapidosta ja mahdolliset puutteet tieopasteiden osalta on välitetty tiedoksi niistä vastaaville työyksiköille. Kaavahankkeella ei ole ollut vaikutusta alueen kunnossapitoon tai viitoitukseen. Rakentamisen liikenteellisten haittojen on arvioitu pysyvän kohtuullisina. Sekä voimassa olevan kaavan mukainen rakentaminen, että kaavaluonnoksessa esitetty rakentaminen aiheuttavat toteutuessaan jonkin verran haittoja Mörtissä, kuten rakentamisen aikainen raskaan liikenteen kasvu Ääneniementiellä. Ääneniementielle on kuitenkin toteutettu erillinen kävelyn ja pyöräilyn väylä, joka vähentää liikenteestä koituvia turvallisuushaittoja. Uutta rakentamista ei ole kaavaluonnoksessa myöskään esitetty kaavammin toteutetuille tonttikaduille Mörtissä vapauttaen näin ne liikkumiseen vapaammin ilman rakentamisesta aiheutuvia häiriötekijöitä. Kaavaluonnoksessa on varattu riittävät katualueet kävely- ja pyöräilyväylien toteuttamiseen kaikilla suunnittelualueen kaduilla. Kaavaluonnoksen valmistelussa on nähty tarpeellisuutta korostaa toteutettavaksi jatko olemassa olevaan kävelyn ja pyöräilyn väylään Ääneniementiellä. Kaavaluonnos tukee kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman tavoitteita turvallisista kävely- ja pyöräilyreiteistä. Edistämishjelmassa on pyritty nostamaan tärkeimmät paikalliset ja alueelliset reitit kävelyn ja
--	--

Lähde:https://web28.aanekoski.fi/dynasty10/kokous/2025556-11.PDF Lähde:https://web28.aanekoski.fi/dynasty10/kokous/2025566.pdf Lähde:https://www.aanekoski.fi/hallinto-ja-paatokset/hallinto-ja-talous/strategia-ja-ohjelmat/Liite_1_Aanekosken_kaupungin_strategia_v_2022-2028_hyv_kv_14.3.2022.pdf Edistämishojelmasta ei näy reittiä Palomäeltä Äänemäen ohi, joka on kävely/pyöräilyreitti, joka jatkuu Ääneniementien loppuun asti, ja josta se voisi jatkaa rengasmaisena takaisin Äänemäkeen (strategian toimenpiteiden kohta 6.) jossa ovat käytössä Äänekosken varsinaiset maastopyöräilyreitit, jotka strategiassa mainitaan (strategian toimenpiteiden kohta 18.) Kuva 4 ja 5. Ajettavaa ”lenkkiä” autoille ei tule muodostaa, koska sen toimivuus voidaan nähdä jo Mörtin alueella autojen ajaessa nykyistä lenkkiä ympäri huvin vuoksi. Suunnittelussa tulisi käyttää tervettä järkeä tällaisten ongelmien ennakoimiseen. Lähde:https://traficom.fi/sites/default/files/media/file/%C3%84%C3%A4nekosken%20k%C3%A4velyn%20ja%C3%B6r%C3%A4liikenteen%20edist%C3%A4misohjelma%202025-2035.pdf Abrahaminrannan tietä ei tule jatkaa edellä mainituista syistä vaan pitäytyä jo hyväksytyssä ratkaisussa tai ohjata kaikki liikenne Äänemäen kautta alueelle.	pyöräilyn edistämisen näkökulmasta. Äänekoskella on monia muitakin käytössä olevia kävelyn ja pyöräilyn väyliä, joilla on paikallista merkittävyyttä. Näiden kehittämisen mahdollisuudet kannattaa mahdollisuuksien mukaan säilyttää, vaikka ne eivät olisikaan nousseet vuosille 2025-2035 tehdyssä ohjelmassa esille. Kaavaluonnos ei esitä alueelle muodostettavaksi uutta moottoriajoneuvoilla ajettavaa lenkkiä.
5) Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen Ilmastonmuutos on tosiasia, jonka Äänekosken kaupunki toteaa kaupunkirakenneohjelma 2022-2028 dokumentissaan ottaessaan huomioon ilmastonmuutoksen kaavoituksessa ja rakentamisessa. Ilmastonmuutos vaikuttaa jo nyt Mörtin pohjois-koillispuolelle alueella erittäin kovina tuulina, ja ajoittaisina trombimaisina pyörtelevinä puhureina, joilta Ääneniemen koillisrannan ja Ääneniemen kärjen päässä olevan puiston nyt jo hyvänkokoinen puusto suojaa. Viimeisen kymmenen vuoden ajalle on osunut jokunen trombi ja kaksi syöksyvirtausta, joiden jäljiltä puustoa on kaatunut alueella. Viimeisin viime kesältä. Oletettavaa on, että tilanne tulee pahenemaan ilmastonmuutoksen myötä ja kaavoittajan tulisi huomioida Keitelejärven erittäin isot selät koillisrannalla (pohjoinen – koillinen – itä) suunnassa (Kuvat 1 ja 2). Pohjois-koillistuuli on aina lähes poikkeuksetta kylmintä. ”Monimuotoinen luonto sen sijaan voi toimia puskurina ja auttaa loiventamaan ilmastonmuutoksesta johtuvia ilmiöitä” Lähde:https://www.foreca.fi/s%C3%A4%C3%A4pedia/lb9c9gx Lähde:https://www.aanekoski.fi/hallinto-ja-paatokset/hallinto-ja-talous/strategia-ja-ohjelmat/KAUPUNKIRAKENNEOHJELMA_2022-28.pdf Lähde:https://www.aanekoski.fi/hallinto-ja-paatokset/hallinto-ja-talous/strategia-ja-ohjelmat/Aanekosken_kaupungin_ymparisto_ja_ilmasto-ohjelma_2022-2028.pdf (Sivu 9.) Ilmastonmuutokseen kuuluvat äärisääilmiöt ja niiden lisääntyminen tulevina vuosina: Suomessa on jo esimerkkejä rakennusten tuhoutumisesta järveltä puhaltavan lähes vaakatasoisen sateen vuoksi. Kiinteistön omistaja voi suojautua tältä uhalta jättämällä rannan puuston rauhaan kaavamääräysten mukaisesti. Suojakais-taleen (kaavan S-4 alue) osalta puustoa ei saisi poistaa kokonaan. (S-4) selitys: Maisemallisesti ja luonnon monimuotoisuuden kan-	Kaavaluonnoksessa rantatonteille on osoitettu reilut puustoisena säilytettävät osa-alueet, jotka osaltaan suojaavat rakennuskantaa eri sääolosuhteilta sekä rajaavat näkyvyyttä järvelle. Kaavan yleismääräyksissä on ohjattu säilyttämään tonteilla puustoa ja pensaita sekä huolehtimaan tontin hulevesien imeyttämisestä. Suunnittelualueen viheralueilla on varauduttu lisäksi hulevesien ohjaamiseen ja viivyttämiseen rantarakentamisen ympäristössä hule-3 osa-aluevarauksin.

nalta erityisen tärkeä alue. Alue tulee säilyttää puustoisena maisemakuvan säilymistä ja liito-oravan tarvitsemaa kulkuyhteyttä varten. Kaavoituksessa Ääneniemen kärjen tulisi olla merkittävästi sl-4 aluetta jolloin sekä liito-orava että maiseman säilyminen olisi huomioitu kaavassa. Ajantasakaavassa on käytetty s-6 merkintää koillisrannan rantatonteilla: (s-6) Maisemallisesti ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alue tulee säilyttää puustoisena maisemakuvan säilymistä varten. Lähde:https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/554306/luke-luobio_118_2023.pdf?sequence=4&isAllowed=y Lähde:https://kartta.aanekoski.fi/ims Lähde:https://www.metsa.fi/wp-content/uploads/2021/09/Kysely-kunnille-ja-ELY-keskuksille-liito-oravan-suojelun-ja-maankayton-yhteensovittamisesta-saavutettava.pdf Lähde:https://www.sitra.fi/app/uploads/2018/10/ilmas-tonmuutoksen-aiheuttamat-riskit-ja-kustannukset-suomellekorj.pdf Ääneniemen kärjen ympärillä oleva metsäalue/puisto tulee säilyttää näistä syistä. Nykyistä ajantasaista asemakaavaa tulisi pohtia kriittisesti rantarakentamisen osalta. Abrahaminrannan tietä ei tule jatkaa edellä mainituista syistä.	
6) Sosiaaliset vaikutukset Alueen asukkaille kaupungin puuttuva tiedotus kysyttäessä, tiedon pimittäminen ja jatkuvasti uusiutuvat suunnitelmat muuttaman vuoden välein tuottavat ylimääräistä päänsärkyä ja epävarmuutta, ja sen ettei alueesta tule koskaan valmista. Ääneniemen kärjen ympärillä oleva metsäalue/puisto tulee säilyttää näistä syistä. Nykyistä ajantasaista asemakaavaa tulisi pohtia kriittisesti rantarakentamisen osalta. Abrahaminrannan tietä ei tule jatkaa edellä mainituista syistä.	Kaavahankkeen aikana on pyritty vastaamaan saapuneisiin tiedusteluihin avoimesti pohjautuen sen hetkiseen tilanteeseen suunnittelussa. Vireilletulon yhteydessä on laadittu ja julkaistu osallistumis- ja arviointisuunnitelma, jossa on kuvattu kaavahankkeen alustava raja-alue, aikataulu ja kaavan tavoitteet. Vireilletulosta on ilmoitettu kaupungin virallisella ilmoitustaululla 22.1.2025 ja ilmoituslehdissä (Pikkukaupunkilainen ja Äänekosken kaupunkisanomat ÄKS) 29.1.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut tarkasteltavissa kaupungin sivuilla koko hankkeen ajan ja sitä päivitetään tarpeen mukaan kaavahankkeen eri vaiheissa. Kaavaluonnosaineistoa valmisteltaessa tehtiin kaavakartasta eri versioita sekä havainnekuvia, jotka olivat tarkasteltavissa kaikille kaupungin asukkaille tarkoitettuna kaavoitusiltapäivässä 9.4.2025. Kaupunginhallituksen päätöksestä kaavaluonnos tullaan julkaisemaan kaupungin verkkosivuilla ja niistä kerätään nähtävilläoloaikana asukkailta mielipiteitä. Kaavaluonnosaineiston nähtävilläolosta ilmoitetaan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (kaavaluonnosaineiston selostuksen liite 1) mukaisesti alueen asukkaita. Asemakaavoja päivitetään muodostuvien tarpeiden ja ajankohtaisuuden arvioinnin pohjalta. Äänekoskella keskustan ympäristössä kaavoitus-tilanteen uudelleentarkastelua on luonnollista muodostua lyhyemmällä aikajänteellä kuin toisaalla esimerkiksi toimintojen muuttuessa tai alueiden ollessa rakentamattomia. Vaikka kaavoitusväli onkin alueelle tavanomainen, on ymmärrettävää, että aktiivinen alueiden kehittäminen on mahdollista kokea myös negatiivisena

	asiana. Nyt vireillä oleva kaavoitushanke ei ole käynnistynyt Äänekosken keskusta-alueen ympäristössä poikkeuksellisen lyhyellä aikavälillä edelliseen kaavahankkeeseen nähden.
7) Taloudelliset vaikutukset Nykyisessä tilanteessa kaupungin tulisi keskittyä ensisijaisesti jo olemassa olevien tonttinsa myyntiin, ja siihen, että alueet rakennettaisiin valmiiksi. Suunnaltaan poukkoileva kaavoitus ja olemassa olevien tonttien unohtaminen ei edistä kuvaa Äänekoskesta. Myyttäviä tontteja löytyy myös aivan uusilta alueilta. Vanhoilla alueilla, kuten Mörtissä, näillä tonteilla kasvaa puuta ja puskia ja myyntikyltit ovat hävinneet sekaan. Vapaita tontteja on Äänekoskella 150kpl ja väkiluku pienenee vuosittain n. 300kpl. Äänekoski on muuttotappiokunta ja sellaisena näyttää säilyvän seuraavat vuodet perinteisen manuaalisen työvoimaa runsaasti tarvitsevan teollisuuden poistuessa ja uusien automatisoitujen tehtaiden tullessa tilalle. Tästä johtuen uusien tonttien kaavoitus ja myynti on kyseenalaista, vaikka rantatontteja ovatkin. Suunnittelualue sijoittuu myöskin väärälle puolelle Äänekoskea esim. etelään suuntautuvan työmatkaliikenteen helppouden takaamiseksi. Lähde (sivu 3): https://www.aanekoski.fi/css/kuntakortti/ver2024113004.files/pdf/aanekoski_kuntakortti.pdf Se, että kaupunki on rakentaessaan aluetta jättänyt alun perin Ääneniementien päään louhimatta jostain syystä, ei voi johtaa tilanteeseen, jossa kaavoitus tästä johtuen ohjataan vaikuttamaan negatiivisesti muiden alueella asuvien tilanteeseen. Kaupungin organisaation tekemättä jättämisen ei tulisi vaikuttaa kaavoittamisen suuntaan. Voimassa olevan ajantasakaavan kaavoitusvaiheessa Ääneniementien jatkamista ei vastustettu asukkaiden osalta toisinkuin Abrahaminrannantien muutoksia. Suunnittelualueeseen rajoittuva kiinteistö on eriarvoisessa asemassa, tien ja mahdollisen maiseman pilaamisen / lisätonttien vuoksi, jolloin kiinteistön arvo tulee laskemaan. Tontti on myyty kaupungilta puistoon rajoittuvana, päättyvän kadun tonttina, jollaisena sen tulee pysyäkin. Tiedon on antanut Äänekosken kaupungin edustaja ennen tonttikauppaa. Rakennukset on suunniteltu ja asemoitu tämän tiedon perusteella. Käsittäakseni kaupungin tulee pitää lupauksistaan kiinni, vaikka kaavoittajat, poliitikot ja viranhaltijat vaihtuvat vuosien varrella. Lähde: https://erepo.uef.fi/server/api/core/bitstreams/b823c582-ac17-4207-83c0-d9294d85634d/content omaisuuden suoja kaavoituksessa 6.1.2 Lähde: https://www.kho.fi/fi/index/paatokset/ennakkopaatokset/1514354208478.html maanomistajien tasapuolinen kohtelu Ääneniemen kärjen ympärillä oleva metsäalue/puisto tulee säilyttää näistä syistä. Nykyistä ajantasaista asemakaavaa tulisi pohtia kriittisesti rantarakentamisen osalta. Abrahaminrannan tietä ei tule jatkaa edellä mainituista syistä.	Kaupunki on eri toimenpitein tavoitellut kuivan maan tonttien realisoitumista, mutta huonolla menestyksellä. Viime vuosina on ollut näkyvissä, että rantaan rajoittuvat tontit ovat realisoituneet. Kaavaluonnoksen mukaisella rantatonttien uudelleen sijoittamisella voidaan vähentää alueelle tarvittavat katurakentamisen määrää ja samalla tarjota uusia rantarakentamisen mahdollisuuksia kohtuulliselle etäisyydelle keskustan palveluista. Äänekosken kaupungilla on vireillä kaavahankkeita, joissa vähennetään tonttivarannon määrää suurimman kysynnän keskittyessä toisaalle ja katujen rakentamiskustannusten pitämiseksi maltillisena tulevaisuudessa. Kaavaluonnos ei kasvata Äänekosken kaavavarannossa olevaa tonttimäärää, vaan supistaa sitä paremmin vastaamaan kaupungin tarpeita. Kaavoituksen yhteydessä ratkaisuja on tarpeen tarkastella alueen nykytila huomioiden. Kaavaluonnoksen valmistelun yhteydessä on siten tarkasteltu eri vaihtoehtoja katuyhteyden toteuttamiseksi suunnittelualueelle. Kaavaluonnokseen on valmisteluvaiheessa koottujen lähtötietojen ja palautteiden pohjalta valittu kulkuyhteyden toteuttaminen Ääneniementien kautta, jolle myös nykyinen asemakaava esittää jatkoa suunnittelualueen puolelle. Tonttimyynti pohjautuu sen hetkiseen parhaimpaan tietoon alueen käytöstä. Kaavahankkeita kuitenkin tarpeen mukaan käynnistetään, kun uusia tarpeita alueen käytölle tai toteuttamiselle kaupungin alueella muodostuu.
8) Muuta Äänekosken satamaan suuntautuvan vesiliikenteen osalta kaupungin kanssa on selvitetty jo vuosia nopeusrajoituksen ja aallonmuodostuksen kieltojen laajentamista pidemmälle, mutta kaupunki ei ole saanut asiaa eteenpäin useista yrityksistä huolimatta,	Hankeen yhteydessä on huomioitu vesiliikenne yhtenä alueelle melua tuottavana toimintona. Alueen suunnittelua melun osalta ohjaa valtioneuvoston päätös melutason ohjeistoista. Valmisteluvaiheessa ei ole arvioitu alueella olevan

vaan ohjannut asian (ja kustannukset) asukkaiden hoidettavaksi. Kaavoituksen yhteydessä tulisi selvittää myös tämä asia. Ääneniemen puiston puusto vähentää sataman ja veneliikenteen aiheuttamaa melua. Nopeusrajoituksen ja aallonmuodostuskiellon loppuessa (ulottuessa riittämättömälle alueelle), huviveneiden liukuunnousu nopeusrajoituksen loppuessa aiheuttaa sekä melua että aallokkoa ja reittimerkintöjen puuttuessa vaaratilanteita. Melua voisi vähentää yhdessä säilytettävän puuston kanssa ulottamalla nopeusrajoituksen ja aallonmuodostuskiellon pidemmälle. Kaavoituksessa tulee ottaa huomioon myös veneilyn aiheuttama melu ja aallokko sekä sen aiheuttama eroosio rannoille. (Kuva 8) Lähde:https://vesi.fi/aineistopankki/wp-content/uploads/2022/04/Eroosio-opas_fi_web.pdf Lähde:https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstream/7c2b754c-7e04-438d-8a5a-403f920e17b0/content (Sivu 21.)	sellaista laivaliikenteestä, joka aiheuttaisi merkittävää haittaa uudelle asutukselle. Traficom tekee päätökset rajoitusalueista. Kaavahankeen yhteydessä ei ole katsottu tarpeelliseksi esittää muutoksia rajoitusalueeseen, joka sijaitsee suunnittelualueen ulkopuolella. Kaupungille asiasta voi jättää aloitteen. Esityksen kielloksi tai rajoitukseksi voi kuitenkin tehdä Traficomille myös suoraan kunnan jäsen.
Kaupungin myymien tonttien osalta rakentamisvelvoitetta ei ole edellytetty Mörtissä kaikilta tontin ostajilta, kuten ei myöskään kaukolämpöliittymän sisällytystä tontin hintaan, eli pakkomyyntiä. Kyseinen seikka kummastuttaa yhdenvertaisen kohtelun osalta. Jos tarkoitus on toimia uudella kaava-alueella samoin, kaukolämpöverkon rakentaminen ei liene tarpeellista. Ääneniemen kärjen ympärillä oleva metsäalue/puisto tulee säilyttää näistä syistä. Nykyistä ajantasaista asemakaavaa tulisi pohtia kriittisesti rantarakentamisen osalta. Abrahaminrannan tietä ei tule jatkaa edellä mainituista syistä.	Kaupungilla tontinluovutusehdoissa on rakentamisvelvoite. Uusien tonttien osalta rakentamisvelvoite säilyy, ellei kaupunginhallitus toisin päättä. Äänekosken keskustaajaman kaukolämpöverkko on Äänekosken Energian hallinnoima. Asemakaavoissa on voinut ennen vuotta 2019 velvoittaa rakennusten liittämistä kaukolämpöverkostoon maankäyttö- ja rakennuslaissa (57 a§) säädetyissä tapauksissa. Pykälä, jossa asiasta säädettiin, on kumottu, eikä velvoitetta voi enää uusissa kaavoissa antaa.
Palautteen kuvat	
Kuva 1 Kuva 2 	

Kuva 3.

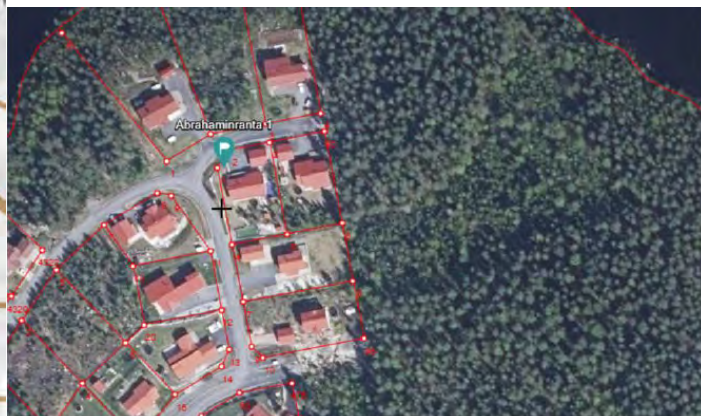

Kuva 4 / Kuva 6. Ajantasakaava josta uusi osia ei rakennettu

Kuva

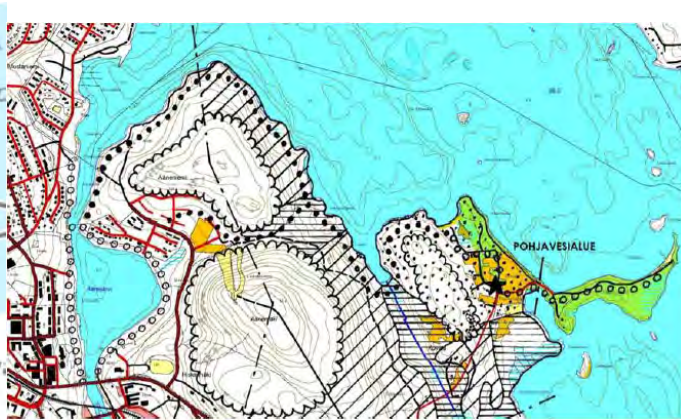
Kuva 7.

Kuva 8.

Kuva 9.

Kuva 10.

Kuva 11. Ääneniemen puustoa

Palaute 8

Tiivistelmä palautteesta 8	Vastine
Tärkeitä huomioitavia asioita moninaisen ekosysteemin näkökulmasta kaavoituksen päätöksentekoon. Asukkaat: Mikäli tutustutte tuoreisiin suomalaisiin ja kansainvälisiin tutkimuksiin, etlette ole näistä vielä tietoisia, saatatte huomata lähimetsien terveyshyödyt niin psyykkiseen kuin fyysiseen hyvinvointiin ja sairauksien ennaltaehkäisyyn. Tämän hetkinen hernevalkaman metsä toimii kaupungin asukkaiden (etenkin Ääneniemessä ja Mörtissä asuvien) ulkoilualueena (perheiden, lasten ja aikuisten), joka parantaa tutkitusti asukkaiden mielenterveyttä sekä fyysistä hyvinvointia (liikunnan ylläpitäminen, mikrobiomin kehittyminen). Mörtin asuinalueella suurin osa asukkaista on lapsiperheitä ja etenkin nuorten mielenterveysongelmien lisääntyessä olen varma, että kyseinen metsä auttaa ylläpitämään paikallisten lasten ja nuorten luontosuhdetta ja mielenterveyttä. Metsä lisää perheiden yhteistä aikaa ja ihmisten luontosuhdetta. Metsäalueella retkeillään, leikitään, lenkkeillään, lumikenkäillään, hiihdetään, marjastetaan ja sienestetään ahkerasti. Metsä toimii myös lasten leikkipaikkana, joka ennaltaehkäisee keuhkosairauksien (mm. astma), allergioiden ja ihosairauksien syntyä. Edellä mainitut asiat puolestaan ennaltaehkäisevät terveydenhuollon kustannusten syntyä suuresti niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä. Jos pohditaan elinympäristöjen merkitystä kaupunkien asukkaille (myös tästä löytyy tuoreita tutkimuksia), kaupunkien asukkaat pitävät lähimetsiä tärkeinä ja niillä koetaan olevan merkitystä asuinpaikan valintaan.	Merkitään tiedoksi. Hernevalkaman suunnalla oleva metsäinen alue tulee kaavamuutoksessa osoitettavaksi lähivirkistysalueeksi mm. tuoreimpaan luontoselvitykseen perustuen. Hernevalkaman suunnalla olevien kortteleiden 1258 ja 1259 rantatontit poistuvat ja niiden tilalle esitetään lähivirkistysaluetta. Metsäinen alue tulee edelleen olemaan jokaisen oikeuksien mukaan käytettävissä mm. virkistykseen ja marjastukseen.
Rakentamisen myötä myös pikkulapsiperheiden turvallisuus heikkenee, sillä lapset leikkivät pihoilla ja kulkevat tiealueilla itsenäisesti. (raskas) liikenteen lisääntyminen rakennusaikana ja uusien asukkaiden myötä tuplaantuu alueella.	Luonnoksessa lisääntyvä liikenne ohjautuu Ääneniementielle, jonka varteen on toteutettu erillinen kävelyn ja pyöräilyn väylä. Ratkaisut mahdollistavat kävelyn ja pyöräilyn erottamisen rakenteellisesti autoliikenteestä myös uusilla katuosuuksilla. Kun liikennealueilla liikutaan sen vaatimaa varovaisuutta noudattaen, ratkaisulla ei ole merkittävää vaikutusta alueen ympäristön turvallisuuden säilymiseen.
Luonto: Alueen kaavoittaminen vaikuttaa useisiin luonnon ekosysteemeihin, näitä kuvattuna edellä. Kaavoituksen johdosta luontokato etenee. Luonnon monimuotoisuus pienenee kun lajistoja häviää runsaasti alueelta, joka vaikuttaa myös eläinten vähenemiseen alueella. Eläinlajien tila heikkenee jatkuvasti niiden elinympäristöjen pienentyessä kaupunkien kasvamisen myötä. Lajipopulaatioiden vähenemisellä on merkittäviä vaikutuksia niin paikallisesti kuin maailmanlaajuisesti. Metsien kaataminen vähentää ympäristön hiilinieluja, joka vaikuttaa maapallon otsonikerroksen ohenemiseen, tämän lisäksi kaupungin latvuspeittävyys vähenee merkittävästi. Alueen kaavoittaminen poistaa alueelta lahoppua, joka on elintärkeää tuhansille eliölajeille. Kaupunkimetsien väheneminen	Kaavan taustaselvitykseksi on laadittu luontoselvitys, joka huomioidaan kaavaratkaisussa. Pohjoiseen sijoittuva alue on kuivaa mäntykangasta, eikä siellä selvietyksen perusteella ole huomionarvoista lajistoa. Suunnittelun alueen eteläosiin sijoittuu lehtomaisia alueita ja lähde, jotka kaavamuutoksen myötä vapautuvat rakentamisen alueesta metsäiseksi lähivirkistysalueeksi. Kaavamuutoksesta nähdään olevan luontoarvojen kannalta

vaikuttaa myös pölyjen, päästöjen ja melun lisääntymiseen. Tonttien kaavoittaminen ja vesistön läheisyyteen rakentaminen vaikuttaa vesistöjen rehevöitymiseen. Kaavoittaminen lisää myös läpäisemättömiä (asfaltti/kiveys) pintoja, jolla on vaikutuksia hulevesien luontaiseen käyttöön negatiivisesti, joka lisää myös osaltaan kaupungin kustannuksia. Yhteenvedo: Toivon todella, että kaavoituksen päätöksenteossa osataan huomioida kaupunkiympäristön ekosysteemit ja niiden vaikutukset luonnon hyvinvointiin, ilmastonmuutokseen, kaupunkilaisten terveyteen ja sitä kautta myös niistä aiheutuviin kustannuksiin niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä. Tässä vaiheessa kaupungin olisi ehdottomasti järkevämpää tehdä toimia ja käyttää resurssejaan, jotta jo kaavoitetut tontit saataisiin hyödynnettyä, ennen kuin aletaan kaavoittaa tontteja lisää, etenkin kaupungin tärkeille alueille. Jo aiemmin tehdyn keskustan alueen rakentamisen myötä kaupungin luonnon biodiversiteetti (monimuotoisuus) on kärsinyt valtavasti. Kaupungin sloganin ei ole enää pian uskomista, mikäli kaupunkia ei rakenneta ihmisen ja luonnon suhdetta kunnioittaen, vaan ihmiset elävät eriytyneenä luontaisesta elinympäristöstään sitä vahingoittaen.	suunta parempaan rakennuskannan siirtymässä etelästä pohjoisen suuntaan. Kaavaluonnoksen mukainen lopputulos vähentää viheralueita suunnittelualueella asuintonttialueiden kasvaessa noin 2 hehtaaria. Muutos johtuu tonttikoon kasvattamisesta alueella sekä katuja varten varatuista leveydeltään laajemmista alueista. Vaikka rakentamisen alueita on osoitettu kaavaan enemmän, tontteja sijoittuu ratkaisussa alueelle vähemmän ja rakennusoikeuden määrä todellisuudessa pienenee. Lisäksi luonnoksessa on osoitettu nykyistä kaavaa vähemmän rakennettua rantaviivaa. Laajemmilla katualuemerkinnöillä voidaan turvata kävelyn ja pyöräilyn kehittämismahdollisuudet alueella. Kaupunki on eri toimenpitein tavoitellut kuivan maan tonttien realisoitumista, mutta huonolla menestyksellä. Viime vuosina on ollut näkyvissä, että rantaan rajoittuvat tontit ovat realisoituneet. Kaavaluonnoksen mukaisella asutuksen uudelleen sijoittamisella voidaan vähentää alueelle tarvittavat katurakentamisen määriä ja samalla tarjota uusia rantarakentamisen mahdollisuuksia kohtuulliselle etäisyydelle keskustan palveluista.
---	---

Palaute 9

Tiivistelmä palautteesta 9	Vastine
”Asemakaavan muutos koskee kaupunginvaltuuston 12.9.2016 § 44 hyväksymän Ääneniemen koillisrannan asemakaava-alueen osaa, joka sijoittuu Keitele -järven ranta-alueelle. Metsäisen alueen osalta tarkastellaan uudelleen Ääneniementien jatkeen ympäristöön sijoittuvia kuivan maan tontteja. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 26 ha ja tarkentuu suunnittelun edetessä. Asemakaavan muutoshankkeessa on tavoitteena tarkastella uudestaan rantaan osoitettujen asuinpientalo- ja erillispientalotonttien (AO, AP) sijoittumista ja kokoa. Katurakenteen osalta tarkastellaan mahdollisuutta osoittaa kulku koillisrannan alueelle Abrahaminranta -katua jatkamalla. Voimassa olevassa asemakaavassa katurakennetta muodostuu Ääneniemen asuinalueiden eteläpuolelta laskettelurinteiden juurelta rannan suuntaan. Tavoitteena on muodostaa kokonaisuus, jolla kaupungin keskustan läheisyydessä olevia alueita voitaisiin hyödyntää laadukkaaseen asumiseen kunnallistekniikan rakentamiskustannusten kannalta taloudellisemmalla ja tehokkaalla tavalla. Alueen aiempi asemakaavaratkaisu ei ole lähtenyt toteutumaan muun muassa yhdyskuntarakentamisen suurten kustannusten vuoksi. Kysyntää rantarakentamiselle Äänekosken keskustan läheisillä rannoilla kuitenkin on ollut. Kaavahankkeella pyritään löytämään ratkaisu, jossa rantarakentamista voitaisiin nykyistä ratkaisua edullisemmin toteuttaa alueen muut arvot huomioiden.” On ensiarvoisen tärkeää, että Äänekosken kaupungissa tarkastellaan keinoja kaupungin vetovoiman sekä asukkaiden viihtyvyyden lisäämiseksi. Äänekoski on upea kaupunki asua, erityisesti lapsiperheiden näkökulmasta muun muassa turvallisen asuinympäristön, hyvien kulkuyhteyksien, sekä kaupungin välittömässä läheisyydessä olevan luonnon ansiosta. Nykyaikana ei ole itsestään selvää, että kaupunkialueilla perheen nuorimmat voivat kulkea kouluun ja harrastuksiin turvallisesti ja itsenäisesti. Moniin kaupunkieihin suhteessa korkeaa kunnallisveroa perivän kaupungin tulee varmistaa nykyisten asukkaiden viihtyvyys, sillä muuttotappiokunnissa asuinpaikkakunnan suurimpia mainostajia ovat nykyiset asukkaat. Asemakaavamuutos Abrahaminrannasta Hernevalkamaan pyrkii selvittämään miten aiemmin hyväksytty turvallisuuden, käytettävyyden ja luontoarvot huomioivan asemakaavan voisi muuttaa muotoon, jossa edellä mainitut asiat jäävät mahdollisesti sivurooliin optimoitaessa kunnallistekniikan halvempia rakentamiskustannuksia. Kunnallistekniikan rakentamiskustannukset ovat seikka, joka on tullut arvioida jo alkuperäisen asemakaavan suunnittelu- ja hyväksymisvaiheessa. Rakennuskustannukset eivät voi missään tapauksessa koitua alueelle jo rakentaneiden tai rakentavien haitaksi.	Merkittään tiedoksi. Kaavoitushanke on käynnistetty rantarakentamisen vaihtoehtoisen toteuttamisen arvioimiseksi alueella. Samalla arvioidaan uudelleen kokonaisuutena alueelle osoitettua maankäyttöä. Kaupungin tavoitteena on tarjota taajamien läheisyydessä suunnitelmallisesti uusia rakentamisen mahdollisuuksia ja luoda viihtyisää taajama-asutusta sekä nykyisille, että uusille kaupunkilaisille. Maankäytön suunnitelmat ovat aina eri tavoitteiden yhteensovitettu kokonaisuus. Alueelle pyritään löytämään tarkastelemalla uudelleen nykyisestä poikkeava ratkaisu, joka huomioi sekä taloudelliset näkökulmat, että muun muassa toteutuksen turvallisuuden, käytettävyyden ja alueen luontoarvot. Voimassa olevan asemakaavan valmistelun yhteydessä on alueelle tehty arvioita sen kunnallistekniikan kustannuksista. Tuolloin kustannuksien on arvioitu olevan kohtuulliset. Myöhemmin on investoinnin katsottu olevan niin suuri, että suunnittelualueen osalta on kannattavaa etsiä vielä vaihtoehtoista ratkaisua, jolla kustannuksia voidaan mahdollisesti supistaa. Luonnoksessa esitetään alueelle rantarakentamista lähemmäksi olemassa olevaa kunnallistekniikkaa, mikä vähentää toteuttamiseen tarvittavia kustannuksia.
Alla esitettynä asioita, joiden pohjalta kaavamuutosta ei tule tehdä: Liikennejärjestelyistä ei saa riittävän turvallisia tai toimivia Abrahaminrannan kautta.	Kaavaluonnosten valmistelun yhteydessä on tarkasteltu eri vaihtoehtoja katu-yhteyden toteuttamiseksi suunnittelualueelle. Kaavaluonnokseen on valmisteluvaiheessa koottujen lähtötietojen ja palautteiden pohjalta valittu

Alueidenkäyttölain mukaan asemakaavan tulee edistää turvallista ja toimivaa liikennenympäristöä. Suunnitteilla oleva kaavamuutos kuitenkin heikentää liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta seuraavilla tavoilla: • Johannanrannan ja Abrahaminrannan risteysalueella asuu useita lapsiperheitä, joiden talot on rakennettu voimassa olevan asemakaavan mukaisesti oletuksella, ettei Johannanrannan ja Abrahaminrannan läpi tapahdu viereisiin pihoihin ajoa enempää liikennettä. Alueen teiden läpiajoa huomattavasti lisäävä kaavamuutos vähentäisi erityisesti Abrahaminrannan turvallisuutta jyrkän ja samalla alaspäin laskevan risteysalueen lähistössä. • Abrahaminranta ei ole alun perin suunniteltu läpikulkutiekse suuremmalle liikennemäärälle, joten maässä oleva jyrkkä risteys ei ole aiheuttanut merkittävää haittaa tai turvallisuusriskiä. Mikäli kyseistä reittiä käytettäisiin läpikulkuna aiemmin läpikulkua varten suunnitellun ja rakennetun Ääneniementien sijasta, Abrahaminranta pitäisi pystyä rakentamaan turvallisesti reitiksi esimerkiksi leventämällä tietä tai rakentamalla kävelytie. Tämä ei tosin onnistu, sillä alue on jo suurelta osin rakennettu aiemmin hyväksytyn asemakaavan mukaisesti eikä tien leventämiselle ole tarvittavaa tilaa. • Tien turvallisuuden huomattavan heikentymisen lisäksi Abrahaminrannan kautta kulkeva läpiajo on myös liikennenympäristön toimivuuden kannalta kestävä vaihtoehto. Abrahaminranta on nykyisen asemakaavan mukaisesti rakennettu kapeaksi, eikä sillä ole tarvetta toimia molempiin suuntiin kulkevan liikenteen kulkuväylänä. Talviaikaan vastakkain ajavat autot eivät mahdu kulkemaan tiellä samanaikaisesti.	kulkuyhteyden toteuttaminen Ääneniementien kautta, jolle myös nykyinen asemakaava esittää jatkoa suunnittelualueen puolelle. Toteutus Ääneniementien kautta mahdollistaa tarvittavan tilan varaamisen nykyisen kevyen liikenteen väylän jatkamiselle suunnittelualueen puolelle. Samalla raskaamman liikenteen tilavaatimukset voidaan paremmin huomioida. Ratkaisun myötä liikenteen määrä kapeampana toteutetulla katu-yhteydellä Abrahaminrannassa ei kasva. Alueen liikenteelliset ratkaisut on tehty voimassa olevassa kaavassa esitetyn ratkaisun mukaisesti. Toteutus Ääneniementien kautta kasvattaa tarvittavaa infrarakentamisen määrää rantarakentamisen alueille verrattuna toteutukseen Abrahaminrannan kautta. Ratkaisun on kuitenkin arvioitu täyttävän Abrahaminrantaan verrattuna paremmin liikenteen turvallisuuden sekä kävelyn ja pyöräilyn kehittämisen tavoitteet Äänekoskella.
Alueidenkäyttölain 54 § linjaa, että asemakaavalla luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun selkeästä merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavien tavoitteiden tai vaatimusten syrjäyttämättä voidaan välttää. • Abrahaminrannan talot on rakennettu nykyisen, hyväksytyn asemakaavan mukaisesti oletuksella, että tie toimii ainoastaan kulkuna sen varrella sijaitseville viidelle kiinteistölle. • Abrahaminrannan talojen ja tonttien suunnittelussa on korostettu heti tien viereisten pihojen viihtyvyyttä ja suhteellista kokoa, sillä viereinen pieni ja rauhallinen tie ei liikenteellään haittaa pihojen viihtyvyyttä tai turvallisuutta. Johannanrannan osalta on tiedetty, että tiellä on runsaammin liikennettä, jolloin Johannanrannan talot on rakennettu lähemmäs tietä mahdollistaen suojaosan oman pihan rakentamisen rannan puolelle. Abrahaminrannan pihojen suunnittelu tien varten aiheuttaa merkittävän turvallisuusrisikin. • Mikäli Abrahaminranta muuttuisi läpikulkuväyläksi suuremmalle liikennemäärälle, on alueelta tontin ostanta ja talon rakentaneita johdettu harhaan alkuperäisellä asemakaavalla. Kasvava liikenne lisää melu- ja saastehaittoja, mikä vaikuttaa asukkaiden terveyteen	Kulku uusille rantaan rajoittuville tonteille osoitetaan kaavaluonnoksessa Ääneniementien kadun kautta. Abrahaminranta -katu jää edelleen umpikaduksi ja sillä olevat päätytontit lähivirkistysalueeseen rajoittuviksi.

ja hyvinvointiin. Kaikki nämä tekijät osaltaan aiheuttaa Abrahaminrannan nykyisille kiinteistönomistajille selkeän elinympäristön heikkenemisen ja kohtuuttoman haitan, mikä on vastoin Alueidenkäyttölakia.	
Alueidenkäyttölain 54 § edellyttää myös, että rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita. • Nykyinen asemakaava noudattaa alueidenkäyttölain mukaisia edellytyksiä luonnonympäristön vaalimisesta. Suunnitteilla oleva kaavamuuotos toteutuessaan hävittäisi merkittävän määrän luonnonympäristöä alueelta, jossa asuu uhanalaisia eläimiä ja joka on luontoarvoiltaan arvokasta aluetta. • Abrahaminrannan tonttien jälkeen alkavan niemen kärkeen on tehty luontoselvitys vuonna 1992, ja alue on todettu selvityksessä ekologisesti herkäksi alueeksi. Kärjen karu luonto on erityisen herkkä kasvuympäristö mm. sammaleille. • Luontoselvityksessä kummelin maisemallinen arvo todettiin merkittäväksi sekä kärjestä järvelle katsottuna että järveltä kummelin suuntaan katsottuna. Kärjen säilyttäminen asukkaiden yhteiskäytössä mahdollistaisi alueella maisemien ihailun ja lenkkeilyn. Toisaalta myös järveltä kummelin suuntaan katsottaessa on maiseman kannalta tärkeää, ettei taloja ole kärjessä. Rantatontit laitureineen rikkoisivat luonnollisessa tilassa säilytetyn näkymän. • Mikäli niemen kärkeen tulisi taloja, ne tulisivat järven tasosta katsottuna korkealle ja näkyisivät kauas. Luonnon monimuotoisuuden vaalimisen kannalta kallio on niemen kärjessä erityisen pinnassa, joten niemen kärkeä rakennettaessa louhiminen olisi välttämätöntä ekologisesti herkällä alueella.	Kaavan perusselvitykseksi on laadittu uusi luontoselvitys. Selvitys on huomioitu kaavaluonnosten valmistelussa. Sen mukaan kaavailtujen uusien rantatonttien alue on tuoretta kangasmetsää ja lehtomaiset kankaat, lehdot ja lähde sijoittuvat Hernevalkaman suuntaan, josta rantarakentamisen tontteja kaavamuuoksella poistuu. Pohjoisosaan ei myöskään luontoselvityksen mukaan sijoitu uhanalaisia eläinlajeja. Kummeli esitetään pohjakartalla ja tullaan jättämään lähivirkistysalueelle. Niemen kärkeen esitetään osittain myös lähivirkistysaluetta. Korkeuskäyriä tarkasteltaessa uusien rantaan rajoittuvien tonttien rakennuskantaa sijoittuu samoille korkeuskäyriille Abrahaminrannan talojen kanssa. Korkeuskäyrien määrä uusilla rantatonteilla on Abrahaminrannan tontteihin verrattuna vähäisempää.
Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita. Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.	Merkitään tiedoksi.
Ostimme rantatontin kesällä 2024 Abrahaminrannasta. Pidimme tärkeänä alueen turvallisuutta lastemme kannalta. Mikäli kaavamuuotos tehdään, ei tonttimme sijainti ole enää lasten kannalta turvallinen. Vilkaasti liikennöity kapea tie laskee varmasti olemassa olevien talojen arvoa. Toivoisimme, että Äänekosken kaupungin kaavoituksissa huomioitaisiin jatkossakin luonto ja liikenneturvallisuus, jotka ovat kaupunkimme valttikortteja.	Kaavaluonnoksessa on huomioitu alueen liikenneturvallisuus ja luontoarvot. Luonnosten esittämä kulkuyhteys suunnittelualueelle esitetään Ääneniementien kautta, jolloin liikenne Abrahaminrannassa ei tule ratkaisun myötä lisääntymään.

4. Luonnosvaiheen vuorovaikutus

Luonnosaineiston valmistelun yhteydessä järjestettiin kaupungintalolla kaavoituksen iltapäivä 9.4.2025. Kaikille asukkaille avoimessa tilaisuudessa oli kaava-alueelta esillä neljä erilaista työversiota. Tilaisuudesta tiedotettiin lehdessä ja vuorovaikutustilaisuuteen osallistui Äänekosken asukkaita keskustelemaan kaavahankkeesta ja sen etenemisestä.

1 Yli 1000 m² 1. vaihe 2. Käytössä oleva Asemakaavasta	3 Kapea mäntymä- töle otava leikka- pi. tuulen suoksi Niemenvälikä säily- tettävä → maisema → virkistyskäyttö → luonto Ääneniemenvälikä kautta kulku Gäntään! 200 m. pötköllä paljon pötköä lapsia 19 kpl → hienonointi! Tuhti 2-3 Väsimäen puolesta pois niemen rakasta el KUMMELI ← METSÄ
2 Yli 1000 m²	
4 Yli 1000 m² Väsimäen puolesta pois	

Kaavoitusiltapäivän kommentteja kaavan versioista.

Kaavoitusiltapäivän jälkeen valmisteltiin kaavan tavoitteet ja palautteet huomioiden kaavaluonnos kaupunginhallituksen käsittelyyn. Kaavaluonnos asetettiin nähtäville __. __. – __. __. 2025 väliseksi ajaksi kaupungintalon ala-aulaan ja kaupungin kotisivuille.

Täydennetään kaavoituksen edetessä.

4.1. Kaavaluonnoksesta saatu palaute

Täydennetään kaavoituksen edetessä.

4.2. Yksityishenkilöiden mielipiteet ja niihin laaditut vastineet

Täydennetään kaavoituksen edetessä.

5. Ehdotusvaiheen vuorovaikutus

Kaavaehdotus asetettiin nähtäville __. __. – __. __. 202__ väliseksi ajaksi kaupungintalon ala-aulaan ja kaupungin kotisivuille. Täydennetään kaavoituksen edetessä.

Täydennetään kaavoituksen edetessä.

5.1. Kaavaehdotuksesta saatu palaute

Täydennetään kaavoituksen edetessä.

5.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet

Täydennetään kaavoituksen edetessä.

5.3. Yksityishenkilöiden muistutukset ja niihin laaditut vastineet

Täydennetään kaavoituksen edetessä.